

شناسنامه قرارگاه کربلا

صادق

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و دوم | شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲ | ۲۵ رجب ۱۴۴۵ | ۶ فوریه ۲۰۲۴ | ۱۶ صفحه

اکبر معصومی
زیست در بحران

نوید کمالی
آغاز جنگ سرد دوم؟

مهدی عامری
وظیفه خبرگان

۷ بازار

سخنان راهبردی رهبر معظم انقلاب در دیدار تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی

اتاق فرمان پیشرفت

۱۱ خرد

قدرت رأی

مهدی سعیدی
جریان شناس سیاسی

مشارکت گسترده مردم در انتخابات پایان سال همچنان مسئله اصلی کشور است. چالش مشارکت دغدغه بسیاری از مسئولان، جریان‌ها و گروه‌های سیاسی و مردم است؛ چرا که از بین راهبردهای چهارگانه مورد تأکید رهبر معظم انقلاب، پایه‌ای‌ترین آنها «مشارکت مردم» است. حال این سؤال مطرح است که چه علل و عواملی سبب می‌شود در جامعه بی‌تفاوتی سیاسی و کاهش میل به مشارکت در انتخابات شکل گیرد و چگونه می‌توان این روند را برعکس کرد؟ به عبارت دیگر، راه‌ها و راهبردهای افزایش مشارکت سیاسی کدامند؟ بررسی‌های علمی نظرسنجی‌ها و همچنین تجارب عینی انتخابات‌های گذشته نشان می‌دهد.

۶ بازار

رشد تولید راه مهار تورم

محمدصادق مفتوح
قائم‌مقام اسبق وزیر صمت

تردید نیست که توجه به تولید را می‌توان از جمله مطالبات همیشگی رهبر معظم انقلاب از دولت‌های گوناگون دانست؛ موضوعی که رشد اقتصادی وابسته به تحقق آن است؛ اما در سال‌های گذشته شاهد محقق نشدن شعار رشد و رونق تولید با وجود تأکیدات رهبر حکیم انقلاب بوده‌ایم. بی‌شک، رونق و رشد تولید و توجه به آن، موضوع بسیار مهمی است که سال‌هاست به صورت مستقیم یا غیر مستقیم برای شعار سال انتخاب می‌شود؛ اما به نظر می‌رسد طی سال‌های گذشته دولت‌ها به اولویت و اهمیت این موضوع، آنچنان که باید و شاید پی نبرده‌اند.

۵ جهان

وحشت اروپا

حنیف غفاری
دکترای روابط بین‌الملل

انتشار نظرسنجی‌های عمومی و ایالتی درباره انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۲۴ آمریکا، دموکرات‌های کاخ سفید و سران اتحادیه اروپا را به یک اندازه وحشت‌زده کرده است. بازگشت ترامپ به کاخ سفید بدترین خبر ممکن برای اتحادیه اروپا و منطقه یورو به شمار می‌آید. این بازگشت به معنای تقویت احزاب دست راستی افراطی (ملی‌گرایان افراطی) و مخالفان اتحادیه اروپا در قاره سبز خواهد بود. «هدر کانلی» رئیس اندیشکده «جی‌ام‌اف» آمریکا می‌گوید اروپا همان‌گونه که برای وقوع طوفانی آماده می‌شود، باید خود را برای بازگشت دونالد ترامپ به ریاست جمهوری ایالات متحده آماده کند.

۳ دیدگاه

فیلم‌سازی برای مردم

آرش فهیم
منتقد سینما

چهل و دومین جشنواره فیلم فجر تنها یک سال پس از روزهای پرتلاطم پاییز و زمستان ۱۴۰۱ و تلاش برای تحریم مجموعه جشنواره‌های فجر به مرحله اجرا رسیده است. سال گذشته در چنین روزهایی رسانه‌ها پر بود از اخبار اغراق‌آمیز و تحریف‌شده درباره برگزاری سوت و کور چنین جشنواره‌هایی یا حضور نیافتن هنرمندان و عوامل آثار در جشنواره. اتفاقی که در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۹۸ نیز رخ داده بود و بار دیگر تاریخ تکرار شد؛ یعنی این بار نیز با عبور از وضعیت ملت‌هت و فقط با گذشت یک سال، جشنواره‌های فجر با استقبال گسترده‌تر از قبل از سوی هنرمندان مواجه شدند.

کام مردم جنوب شیرین شد

حسین چخماقی

خبرنگار

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی روز‌های ۱۲ و ۱۳ بهمن‌ماه ۱۴۰۲ در رأس یک هیئت عالی متشکل از مقامات و وزرای دولت سیزدهم، به منظور افتتاح هزار و ۳۲ طرح و بررسی روند پیشرفت مصوبات سفر دور نخست به هرمزگان، به این استان سفر کرد. سفر دوم هیئت عالی دولت به هرمزگان در شرایطی انجام شد که صددرصد تسهیلات سفر اول، اجرایی شده بود و حدود ۱۵۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات و ۱۱۰ هزار میلیارد ریال از اعتبارات عمرانی، تأمین و پرداخت شده بود.

استان هرمزگان با بیش از دو میلیون نفر جمعیت و ۷۱هزار کیلومتر مربع مساحت و ۱۴ جزیره ایرانی بزرگ و کوچک در پهنه گسترده آب‌های خلیج‌فارس و دریای عمان، حدود چهار درصد مساحت و ۱/۸ درصد جمعیت کشور را در بر گرفته و از ابتدای دولت سیزدهم تا پایان دی‌ماه سال جاری (۲۸ ماه گذشته)، در مجموع پنج‌هزار و ۶۳۶ پروژه به ارزش افزون‌بر دو هزار و ۵۰۰ هزار میلیارد تومان در این استان افتتاح و کلنگ‌زنی شده است.

حضور در آیین احیای ۶۱۰ واحد راکد تولیدی و صنعتی استان هرمزگان، از دیگر برنامه‌های دومین سفر رئیس‌جمهور به این استان بود؛ حجت‌الاسلام‌والمسلمین رئیسی با بیان اینکه استان هرمزگان در احیای کارخانه‌های تعطیل و نیمه‌تعطیل رتبه برتر کشور را در اختیار دارد، گفت: «در این استان بیش از ۶۰۰ کارخانه تعطیل احیا شده و از این طریق، زمینه اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بسیاری از افراد فراهم گردیده است.» رئیس‌جمهور در این مراسم از صدور ۱۲ هزار مجوز برای صیادان استان هرمزگان نیز خبر داد؛ جالب است بدانید بعضی از صیادان این منطقه بین ۲۰ تا ۲۵ سال منتظر اخذ مجوز برای حضور در دریا و مشغول شدن به شغل صیادی بودند.

رئیس‌جمهور در جریان سفر به استان هرمزگان، ضمن حضور و سخنرانی در جمع مردم بندرعباس و میناب، از نمایشگاه «راهیان پیشرفت» نیروی دریایی سپاه نیز بازدید کرد؛ البته رئیس‌جمهور در جلسه شورای اداری هرمزگان دلیل حضور نیافتن خود در بشاگرد را نیز اعلام کرد و گفت: «از مردم بشاگرد عذرخواهی می‌کنم که به دلیل وضعیت آب و هوایی نتوانستم در جمع‌شان حاضر شوم»؛ جالب است بدانید جاده‌هایی که طی دو سال گذشته برای مردم منطقه بشاگرد آماده شده، به اندازه تمام جاده‌هایی است که در سال‌های پیش از آن ساخته شده بود.

همچنین یکی از دستورات مهم صادرشده از سوی رئیس‌جمهور درباره اجرایی شدن و تکمیل هرچه‌سریع‌تر پل خلیج‌فارس بود؛ این پل قرار است بندرعباس را به قشم متصل کند.

یکی از برنامه‌های ویژه حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی در سفر به استان هرمزگان، حضور در جشن اهدای ۱۴ هزار واحد مسکونی و ۱۱ هزار قطعه زمین به اهالی این استان بود.

در پایان سفر دو روزه رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت به استان هرمزگان، معاون اجرایی رئیس‌جمهور از تصویب حدود ۱۶۰ مصوبه با بیش از ۱۵۵ هزار میلیارد ریال اعتبار خبر داد.

جمهوری اسلامی ایران، نظامی است که مبتنی بر توحید و نگاه اسلامی جهان و انسان شکل گرفته و قانون اساسی آن با پشتوانه همین الهیات به نگارش درآمده است. بر برخی نهادها در این نظام اصولاً بر پایه همین نگاه الهیاتی تأسیس شده‌اند و در این خاستگاه باید ارزیابی شود. متأسفانه، عده‌ای در بستری متفاوت برخی عملکردها را نقد می‌کنند که چون از مبنا با خواست ملت ایران و قانون اساسی تعارض دارد، از ناکجاآباد سر در می‌آورد. برای نمونه، مجلس خبرگان رهبری را-که نهادی بر آمده از این جهان‌بینی خاص است- با رویکردهای سکولار نقد می‌کنند. در این نوشتار بر آن شدیم تا با واکاوی الهیات مجلس خبرگان، روشن کنیم که چرا صیانت از این نهاد اهمیت دوچندانی دارد.

یکدتوحید

«يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ»؛ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است خدایی را که پادشاه پاک ارجمند فرزانه است، تسبیح می‌گویند. (۱/جمعه) بر مبنای اعتقاد شیعی، طبق بحث توحید ذاتی، خداوند یگانه و یکتای حقیقی است نه عددی، یعنی چه در ذهن و چه در واقعیت، خداوند یکی محض است و تصور ثانی برای او محال است، این یگانگی برای اسما و صفات و حتی افعال الهی هم صادق است، یعنی اگر می‌گوییم خداوند عالم است، یعنی تنها اوست که عالم است؛ غیر از او هیچ کس، هیچ موجودی مستقلاً توانایی ندارد، همه شایستگی‌ها از جانب خداوند است.

بر اساس این اصل توحیدی فقط و انحصاری خداوند، ملک و سلطان و مالک است و «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا»؛ ولایت هم منحصراً مخصوص خداوند است. فقط خداوند است که حق دارد و می‌تواند بر امور افراد تصرف کند و برای آنها قانون وضع کند و در زندگی آنها تأثیر داشته باشد.

این داعیه که حکما و متکلمان شیعه آن را بیان کرده‌اند، مبتنی بر یک استدلال عقلی روشن است؛

کعبه

نوید کمالی

کارشناس رسانه

«ویلیام برنز» رئیس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا موسوم به سازمان CIA که پیشتر سابقه معاونت وزارت خارجه ایالات متحده را نیز در کارنامه دارد، در مقاله‌ای در نشریه «فارن افرز» چشم‌اندازی از روند‌های جهانی و منطقه‌ای پیش روی ایالات متحده آمریکا را ارائه داده است.

این مقاله به واسطه مسئولیت حساس ویلیام برنز در ساختار اطلاعاتی و راهبردی ایالات متحده و همچنین همزمانی انتشار آن با وضعیت ملتهب حاکم بر غرب آسیا، آن هم در بحبوحه جنگ غزه و پس از ماجرای حمله پهبادی به پایگاه برج ۲۲ ارتش آمریکا در شمال شرق اردن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ از این رو مرور مهم‌ترین محورها و مسائل مطرح شده در این مقاله برای علاقه‌مندان به مسائل مرتبط با حوزه سیاست خارجی، اطلاعات و امنیت ملی ضروری است.

ویلیام برنز، رئیس سازمان جاسوسی آمریکا، در مقاله خود با عنوان «جاسوسی و دولت‌مداری» از آغاز جنگ سرد نوین سخن می‌گوید: «ایالات متحده امروز با یکی از آن لحظات نادر مواجه است که دارای پیامدهایی همانند طلوع جنگ سرد یا دوره پس از ۱۱ سپتامبر است.»

گفتنی است، در سند امنیت ملی آمریکا از دهه پیش روی میلادی با عبارت «دهه تعیین‌کننده» یاد شده که مراد از آن به طور ویژه تأکید بر تشدید رقابت‌های ایالات متحده آمریکا با چین است. در این دهه ایالات متحده قصد دارد از تمامی روش‌ها و ابزارها برای مهار رقبای خود استفاده کند و این مسئله در عمل به معنای آغاز جنگ سرد جدیدی است که البته از جنگ سرد قرن بیستم بسیار پیچیده‌تر و احتمالاً بر عارضه‌تر

وظیفه خبرگان

شورای نگهبان می‌تواند در تأیید صلاحیت‌ها اغماض کند؟

یک از شما مانع از [عذاب] او نمی‌شد. این وظیفه ابلاغ در مرتبه بعد از پیامبر درباره انمه معصوم(ع) هم صادق است، امام را نیز خداوند منصوب می‌کند برای ابلاغ فرمان و سلطانی خود؛ اینطور نیست که مردم حق تعیین امام داشته باشند. ولایت امری حقیقی است، امر اعتباری نیست که مردم جمع شوند و امام تعیین کنند، مثل اینکه مردم نمی‌توانند رای گرفتن و موافقت گروهی، یک نفر که هیچ تخصصی ندارد را به عنوان پزشک معرفی کنند

یکی از اشکالاتی که بر برخی افراد و جریان‌های سیاسی نیز مرتکب می‌شوند، این است که تصور می‌کنند وقتی مردم به خانه حضرت علی(ع) هجوم بردند و از خواستند حکومت کند، ایشان را به امامت رساندند، در حالی که امیرالمؤمنین امام بود و مردم او را حاکم کردند. حکومت و انتخاب مدیران جامعه امری اعتباری است که مردم درباره آن تصمیم می‌گیرند. همیشه در رأس تشکیلات تشیع باید فردی افضل باشد که مشروعیت الهی داشته باشد و به گونه‌ای به ولایت الهی متصل باشد.

حال با این منطقی می‌توان پذیرفت که در عصر غیبت تصرف خدا تعطیل می‌شود و اداره جامعه براساس فرمان خداوند ملغی می‌شود؟ آیا «الملک القدوس» در دوران غیبت تعطیل می‌شود؟ پاسخ بی‌تردید منفی است.

در این جا هست که موضوع ولایت فقیه مطرح می‌شود؛ بر اساس منطقی شیعه جامعه را باید فقیهی اداره کند که تصرف خدا و قانون خدا را اعمال و حکم خدا را اجرا کند. از این رویکی از شرایط مهم امام جامعه چه در بین اهل سنت و چه شیعه، علم امام به معنای فقا‌هت و فهم درست از دین است؛ چرا که قرار است احکام خدا را در بین مسلمین اجرا کند.

پس ولی فقیه حق ندارد نظر شخصی خود را اعمال کند، او باید با استنباط از کتاب و سنت حکم خدا را بگوید، همان کاری که یک مرجع تقلید در باره احکام شخص انجام می‌دهد، همه آیات و روایات و منابع را بررسی می‌کند تا نظر خداوند را استخراج کند؛ ولی فقیه هم درباره مناسبات اجتماعی چنین وظیفه‌ای عهده‌دار است.

ولی فقیه آن هنگام که جامعه شیعه به او متمایل

کعبه

شده و به او بسط ید دادند، باید نظر خدا درباره اداره و سرنوشت جامعه را استنباط و ساری و جاری کند، یعنی در بزنگاه‌ها همان تصمیماتی را بگیرد که اگر پیامبر یا امام زمان هم بودند، همان تصمیمات را می‌گرفتند، همان تصمیماتی که نظر و حکم خداوند است. در یک جمله ولی فقیه باید مبتنی بر فقا‌هت در دین تصمیم بگیرد.

اینجاست که امام خمینی(ره) هم فرمودند که ولایت فقیه جلوی دیکتاتوری را می‌گیرد، چرا فقیه حاکم بر جامعه اسلامی باید بر مبنای کتاب الهی حکم کند اگر چه خلاف میل و نظر خودش باشد؟ در اینجا و با توجه به این اصول است که وظیفه مجلس خبرگان مشخص می‌شود، وظیفه‌ای که عبارت است از اینکه رهبری را برای جامعه برگزیند که توانایی استنباط نظر خداوند را داشته باشد و در دوران رهبری نیز بر این مسئله نظارت کند که ولی فقیه بر اساس فقا‌هت حکم می‌کند. اگر خبرگان تشخیص دهند رهبری بر اساس حکم خدا و فقا‌هت در دین عمل نمی‌کند و هوای نفس را دنبال می‌کند و براساس رأی و نظر خود حکم می‌دهد، وظیفه دارد که وارد شود و تذکر دهد، مؤاخذه کرده و حتی او را عزل کند. تشخیص قوه فقا‌هت از مهم‌ترین وظایف خبرگان رهبری است. وجه تمایز حکومت دینی با سایر حکومت‌ها همین مسئله قوه فقا‌هت است.

از همین روست که مسئله فقیه بودن نمایندگان مجلس خبرگان مهم است. بر همین اساس، شورای نگهبان روی مسئله فقا‌هت تا این حد سخت‌گیری کرده و بر فقیه بودن افراد تأکید می‌کند!شورای نگهبان نمی‌تواند با مصلحت‌سنجی، هیچانات سیاسی، تعداد کرسی‌ها یا بهانه تعداد نامزدهای خبرگان در یک حوزه انتخابیه و دیگر موضوعات از مسئله فقا‌هت عبور کند، به دلیل قوانین جاری نمی‌توان از شرط فقا‌هت عبور کرد؛ بلکه باید تلاش شود افراد صاحب صلاحیت و نخبگان وارد این مجلس شوند و علما و مجتهدان میرزوارذ میدان شوند. باید قوانین را بر اساس فلسفه وجودی و رسالت این مجلس بازبینی کرد. صیانت از مجلس خبرگان برای حفظ اسلامی بودن نظام از اهم مصالح است و نباید از این مصلحت اساسی کوتاه آمد.

صبح صادق مقاله رئیس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا درباره حولات دهه پیش‌رو را بررسی می‌کند

آغاز جنگ سرد دوم؟

برنز در این باره می‌نویسد: «ما فرآیند استخدام خود را برای افسران جدید ساده کرده‌ایم، اکنون فرآیند جذب یک چهارم زمان دو سال پیش طول می‌کشد و این پیشرفت‌ها به افزایش علاقه به [خدمت در] سیا کمک کرده است. در ۲۰۲۳ میلادی پس از عواقب فوری ۱۱ سپتامبر، بیش از هر سال دیگر مقاضی داشتیم.»

تحقق این نگاه در سازمان‌های اطلاعاتی نیازمند دانش محورسازی این سازمان‌ها و بازسازی چارچوب فکری و فرهنگی آنهاست. به عبارت بهتر، سازمان‌های اطلاعاتی در عصر جدید برای پاسخ به نیازمندی‌های نوین اطلاعاتی با تأکید بر حوزه فناوری‌های نوین باید همانگونه که افرادی، مانند «ریچارد مور» رئیس سازمان اطلاعاتی انگلیس یا دیگرانی هم سطح و وزن وی در دو یا سه سال اخیر بیان داشته‌اند، بیش از پیش از قالب سنتی، یعنی از سایه پنهان کاری معمول بیرون آمده است. خوشبختانه، این امر در چارچوب دکترین دانش محور جنگ اطلاعاتی قابل تعریف است. دکترین دانش محور جنگ اطلاعاتی بر این اصل استوار است که دانش و اطلاعات، قدرت اصلی در میدان نبرد اطلاعاتی هستند. این دکترین برتری اطلاعاتی را کلید پیروزی در جنگ‌های آینده می‌داند و بر لزوم توسعه و به‌کارگیری توانمندی‌های اطلاعاتی در سطوح مختلف تأکید می‌کند. افزایش توانایی در درک و پیش‌بینی میدان نبرد، افزایش توانایی در تصمیم‌گیری سریع و مؤثر، افزایش توانایی در تأثیرگذاری بر افکار، احساسات و رفتار دشمن، افزایش توانایی در حفاظت از اطلاعات خود برحسی از مهم‌ترین مزایای دکترین دانش محور جنگ اطلاعاتی به‌شمار می‌آیند.

«ویلیام برنز» رئیس سازمان CIA در مقاله خود مفهوم «دیپلماسی اطلاعاتی» را نیز طرح کرده و مورد توجه قرار داده است، از منظر وی: «جامعه اطلاعاتی آمریکا در حال یادگیری ارزش روزافزون دیپلماسی اطلاعاتی و به درک جدیدی از تقویت متحدان و مقابله با دشمنان برای حمایت از سیاست‌گذاران است.» «دیپلماسی اطلاعاتی یک رویکرد راهبردی برای

همه افراد انسان و با هم برابر هستند، هیچ کس بر دیگری برتری ندارد؛ از این رو چرا باید در جامعه حرف یک طبقه، یک جریان و یک گروه یا حتی یک اکثریتی مورد قبول باشد؟ بر اساس کدام دلایل آن طبقه یا آن افسراد حق ولایت و حاکمیت بر دیگران را دارند؟ اینجاست که تنها دست برتر و اعلم که خودش در تشریح و ولایت ذی‌نفع نیست، خداوند متعال است که این حق تصرف را دارد.

حال این پرسش مطرح می‌شود که خدواندی که ملک است و حق تصرف دارد، تصرف خود را، شریعت و قوانین خود را چگونه به انسان ابلاغ می‌کند؟ در آیه دوم سوره جمعه آمده است: «هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ»؛ اوست آن کس که در میان بی‌سوادان فرستاده‌ای از خودشان برانگیخت تا آیات او را بر آنان بخواند و پاک‌شان گرداند و کتاب و حکمت بدیشان بیاموزد. خداوند برای ابلاغ دین خود، برای بیان نحوه تصرف خود، پیامبران را می‌فرستد، البته اینجا هم اینطور نیست که هرکسی مدعی شود از طرف خدا آمده است مورد قبول باشد، بلکه پیامبر باید اثبات کند که فرستاده خداست وگرنه هیچ‌کس مکلف به پذیرش رسالت او و عمل به گفته‌های او نیست. معجزه خصوصیات و شرایطی دارد، برای همین مهم است تا مشخص شود این فرد که خود را رسول خدا معرفی می‌کند، حرفی از خودش نمی‌زند و از جانب خدا برای بشریت اخباری آورده است که موجب سعادت اوست. پیامبری که معجزه مورد قبول داشته باشد، می‌شود سخنگو و نماینده خداوند بر روی زمین که نحوه حق تصرف خداوند را ابلاغ می‌کند، محلوده رفتار و قیودی را که برای انسان‌ها هست، مشخص می‌کند، احکام حیات و…

پیامبر بر اساس آنچه به او وحی شده، بر اساس کتاب(قانون الهی) حکم می‌کند، پیامبر حق ندارد از خود و به میل خود قانونی وضع کند و تصرفی داشته باشد. در سوره حاقه خداوند می‌فرماید اگر پیامبر از خود سخن بگوید، او را عذاب می‌کنیم، «وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَنًا بَعْضَ الْأَقْوَالِ لَا لَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ»؛ و اگر [او] پاره‌ای گفته‌ها بر ما بسته بود، دست راستش را ساخت می‌گرفتیم، سپس رگ قلبش را پاره می‌کردیم، و هیچ

تبادل و اشتراک‌گذاری اطلاعات و دانش بین کشورها به منظور دستیابی به اهداف مشترک است. این رویکرد بر پایه اعتماد و همکاری متقابل بنا شده است.

از جمله مزایای دیپلماسی اطلاعاتی می‌توان به مواردی، مانند افزایش قدرت نرم، تقویت روابط دوجانبه و چندجانبه، پیشگیری از مناقشات و درگیری‌ها، مدیریت کم هزینه بحران‌ها و تضمین تأمین منافع ملی دوجانبه و چندجانبه اشاره کرد.

یکی از نکات جالب مقاله برنز، تأکیدوی بر سیاست هدفمند از طبقه‌بندی خارج کردن اسناد محرمانه است. این اقدام در راستای تغییر محاسبات دشمنان آمریکا انجام خواهد شد! سازمان CIA برای رهبران برجسته خارجی که تصمیمات آنها بر منافع ملی آمریکا تأثیر گذار خواهد بود، یک پرونده ویژه تشکیل داده و نقاط قوت و ضعف شخصیت و گرایش‌های فکری آنها را با کمک متخصصان روانشناسی و تحلیل‌گران سیاسی بررسی و تحلیل خواهد کرد. طبیعتاً نتایج این ارزیابی نقش مهمی در مدیریت هوشمندانه سیاست خارجی آنها خواهد داشت!

در نهایت یکی دیگر از مهم‌ترین نکات مقاله اخیر ویلیام برنز تأکید وی بر تمرکز بیشتر سازمان تحت امرش بر بهره‌برداری از نارضایتی‌های مردمی کشورهای هدف ایالات متحده است. وی در یادداشت خود به صراحت ضرورت بهره‌برداری از نارضایتی‌های عمومی در کشورهای هدف و جذب عوامل و منابع جدید از میان ناراضیان را مورد اشاره قرار داده است؛ لذا ضروری است که این مسئله به طور ویژه مورد توجه قرار گیرد!

در پایان باید به این نکته توجه داشت که جنگ سرد جدید خواه و ناخواه فرصت‌ها و تهدیدات جدیدی را متوجه کشورها مستقلی، مانند کشورمان خواهد کرد؛ لذا برای مواجهه هوشمندانه و کم عارضه با این تهدید جدید ضروری است که از هم اکنون ظرفیت‌ها و قابلیت‌های آفتندی و پدافندی متناسب با این تهدید جدید در کشور مورد توجه قرار گیرد.

42NDFAJR INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

فیلم سازی برای مردم

در چهل و دومین جشنواره فیلم فجر چه می گذرد؟

آرش فهیم

منتقد سینما

چهل و دومین جشنواره فیلم فجر تنها یک سال پس از روزهای پر التهاب پاییز و زمستان ۱۴۰۱ و تلاش برای تحریم مجموعه جشنواره های فجر به مرحله اجرا رسیده است. سال گذشته در چنین روزهایی رسانه ها پر بود از اخبار اغراق آمیز و تحریف شده درباره برگزاری سوت و کور چنین جشنواره هایی یا حضور نیافتن هنرمندان و عوامل آثار در جشنواره. اتفاقی که در سال های ۱۳۸۸ و ۱۳۹۸ نیز رخ داده بود و بار دیگر تاریخ تکرار شد؛ یعنی این بار نیز با عبور از وضعیت ملتهب و فقط با گذشت یک سال، جشنواره های فجر با استقبال گسترده تر از قبل از سوری هنرمندان مواجه شدند؛ این مهم هم درباره جشنواره های تئاتر و هنرهای تجسمی رخ داد و هم برای چهل و دومین جشنواره فیلم فجر، به گونه ای که ۱۰۶ فیلم (بالاتر از متوسط تولید سالانه سینمای ایران که ۱۰۰ فیلم در سال است) متقاضی شرکت در جشنواره فجر چهل و دوم شدند. افزون بر این، بیش از هزار نفر از اهالی رسانه برای حضور و پوشش خبری جشنواره فجر درخواست دریافت کارت کرده بودند. نکته مهم این است که اغلب آثار شرکت کننده در جشنواره فجر چهل و دوم، نسل جدید فیلمسازان یا فیلم اولی ها بودند؛ به گونه ای که پس از چند دوره، باز هم بخش مجزای فیلم های اول (نگاه نو) در جشنواره احیا شد.

تا اینکه چهل و دومین جشنواره بین المللی فیلم فجر از ۱۲ بهمن با ۳۳ فیلم کار خودش را آغاز کرد. آنچه در فهرست آثار حاضر در این رویداد قابل توجه است، تنوع کم نظیر ژانری، موضوعی و جغرافیایی است؛ به گونه ای که می توان گفت به جز ژانر وحشت، در همه ژانرها آثاری در جشنواره حضور دارند؛ اما در دو ژانر، تعداد بیشتری فیلم حضور دارد؛ اول ژانر بیوگرافیک (زندگی نامه ای)

است؛ یعنی فیلم هایی درباره شخصیت های واقعی و بخشی از زندگی آنها در این جشنواره به وفور دیده می شود. فیلم های «پرویز خان» درباره مرحوم پرویز دهباری، «پروین» با موضوع پروین اعتصامی، «مجنون» درباره شهید زین الدین، «آسمان غرب» با محوریت شهید شیروزی، «صبح اعدام» با تمرکز بر شهیدان طیب حاج رضایی و اسماعیل رضایی، «احمد» با مرکزیت شهید احمد کاظمی و حضور نجات بخش او در زلزله بم و... این نشان می دهد فیلم های دفاع مقدس نیز به سمت هدفمند شدن رفته اند؛ یعنی اغلب این فیلم ها، قهرمان محور هستند، آن هم قهرمانان واقعی. بیشتر فیلم های دفاع مقدسی این دوره جشنواره فیلم فجر، درباره شهدای انقلاب یا سرداران شهید هستند.

دومین ژانر پر رنگ در چهل و دومین جشنواره فیلم فجر، کمدی است. فیلم های کمدی معمولاً در جشنواره فیلم فجر فروغ چندانی نداشتند، اما امسال پنج فیلم در ژانر کمدی حاضر هستند که اغلب نیز آثار آبرومند و خوش ساختی هستند. این اتفاق نشان می دهد عزم و برنامه ای برای سالم سازی و اصلاح وضعیت فیلم های طنز آمیز وجود دارد. طی سال های اخیر، ژانر غالب در اکران سینماهای کشورمان کمدی بوده است، اما کمدی هایی که اغلب سخیف و بی مایه هستند. این در حالی است که در این دوره جشنواره فیلم فجر افزون بر اینکه حضور کمدی از نظر کمی بالاست، از لحاظ کیفی نیز امیدوارکننده است. «تمساح خونی»، «آپاراتچی»، «شمسوار»، «دو روز دیرتر» و «صبحانه با زرافه ها» کمدی های چهل و دومین جشنواره فیلم فجر هستند.

فیلم های تاریخی نیز قابل توجه هستند؛ مانند فیلم های «بهشت تبه کاران»، «صبح اعدام»، «پروین»، «تابستان همان سال» و «آپاراتچی» که بخشی از گذشته و دوران رژیم پهلوی را نمایش می دهند. فیلم «شور عاشقی» هم روایتی مرتبط با کربلا و قیام عاشورا است.

همچنین فیلم هایی از اقصی نقاط کشورمان در این رقابت دیده می شود؛ از سیستان و بلوچستان

گرفته تا کردستان و آذربایجان و شمال و... سینمای ایران که روزگاری دچار بحران تهران زدگی بود و بیشتر فیلم ها در پایتخت بودند، از این مشکل عبور کرده است و حالا از همه جای ایران می توان در فیلم هادید.

ضمن اینکه درام های اجتماعی نیز به سمت آسیب شناسی و اصلاح منطقت شده اند. برخلاف گذشته که خیلی از آثار متعلق به سینمای اجتماعی ما در فیلم های سیاه یا موضوعاتی، چون طلاق، مهاجرت، خیانت، تقابل نسل ها و تصویرسازی توهم آمیز از قشر محروم جامعه خلاصه می شدند، امسال چند فیلم اجتماعی با درونمایه ای حضور دارند که مشخص است با هدف آسیب شناسی و اصلاح ساخته شده اند و مخاطبشان نیز در مرحله اول، مردم داخل کشورمان هستند، نه صرفاً جشنواره های خارجی. همچنین حضور پررنگ آثار پویانمایی هم در این دوره قابل توجه است.

اما جای خالی فیلمسازان کهنه کار و نامی در این فهرست خالی است؛ یعنی غیر از مسعود جعفر جوزانی و محمود کلاری، از نسل های قدیمی فیلمسازان در این دوره از جشنواره فیلم فجر خبری نیست. البته این کمبود نیز دو دلیل دارد؛ اول، کاهش فعالیت این نسل است و آنها دیگر قوت قبل را ندارند. برای نمونه، یک زمانی کارگردانی چون مسعود کیمیایی در جشنواره فیلم فجر شور و هیجان ایجاد می کرد، اما امروز دیگر نسل آقای کیمیایی افول کرده است و جریان سابق را ایجاد نمی کنند. دلیل دوم هم مشغول شدن نسل های قبلی به سریال سازی است. برای نمونه، کارگردانی دیگری که حضورش به جشنواره گرما می بخشد، ابراهیم حاتمی کیاست که او سالهاست درگیر تولید سریال حضرت موسی (ع) است و احتمالاً تا چند سال دیگر هم جشنواره فیلم فجر، فیلمی از حاتمی کیارا نخواهد داشت.

یکی از نقاط ضعف چهل و دومین جشنواره فیلم فجر، حضور تعداد انگشت شماری فیلم «بسیار ضعیف» است. باز هم جای سؤال است که چرا

برخی فیلم ها در چند اندک که در شأن جشنواره فجر نیستند و مخاطب را آزار می دهند، به جشنواره راه پیدا می کنند؟ می شد با کنار گذاشتن این چند فیلم، جشنواره را با ۲۵ فیلم، اما سطح کیفی بالاتر برگزار کرد تا این گونه اعتبار جشنواره نیز بالاتر برود.

بخش بین المللی جشنواره فجر نیز امسال با چند روز تأخیر و از روز ۱۷ بهمن فعالیت خود را با حضور چند فیلم خارجی آغاز می کند. این بخش هم در سال های اخیر در سکوت و بی خبری برگزار شده و به نمایش چند فیلم از کشورهای مختلف محدود شده است. این در حالی است که یک جشنواره بین المللی ابتدا باید سیاست گذاری و راهبرد مشخصی برای تأثیر گذاری و جریان سازی در سینمای جهان داشته باشد و سپس براساس آن اقدام به دریافت و نمایش فیلم های خارجی کند. همچنین در بخش بین الملل به جز نمایش فیلم، باید نشست های خبر ساز و برنامه های حاشیه ای که به فضاسازی این بخش کمک کند هم برگزار شود تا نتیجه بخش باشد. برای نمونه، در سال های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ هنرمندان ضد صهیونیست اروپایی به این بخش دعوت می شدند و میزگردها و سخنرانی هایی با حضور آنها برگزار می شد که تا حدودی به بخش بین المللی جشنواره رونق بخشیده بود. امروز هم اگر قرار است این بخش از جشنواره فجر کار بکند، باید با برنامه و چشم انداز خاصی عمل کرد و به فضاسازی رسانه ای دست زد؛ و گر نه مانند سال قبل، فیلم های خارجی، در سالن های خالی و با حداقل اخبار مربوطه، به کار خودش پایان خواهد داد.

در مجموع، چهل و دومین جشنواره فیلم فجر را باید یک جشنواره انتقالی ارزیابی کرد؛ رویدادی که اعلان کننده تغییر نسل و پوست اندازی سینمای ایران، با هنرمندان جدیدتر و نگاهها و سلاقی متفاوت است. اگر این رویکرد با ارتقای کیفی و ساختاری فیلم ها و سخت گیری و وسواس افزون تر در گزینش آثار همراه باشد، موجب جهش و اعتلای سینمای ایران خواهد شد.

دیدگاه

شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲

صداقت

روزنه

نسخه های پایان جنگ غزه

محمد رضا شریفی

کارشناس سیاسی

همانطور که همه می دانیم و در طول تاریخ هم ثابت شده است، هیچ جنگی تا ابد ادامه ندارد و جنگ غزه هم بالاخره به پایان می رسد.

با وجود تمام تحرکاتی که از جانب حامیان و متحدان رژیم صهیونیستی صورت می گیرد، هیچ چشم انداز روشنی ندارد. آمریکا به منزله اصلی ترین حامی رژیم صهیونیستی تمایل دارد جنگ با اداره فلسطین از سوی تشکیلات خودگردان و روابط عادی و امن رژیم صهیونیستی با متحدان منطقه ای و عرب ایالات متحده تمام شود و اگر آتش بسی صورت گرفت، با لحاظ منافع و شروط رژیم صهیونیستی صورت گیرد؛ اما رژیم صهیونیستی اهداف بزرگی برای خود در این جنگ تعریف کرده و دنبال نابودی حماس و غزه ای خالی از سکنه است که البته با گذشت نزدیک به چهار ماه، با وجود تمام برتری های ظاهری (تسلیحات نظامی، حمایت های رسانه ای، گنبد آهنین و...) نتوانسته است حتی به اهداف اعلامی هم نزدیک شود، چه برسد به دستیابی به آنها.

با شرایط پیش آمده «بنیامین نتانیاهو» زیر فشار اعتراض های داخلی و انتقادات بین المللی به دنبال فرار از پاسخ گویی به قیمت ادامه جنگ پرهزینه است. غافل گیری اطلاعاتی و امنیتی رژیم صهیونیستی، هزینه های نجومی جنگ، مهاجرت معکوس و بازگشت روابط با کشورهای منطقه به نقطه صفر باعث شده است هیچ چیز در اسرئیل شبیه به یک روز قبل از ۷ اکتبر نباشد.

درگیری با حزب الله در لبنان و موشک باران کشتی های صهیونیستی در دریای سرخ از سوی انصارالله یمن نیز جبهه های جدیدی است که رژیم صهیونیستی را گرفتار کرده است؛ به همین دلیل مقامات آمریکایی با سفرهای متعدد به منطقه و سایر کشورهای هم پیمان خود، به دنبال این هستند تا راه حلی آبرومندانه برای پایان جنگ جلوی رژیم صهیونیستی بگذارند. رژیم صهیونیستی تا کنون پیشنهاد «دو دولتی» آمریکا و تعدادی از کشورهای اروپایی و عربی برای تشکیل کشور مستقل فلسطین را رد کرده است. حماس هم پیشنهاد ۱۰ ماده ای رژیم صهیونیستی مبنی بر آتش بس دو ماهه را رد کرده، چون معتقد است باعث تجدید قوای ارتش رژیم صهیونیستی می شود.

هر چه هست تا اینجای کار نسخه های مطرح شده همه به نفع رژیم صهیونیستی است. بر همین اساس آمریکادر خلال تلاش برای یک توافق، همچنان مساعدت های مالی، تسلیحاتی، سیاسی و رسانه ای اش به رژیم صهیونیستی را ادامه می دهد. با این حال، ناظران معتقدند آنچه در میدان نبرد می گذرد، نتیجه جنگ را روشن خواهد کرد و نه آرزوهای سیاستمداران یقه سفید.

تا اینجای جنگ، با وجود تمام هزینه هایی که حماس و جهاد اسلامی و مردم مظلوم غزه داده اند، پیروز بلامنازع جنگ هستند و رژیم صهیونیستی با تمام خسارت هایی که به بار آورده و جنایاتی که مرتکب شده، نه تنها توفیقی به دست نیاورده، بلکه نقاب از چهره پلید و جنایتکارش انداخته و در تمام دنیا رسوا و بدنام شده و شکستی بزرگ تر و ترمیم ناپذیرتر از آنچه در نبرد با حماس دیده، در دنیا برایش رقم خورده است، دیری نیست که رژیم صهیونیستی با استقامت حماس و پایداری محور مقاومت و فشارهای داخلی استخوان هایش خرد و جشن پیروزی برپا شود.

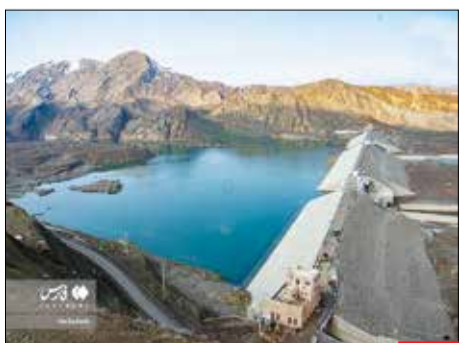
تشییع در حرم مادر/ پیکر پاسدار مدافع حرم شهید سعید علی دادی در حرم حضرت زینب (س) و حضرت رقیه (س) تشییع شد. سعید علی دادی، یکی از مستشاران نظامی سپاه پاسداران در سوریه با تعداد ۱۳ بهمن در پی حمله رژیم صهیونیستی به جنوب دمشق شهید شد.

جایی برای عبرت/ موزه عبرت تهران و وجود نرده های بلند آهنی و دیوارهای بتنی و بلند، خود گواه یک بنای خوف انگیز و نفوذناپذیر است که بهترین جا برای شکنجه زندانیان در دوره پهلوی به شمار می رفت. جایی که یادآور دوران تلخ تحقیر و شکنجه است.

سفر به هرمزگان/ سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهور کشورمان در دومین روز سفر به استان هرمزگان، با حضور در مسجد جامع میناب، در جمع مردم این شهرستان سخنرانی کرد. شرکت در جشن اهدای ۱۴ هزار واحد مسکونی و ۱۱ هزار قطعه زمین در قالب نهضت ملی مسکن و... از دیگر برنامه های این سفر بود.

قیز قلعه/ «قیز قلعه سی» جزو پروژه هایی مرزی مشترک بوده که عملیات اجرایی آن از سال ۱۳۸۵ با تلاش مهندسان ایرانی آغاز شد. این سد در ۲۵۰ کیلومتری شهر تبریز با طراحی و اجرا شده و بزرگترین طرح آبی مرزی شمال غرب کشور است.

عزیز بودن/ حضرت آیت الله العظمی خاتمی در مزار شهدای حادثه هفتم تیر و شهدای انفجار دفتر نخست وزیر در هشت شهریور سال ۱۳۶۰ حضور یافتند و یادشیدان بهشتی، رجایی، باهنر و یاران شهیدشان را گرامی داشتند. امسال هم مانند سال گذشته، آرمان علوی وردی میزبان آقای خود بود.

میعادگاه هنرمندان انقلابی/ مراسم افتتاحیه چهل و دومین جشنواره فیلم فجر با حضور جمعی از اهالی هنر در تالار وحدت تهران برگزار شد. این جشنواره امسال با استقبال شرکت کنندگان مواجه شده است و همچون هر سال همزمان با سالگرد انقلاب، هنرمندان انقلابی با هم رقابت می کنند.

عکس و مکت

خبر

محمد عطریانفر عضو حزب کارگزاران درباره‌کاهش حضور غلامحسین کرپاسچی که پیش از این مصاحبه‌ها و اظهارات متعددی را درباره سازوکار اصلاح‌طلبان و عبور از سیدمحمد خاتمی به عنوان لیبر این جریان مطرح می‌کرد، گفت: «آقای کرپاسچی را کم می‌بینیم. بارها از ایشان خواہش کردیم که فعال‌تر باشید، اما فعالیت‌شان را خیلی کم کرده‌اند، هرچند عضو حزب کارگزاران هستند، اما در حال حاضر نسبت تنگاتنگی با حزب ندارند. خواهش‌مان این بود که عهده‌دار ریاست شورای مرکزی یا کمیته سیاسی شوند که نپذیرفتند و دبیر کلی حزب کارگزاران بنا بر قاعده‌ای از دوش ایشان برداشته و به آقای حسین مرعشی، قائم مقام‌شان سپرده شد و آقای کرپاسچی درخصوص این قضیه گلايه‌مند شدند، اما واقعیت بازی دموکراسی همین است.»

حسین نقاشی فعال چپ و عضو شورای مرکزی حزب تحریمی اتحاد ملت طی اظهاراتی درباره سندن راهبرد انتخاباتی جبهه اصلاحات گفت: «این را که چقدر به آن پایبندی وجود داشته باشد، باید منتظر ماند و دید در زمان انتخابات چه اتفاقی رخ خواهد داد. تصور می‌کنم تعدادی از احزاب و شخصیت‌های سیاسی در ائتلاف با حزب اعتدال و توسعه که همراهان آقای روحانی هستند، در انتخابات شرکت می‌کنند و لیست می‌دهند؛ هرچند که موضع این متن این است که چنین اتفاقی رخ ندهد.»

خبر آنلاین از رسانه‌های نزدیک به جریان اعتدال در یادداشتی نوشت: «ردصلاحیت‌ها چنانکه پیش‌بینی می‌شد در میان مردم هیچ واکنشی را برنمیگيخت؛ یعنی از آن بیست‌وچهار میلیونی که به حسن روحانی رأی دادند، هیچ‌کس ککش هم نگزید. چرا؟ آن بیست‌وچهار میلیون نه امروز که خیلی زودتر از این حرف‌ها، یعنی درست چندماه پس از انتخاب روحانی در سال ۱۳۹۶ از او ناامید شدند و دریافتند از مردی که برگزیده‌اند کار چندان خاصی بر نمی‌آید. هرچند بسیاری از آنها اگر تاریخ به عقب برمی‌گشت، باز هم به روحانی رأی می‌دادند؛ چرا که فهمیده بودند سیاست عرصه تحقق آرزوها و آرمان‌های بلند نیست... اما به هر حال توقع‌شان از نماینده منتخب‌شان بیشتر از این حرف‌ها بود و حق هم با آنها بود. حسن روحانی به عهدهش وفا نکرد، اما خطای بزرگ‌ترش این بود که از محدودیت‌ها و معذوریت‌هایش با مردم سخن نگفت.»

محمدعلی وکیلی فعال سیاسی اصلاح‌طلب به «نامه‌نیوز» گفت: «من معتقدم اصلاح‌طلبان در هر حال نباید صندوق رأی را رها کنند؛ زیرا در فضای افکار عمومی نباید متهم شوند هر وقت رأی ندارند در انتخابات شرکت نمی‌کنند. واقعیت این است که هیچ امکانی برای فعالیت اصلاح‌طلبان وجود ندارد مگر انتخابات و اصلاح‌طلبان باید در انتخابات حضور داشته باشند.»

علی مطهری از چهره‌های منسوب به جریان اعتدال گفت: «ردصلاحیت حسن روحانی شبیه به ردصلاحیت مرحوم هاشمی‌رفسنجانی در سال ۱۳۹۲ بود که با وجود کنار گذاشتن ایشان، باعث شور انتخاباتی شد؛ بنابراین می‌توان این انتظار را داشت که مردم در پاسخ به ردصلاحیت حسن روحانی و همچنین دیگر کاندیداها به نامزدهای طیف معتدل، میانه‌رو و مستقل رأی بدهند تا آنها با پایگاه‌رای مردمی بیشتر بتوانند منشأ اثر مثبتی در مجلس آتی باشند.»

محمد پناهی

کارشناس سیاسی

با پایان یافتن داستان احراز صلاحیت‌ها، رقابت انتخاباتی نامزدها کلید خورده است. در این مرحله آنچه انتظار است تلاش برای تحقق رقابتی سالم، برابر، منصفانه، اخلاقی و قانونی است. انتخاباتی که می‌تواند در عین حالی که پرشور و هیجانی است، پاک و تمیز نیز باشد و موجب افزایش اعتماد عمومی به بازیگران سیاسی شود.

به واقع آنچه اهمیت می‌یابد، توجه به «سلامت رقابت‌های انتخاباتی» و تعریف حدود و ثغور میدان مسابقه و رقابت سیاسی است که در صدر این چارچوب، پایبندی به قانون و التزام به اخلاق رقابت سیاسی قرار دارد. توجه به مسائلی از قبیل پرهیز از دروغ، تهمت و افترا، تخریب، سیاه‌نمایی، بزرگنمایی مشکلات، اسراف، هزینه‌کردهای غیرشرعی، دادن وعده‌های غیرواقعی، خرید رأی و... نمونه‌ای از دغدغه‌هایی است که توجه به آن می‌تواند مضمّن سلامت رقابت انتخابات باشد. این اصول در سطوح گوناگون رقابت انتخاباتی همچون تبلیغات، مناظرات و گفت‌وگوها و مصاحبه‌ها با رسانه‌های مختلف، یادداشت‌های مطبوعاتی وابسته به جریان‌های سیاسی و همچنین رقابت نزد طرفداران و هواداران باید مورد توجه قرار گیرد.

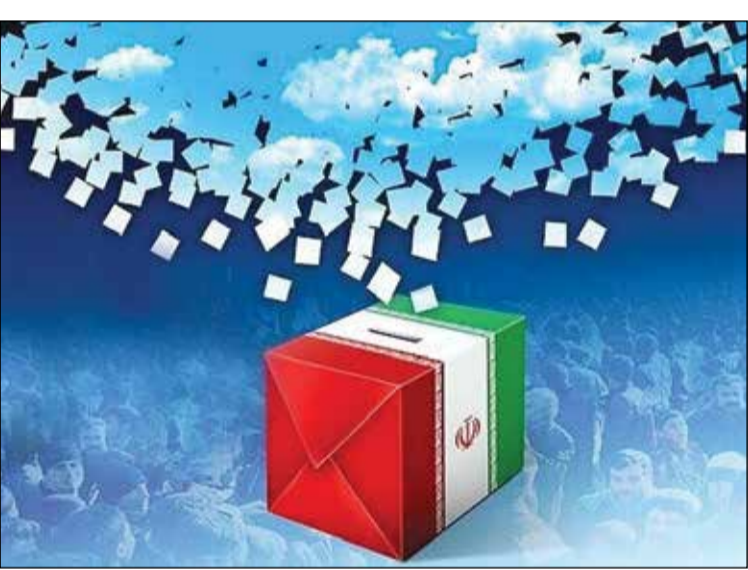
چند هفته پیش بود که معظم‌له در دیدار مردم خوزستان و کرمان خطاب به نامزدهای انتخابات فرمودند: «تبلیغات بایستی همراه با اخلاق و دیانت باشد. تبلیغات غیر از تهمت زدن است، غیر از دروغ گفتن است، غیر از وعده خلاف دادن است. تبلیغات یعنی انسان نظرات خودش را برای مردم بیان کند؛ تبلیغات این است و باید ان‌شاءالله برای همه فراهم باشد.»(۱۴۰۲/۱۰/۲۱) این اظهارات اولین کلام ایشان در این باب معطوف به انتخابات اسفندماه آتی است. ایشان وعده داده‌اند که در این باره بیشتر سخن خواهند گفت، هر چند رجوع به کلام ایشان در ادوار انتخابات مارا به چارچوب ارزشمندی راهنمایی خواهد کرد. رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در طول ادوار انتخابات تلاش کرده‌اند

با توصیه‌های خود بستر را برای برگزاری یک رقابت سالم و اخلاقی فراهم آورند. رهنمودهای ایشان در انتخابات مملو از هدایت‌هایی در زمینه رقابتی منصفانه است. برای نمونه، رهبری در دیدار با دست‌اندرکاران برگزارای انتخابات مجلس دهم، ضمن تأکید بر رعایت اخلاق، آن را شرط سلامت انتخابات دانستند و فرمودند: «نامزدهای انتخاباتی به یکدیگر اهانت نکنند؛ خب، جناب‌عالی نامزد هستید، معتقدید که آدم صالحی هستید، آدم برجسته‌ای هستید؛ بسیار خوب، از خودتان هرچه می‌خواهید تعریف کنید بکنید، اما به رقیب‌تان اهانت نکنید، به رقیب‌تان تهمت نزنید، از رقیب‌تان غیبت هم نکنید؛ تهمت و افترا یعنی نسبتی بدهید که واقعیت ندارد، [اما] غیبت یعنی نسبتی بدهید که واقعیت دارد؛ غیبت هم نباید بکنید. بنابراین این هم یک وظیفه است و یک معیار است برای سلامت انتخابات.» (۹۴/۱۰/۳۰)

رهبر حکیم انقلاب اسلامی در نفی رفتار و قضاوت‌های افراطی در انتخابات می‌فرمایند: «بعضی‌ها رقیب انتخاباتی خودشان را «شیطان اکبر» به حساب می‌آورند! شیطان اکبر آمریکاست، شیطان اکبر صهیونیسم است؛ رقیب جناحی که شیطان اکبر نیست، رقیب انتخاباتی که شیطان اکبر نیست. من طرفدار زیدم، شما

طرفدار عمروئی؛ من شمارا شیطان بدانم؟ چرا؟ به چه مناسبت؟ در حالی که زید و عمرو هر دو ادعای انقلاب و اسلام می‌کنند، در خدمت اسلام و در خدمت انقلابند.»(۱۳۹۱/۷/۲۴) اگر بخواهیم برای تحقق چنین انتخاباتی، عوامل و ریشه‌هایی در درون بازیگران بیابیم، باید از کلید واژه «تقوای سیاسی» یاد کنیم. بدون شک، پایبندی به انصاف و عدالت و اخلاق، بدون آنکه شعله هدایتی در درون افراد و جریان‌های سیاسی باشند، در میدان فعالیت سیاسی تجلی نخواهد یافت! ریشه پایبندی به اصول برشمرده، تقوایی است که به بزرگی و عظمت فرد متقی منجر شده و رفتار ایشان را در معرکه‌های سیاسی بزرگی، چون انتخابات تنظیم خواهد کرد.

در دیدار با علما و روحانیون بود که رهبر معظم انقلاب اسلامی بحث تقوای سیاسی را باز کردند و اذعان عمومی را به «پرهیز از گناه‌های سیاسی» توصیه کردند! ایشان با یادآوری این حقیقت که همه باید سیاسی باشند؛ یعنی در دنیای اسلام، منطقه غیرسیاسی وجود ندارد و اسلام یک دین سیاسی است، فرمودند: «سیاست یک میدان لغزنده‌ای است؛ اگر چنانچه تقوا وجود نداشته باشد، انسان خطا می‌کند، می‌لغزد. با تقوا و خویشتن‌داری و چشم باز در راه زندگی سیاسی،

خانه ملت

مسیر کارآمدسازی

آچه به منزله محور کلیدی بحث انتخابات می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، مسئله «کارآمدی» است. کارآمدی تا آنجا در مسئله مدیریت کشور اهمیت دارد که می‌توان شاخصی برای مشروعیت داشتن یا مشروعیت نداشتن کارگزاران در نظام اسلامی قرار گیرد. حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای درباره نسبت بین کارآمدی و مشروعیت می‌فرمایند: «مشروعیت همه ما بسته به انجام وظیفه و کارایی در انجام وظیفه است. بنده روی این اصرار و تکیه دارم که بر روی کارایی‌ها و کارآمدی مسئولان طبق همان ضوابطی که قوانین ما متخذ از شرع و قانون اساسی است، بایست تکیه شود. هر جا کارآمدی نباشد، مشروعیت از بین خواهدرفت. اینکه مادر در قانون اساسی برای رهبر، رئیس‌جمهور، نماینده مجلس و برای وزیر شریاطی قائل شده‌ایم و با این شرایط گفته‌ایم این وظیفه را می‌تواند انجام بدهد، این شرایط، ملاک مشروعیت برعهده گرفتن این وظایف و اختیارات و قدرتی است که قانون و ملت به ما عطا می‌کند.»(۱۳۸۳/۶/۳۱) از یک منظر می‌توان گفت، همه ملاک‌ها و معیارهایی که برای انتخاب کارگزاران نظام اسلامی مشخص شده، معطوف به کارآمدی است؛ یعنی وجود ملاک‌ها و معیارها حتی در حاکم اسلامی نیز لازمه رسیدن به اهداف حکومت اسلامی است. وگرنه خداوند متعال در این فکر نبوده است که برای افراد یا تباری خاص یا طبقه خاص، شأنتی متمایز از دیگران قائل شده و دیگران را به تبعیت از ایشان سوق کافی ندارند.

دهد؛ چرا که در بحث حکومت اسلامی، مسئله اصلی، پذیرش مسئولیت است؛ مسئولیتی که قرار است کاری را به انجام رساند که همانا تحقق اهداف حکومت دینی باشد؛ وگرنه ذات مسئولیت در نظام اسلامی برای فرد مسئول، جایگاه و شأن خاصی به همراه ندارد؛ به همین دلیل حضرت امام(ره) می‌فرمایند: «اینجا صحبت از مقام نیست بلکه صحبت از وظیفه است.» معظم‌له بر این باور هستند: «اگر مردم، کارآمدی را در مسئولان کشور مشاهده کنند، اعتقادشان به آنها و به نظام اسلامی و اسلام روزبه‌روز بیشتر خواهد شد.»(۱۳۸۷/۱۲/۱۳) در نتیجه کارآمدسازی نظام جمهوری اسلامی را می‌توان مهم‌ترین دستاورد انتخابات دانست. انتخاباتی که در آن رأی‌دهندگان با آگاهی کامل و مبتنی بر فهم صحیحی از شرایط و نیازها و اولویت‌های کشور، به نامزدهایی رأی دهند که شایسته‌ترین افراد برای تصدی قدرت در قوه مقننه باشند. بنابراین، به نظر می‌رسد به جای توجه به مؤلفه‌های فرعی و بزگنمایی برخی شاخصه‌های ثانوی و برای تعیین مجلسی که در دهه پنجم انقلاب اسلامی با وجود مشکلات متعدد و دشمنی‌های فراوان، راه دشواری را در پیش رودارد، بیش از پیش به تشکیل مجلسی کارآمد با حضور نمایندگان باتجربه و کارآمد نیازمندیم و باید مراقب بود با شعارزدگی، کسانی را به مجلس نفرستیم که توانایی لازم را برای انجام امور نمایندگی در حد کافی ندارند.

رقابت در چارچوب انصاف

به مناسبت آغاز رقابت‌های انتخاباتی نامزدهای مجلس شورای اسلامی

می‌شود انسان از این لغزش‌ها جلوگیری کند.» (۱۴۰۲/۱۰/۲۶)

امروز جامعه ما نیازمند بازیگرانی است که با همه وجود به تقویت تقوای سیاسی در درون خویش باور داشته باشند و به احزاب سیاسی که این ملکه را در درون اعضای خویش تقویت کنند. بدون شک افکار عمومی وقتی شاهد آن باشد که نامزدهای انتخاباتی آنچنان خودساخته‌اند که برای رسیدن به صندلی قدرت به هر ابزاری متمسک نمی‌شوند، امیدوار خواهند بود که نمایندگان منتخب‌شان پس از تکیه زدن به قدرت نیز امانت‌دار خوبی برای بیت‌المال بوده و قدرت را به فرصتی برای تاراج ثروت یک ملت بدل نخواهد کرد. ایشان مطمئن خواهند بود که چنین افرادی در برابر زیاده‌خواهی دشمن نیز خواهند ایستاد و اجازه دست درازی به منافع ملی را نخواهند داد! نمایندگان این چنینی از دادن وعده‌های توخالی پرهیز خواهند کرد و حرفشان برای مخاطبان حرف خواهد بود. در این وضعیت است که مردم توضیح نمایندگان درباره محدودیت‌ها و ناکامی‌ها را نیز خواهند پذیرفت و به معنای واقعی کلمه تا پایان مدت دوران نمایندگی، رابطه وکالت موکلان و وکلا برقرار خواهد بود. مجلس برآمده از چنین شخصیت‌هایی نیز مجلسی کارآمد و معتبری خواهد بود که هم در برابر مردم پاسخگو بوده و هم تحقق مطالبات مردم را با همه توان دنبال خواهد کرد.

بدون شک این مردم هستند که در نهایت انتخاب خواهند کرد که چه کسی باید بر صندلی قدرت بنشینند، اما چه خوب که بازیگران سیاسی انتخابات تلاش کنند تا این انتخاب در مسیری سالم و اخلاقی هموار شود. به واقع دروغ و اغواگری و فریب، انتخاب‌کنندگان را در مرحله انتخاب دچار خطای تصمیم‌گیری نکند و فروشندگان کالای بدلی به مشتریان ارائه ندهند! برای تحقق این امر هم باید فروشندگان از انصاف لازم برخوردار باشند، هم ناظران بازار به درستی بر مأموریت نظارت و بازرسی خود عمل کنند و متقلبان را پلмп خواهند، و هم مشتریان هنگام خرید با دقت نظر کالای مورد نظر خود را برگزینند. بدون شک، اگر این اصول رعایت شود، هم بهترین‌ها بر مسند قدرت خواهند نشست و هم رأی‌دهندگان از انتخاب خود پشیمان نخواهند شد.

پرسش

کمیسیون یازده نفره

گزارش این کمیسیون، سرّی تلقی می‌شود و به صورت اسناد طبقه‌بندی شده، حفاظت می‌شود و بدون تصویب مجلس خبرگان، در اختیار دیگری قرار نمی‌گیرد، مگر رهبری که عندالزوم به اطلاع وی می‌رسد.

از سال‌ها پیش بود که موضوع تشکیل کمیته‌ای محرمانه برای گزینه‌هایی دارای صلاحیت رهبری بر سر زبان‌ها افتاد. آیت‌الله محسن اراکی درباره این کمیسیون گفته‌اند: «کمیسیون ویژه‌ای است و وظیفه‌اش این است که تمام کسانی را که در معرض واجدیت شرایط رهبری باشند، شناسایی کند و لیستی از آنها تهیه کند. این لیست به این کمیسیون داده می‌شود. حتی خود اعضای مجلس خبرگان می‌توانند پیشنهادت خود را بدهند. این لیست بررسی می‌شود و افرادی را که واجد شرایط رهبری برای آینده بدانند، این افراد به طور خیلی سری و محرمانه، اسم‌شان ثبت خواهد شد تا هر وقت مورد نیاز باشد به مجلس خبرگان عرضه شود تا مجلس خبرگان درباره آنها اظهار نظر کند.»

آیت‌الله سیداحمد خاتمی در این باره گفته بود: «این مسئله اتفاق جدیدی نیست؛ زیرا از خبرگان اول کمیته‌ای در این رابطه تشکیل شده و گروهی از برجستگان و خبرگان از کمیسیون اصل ۱۰۹ و ۱۱۱ انتخاب شده‌اند، البته نه برای تعیین رهبر، بلکه برای تعیین کسانی که در مظان رهبری هستند را بررسی کنند.»

وحشت اروپا

بازگشت ترامپ چه تأثیری بر روی اروپا خواهد داشت

حنیف غفاری

دکترای روابط بین‌الملل

است؟ کانلی در پاسخ به این پرسش ال‌پانینس می‌گوید: «یک دانش‌آموز نمی‌تواند تنها چند ساعت مانده به امتحان آماده بشود، بلکه باید درس خواندن را به‌طور مداوم انجام دهد.» او تأکید دارد که اروپا امنیت خود را برای خشنود کردن ایالات متحده تقویت نمی‌کند، بلکه به دلیل نیاز خودش است.

کوتاه‌بینی سیاستمداران غربی

آیا این تحلیلگر برجسته آمریکایی فکر می‌کند که ترامپ خطری برای دموکراسی است؟ کانلی ترجیح می‌دهد در این زمینه از ادبیات محتاطانه‌تری استفاده کند. او می‌گوید که قصد رئیس‌جمهوری سابق آمریکا از به رسمیت نشناختن پیروزی رقیب خود در انتخابات پیشین «عمیقاً بی‌ثبات‌کننده» بوده است. هدر کانلی همچنین تلقی برخی سیاستمداران غربی نسبت به تحولات جاری در حوزه روابط بین‌الملل، از اوکراین تا غزه را کوتاه‌بینانه می‌خواند. او تأکید دارد، معادلات جاری در نظام بین‌الملل پیچیده‌تر از ساده‌انگاری برخی سیاستمداران غربی است. قطعاً بازگشت ترامپ به کاخ سفید این قاعده را به صورت عینی‌تری به اثبات خواهد رساند.

البته او در مواجهه با چالش‌های فزاینده در سراسر جهان، خواستار کمی خوش‌بینی است. رئیس‌اتاق فکر جرمن مارشال فاند آمریکا در این زمینه به شوخی می‌گوید: «اگر خوش‌بین نبودیم، صبح از رختخواب بلند نمی‌شدیم.» کانلی در گفت‌وگو با ال‌پانینس بیشتر سخنان خود را بر اهمیت بهبود روابط میان دو سوی اقیانوس اطلس متمرکز کرده است. پیوندی که به گفته او، به دلیل بازگشت احتمالی دونالد ترامپ در معرض خطر قرار گرفته است. او همچنین درباره پیامدهای بسیار منفی پیروزی ولادیمیر پوتین در اوکراین برای غرب هشدار داد؛ اما شواهد موجود نشان می‌دهد زلنسکی و ارتش اوکراین قدرت تغییر معادلات نبرد را (حتی با کمک‌های ناتو) ندارند. شوک جنگ اوکراین در اروپا بسیار متفاوت از آمریکا بوده است، زیرا توان بالقوه ایجاد بحران و بی‌ثباتی جدی‌تری در اروپا نسبت به ایالات متحده ایجاد کرد. چیزی مشابه این درباره مناقشه در خاورمیانه در حال وقوع است؛ اما کانلی با این دیدگاه موافق نیست که این بحران‌ها تنش را بین دو طرف اقیانوس اطلس تشدید کرده است.

زیست در بحران

چرا آمریکا به دنبال ایجاد بحران در منطقه است

اکبر معصومی

کارشناس بین‌الملل

شده و کنترل شده منافع این کشور را تأمین می‌کند و در غیر این صورت آمریکا بازنده اصلی بحران‌ها خواهد بود.

از سوی دیگر، با گذشت روزها و هفته‌ها از وضعیت منطقه به نظر می‌رسد، بر مبنای واقعیت‌های میدانی بازنده تحولات محور عبوری-غربی خواهد بود و آمریکا به طور کامل مدیریت منطقه را از دست داده و در آینده نیز به‌طور کامل از منطقه خارج خواهد شد. در واقع، پنتاگون و سنس‌کام به وضوح دریافته‌اند که تحولات غزه، مناقشات اخیر در دریای سرخ، اعتراضات مربوط به استمرار حضور اشغالگران آمریکایی در عراق و سوریه و... هیچ‌یک بر اساس محاسبات قبلی و جاری آنها تحقق نیافته نمی‌توان از آنها با عنوان «بحران‌های کنترل‌پذیر» در نظام بین‌الملل یاد کرد. به عبارت بهتر، آمریکا به جای «بحران‌های کنترل‌پذیر» با «بحران‌های غیرقابل کنترل» مواجه شده که به قول «هنری کیسینجر» قبل از مرگش، «این تحولات و ادامه روند‌ها می‌تواند شالوده‌ساختار قدرت در غرب را هدف قرار دهد.»

حالی‌اینکه آمریکا به بهانه هدف قرار گرفتن پایگاه خود در اردن بخواهد به بحران آفرینی جدید در منطقه دست بزند و ایران را متهم کند، قطعاً مبنای عقلی ندارد و آمریکا با مشکل بزرگی آن هم از نوع بحران عمیق غیر قابل مدیریت شده مواجه خواهد شد. باید علنی گفت، در صورت تهدید یا به خطر افتادن و ضربه خوردن منافع ایران در منطقه که به گستردگی جغرافیایی خاورمیانه است، ایران با قاطع‌ترین روش‌ها و مؤثرترین اقدامات ممکن پاسخ خواهد داد که در این صورت آمریکا گرفتار اتفاقاتی خواهد شد که نه تنها کنترلی بر رفتارها نخواهد داشت؛ بلکه به نظر می‌رسد خود رفتار آمریکا نیز تحت تأثیر واکنش ایران در منطقه باشد و عملاً اختیار خاورمیانه در دست محور مقاومت قرار گیرد. پس خروجی بازی آمریکایی‌ها با آتشی که خود در منطقه و آفرخته‌اند، چیزی جز بازگشت این آتش به آن سوی رژیم صهیونیستی خواهد بود. کافی است که اندکی در رفتارهای آمریکا در منطقه تأمل کرد که مشخص می‌شود، ایالات متحده در طول دو دهه اخیر در همه اتفاقات غرب آسیا شکست خورده انکارناپذیر بوده است. شکست آمریکا در عراق، افغانستان و مهم‌تر از همه آنها شکست سیاست‌های آمریکا در یمن است که دریای سرخ را به رویای آمریکایی تبدیل کرده است و این یعنی قدرت غیر قابل محور مقاومت در غرب آسیا.

اتفاقات رخ داده در دریای سرخ، رفتار محور مقاومت در منطقه، ایستادگی مردم غزه در جریان جنون صهیونیست‌ها به نوار غزه و رفتار حزب‌الله لبنان خارج از اراده آمریکا بوده است. به عبارتی، بحران خاورمیانه که در مرحله اول از طریق محور عبوری-غربی به وجود آمد، در وضعیت کنونی از کنترل آمریکا خارج شده است. اینکه در روزهای اخیر بایدن رئیس‌جمهور آمریکا به همراه سایر مقامات این کشور به دنبال متهم‌سازی ایران و محور مقاومت در منطقه بودند و همچنان هم بر آن تأکید دارند، به این معناست که وضعیت بحرانی منطقه از کنترل آمریکا خارج شده است. آمریکا به دنبال وجود بحران در غرب آسیا تحت مدیریت خود است، ولسی بحران‌های خارج ایالات متحده نشان می‌دهد، خالق و مصدر بحران‌های گذشته و جاری در جامعه بین‌الملل آمریکا بوده است. بحران مدیریت شده و تطبیق آن بر مبنای منافع آمریکا از راهبردهای ایالات متحده در طول دهه‌های اخیر بوده است و به نوعی می‌توان آمریکا را کشور «بحران دوست» و «بحران زیست» که مبنای آن «بحران مدیریت شده است» تعریف کرد؛ به گونه‌ای که در جریان جنگ غزه، مقامات واشنگتن دو بار با توتی قطعنامه آتش‌بس در غزه و ایستادگی مطلق در برابر جامعه جهانی، مانع از پایان یافتن بحران در منطقه حساس و ژئواستراتژیک جهان خود در غزه، یعنی «نابودی حماس»، «اشغال نوار غزه» و «آزادی اسرای صهیونیست» دست یابد و از این رو باید کشتار مردم غزه ادامه یابد تا جنگ غزه به بحران مدیریت شده برای آنها تبدیل شود که البته هرگز چنین نخواهد شد.

بنابراین، آمریکا زیست و حیات بین‌المللی خود را در رفتارهای بحرانی مدیریت شده تعریف کرده و در هر زمان جهان به سوی صلح و ثبات برود، به حمایت از تروریسم نیابتی یا خلق تنش‌های جدید دست می‌زند. در این میان، می‌توان به رفتارهای این کشور در جنگ اوکراین اشاره کرد که با ارسال سلاح به کی‌یف و مدیریت شخص زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، باعث طولانی شدن جنگ تا به امروز شده است؛ از این رو بررسی‌ها نشان می‌دهد، بحران‌های مدیریت

زخم مشترک

مستول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در صفحه شخصی خود نوشت: «آنچه در غزه رخ می‌دهد، زخمی بر وجدان مشترک [انسانی] همه ماست.» «جوئز بول» درباره اتهامات رژیم صهیونیستی علیه آژانس امدادسانی سازمان ملل به آوارگان فلسطینی در نوار غزه نیز توضیح داد: «اقدامات نجات‌بخش آنرا در نوار غزه، ستون اصلی ارسال کمک‌های بشردوستانه است.» وی تأکید کرد: «کشورهای عضو سازمان ملل نیز باید ادامه یافتن این اقدامات را انقضیم کنند.» وی بیشتر نیز مواضع رژیم صهیونیستی درباره تشکیل دولت مستقل فلسطین را نقد کرده و گفته بود: «این رژیم حق و توتو در مسئله تعیین سرنوشت فلسطین را ندارد.»

ترور بزرگ

نامزد پیشاتاز جمهوری‌خواهان برای انتخابات ۲۰۲۴، لایحه مرزی مورد مذاکره در سناترا «فاجعه‌ای در انتظار وقوع» خواند. «دونالد ترامپ» مرزهای جنوبی کشور را «بدترین» در «تاریخ جهان» نامید و مدعی شد، ممکن است حمله تروریستی دیگری در آمریکا اتفاق بیفتد. ترامپ افزود: «فقط سه سال پیش ما قوی‌ترین و امن‌ترین مرز در تاریخ آمریکا را داشتیم. امروز ما در انتظار فاجعه‌ای هستیم که رخ دهد. این بدترین مرز در تاریخ جهان و خاطره‌درناکی در کشور بزرگ ماست. در حال حاضر، ۱۰۰ درصد این شانس وجود دارد که حملات تروریستی بزرگی در خاک آمریکا رخ دهد.»

اتحاد برابر آمریکا

وزیر دفاع چین اظهار داشت: «به‌رغم اینکه آمریکا و اروپا به اعمال فشار بر طرف چینی ادامه می‌دهند، در موضوع اوکراین از روسیه حمایت می‌کنیم.» «دونگ جون» با بیان اینکه ایالات متحده و کشورهای غربی در سال‌های اخیر در تلاش برای منزوی کردن روسیه بوده‌اند، گفت: «چین متوجه این موضوع است و تلاش می‌کند از روسیه قویاً حمایت کند. به عنوان دو قدرت مهم و کلیدی در جهان، باید با قاطعیت به چالش‌های جهانی پاسخ دهیم. آمریکا در تلاش برای حفظ هژمونی خود در جهان، دائماً سُر نیزه خود را به سوی چین و روسیه نشانه می‌رود.»

جهان

شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲

صداقت

پیشخوان

گردورهای نظامی ناتو

روزنامه «تایمز» گزارش داده است، ناتو در حال برنامه‌ریزی برای ایجاد شبکه‌ای از «گردورهای نظامی» در سراسر اروپا با هدف دور زدن قوانین پیچیده‌ای است که در حال حاضر تبادل تجهیزات و کارکنان میان کشورهای ناتو را محدود می‌کنند. «الکساندر سلفرانک» مسئول امور لجستیک ناتو در اروپا چند وقت پیش خواستار ایجاد مناطقی در منطقه شده بود که انتقال سریع نیروها و مهمات در صورت بروز درگیری‌های گسترده و عمده با روسیه را فراهم کند. روزنامه «تایمز» گزارش داده است، ایده تشکیل شنگن نظامی چندین سال است که مطرح است. این روزنامه افزوده است، گفت‌وگوها درباره اجرایی کردن این طرح «هم‌اکنون در جریان است» و نتایج آن ممکن است قبل از نشست آتی ناتو در جولای اعلام شوند. منابع آگاه گفته‌اند، قواعد و قوانین موجود در اتحادیه اروپا برای تبادل و انتقال تجهیزات نظامی سبب ایجاد «درمسرهای عمده» برای برنامه‌ریزان نظامی ائتلاف ناتو شده و برگزاری رزمایش‌های برون‌مرزی غالباً نینمند کاغذبازی‌هایی است که در صورت بروز بحران نظامی باعث هدر رفتن زمان خواهد شد. سلفرانک در مصاحبه با تایمز عنوان کرد، اعضای ائتلاف ناتو باید بدون فوت وقت بر روی این موضوع کار کنند. او گفت: «هر کسی باید کار را شروع کند. فقط این کار را انجام دهید و منتظر نمانید؛ چون در نهایت وقتی برای تلف کردن نداریم.»

موضع عجیب عربستان

یک رسانه انگلیسی به نقل از منابع آگاه مدعی شد، عربستان سعودی اصراری بر اقدامات ملموس از سوی اسرائیل برای تشکیل کشور فلسطین ندارد. سه منبع آگاه در گفت‌وگو با خبرنگاری «رویترز» مدعی شده‌اند، عربستان سعودی تعهدسیاسی اسرائیل به تشکیل کشور فلسطین را در ازای موافقت واشنگتن با بسته دفاعی کاسفی می‌داند و ضرورتی برای اصرار بر احکاری که الزام‌آورتر باشد، نمی‌بیند. مقامات عربستان سعودی در گفت‌وگوها بر سر عادی‌سازی روابط با اسرائیل با همتایان آمریکایی خود به آنها گفته‌اند، ریاض اصراری برای برداشتن گام‌های ملموس از سوی اسرائیل برای تشکیل کشور فلسطین ندارد. رویترز نوشته است، حصول این توافق بزرگ منطقه‌ای هنوز با موانع سیاسی و دیپلماتیک عملدهای، از جمله به دلیل ابهام‌های فراوان بر سر تحولات جنگ در غزه روبه‌روست. رسانه انگلیسی نوشته است، مقامات عربستان سعودی در محافل خصوصی از واشنگتن خواسته‌اند اسرائیل را برای اتمام جنگ غزه و متعهد شدن به یک «افق سیاسی» برای تشکیل کشور فلسطین تحت فشار قرار دهد. یکی از منابع منطقه‌ای در گفت‌وگو با رویترز مدعی شد، در صورت محقق شدن این اتفاق، ریاض به عادی‌سازی روابط با اسرائیل و کمک مالی به بازسازی غزه موافقت خواهد کرد.

یادداشت

رشد تولید راه مهار تورم

محمدصادق مفتاح

قائم مقام اسبق وزیر صمت

تردید نیست که توجه به تولید را می‌توان از جمله مطالبات همیشگی رهبر معظم انقلاب از دولت‌های گوناگون دانست. موضوعی که رشد اقتصادی وابسته به تحقق آن است؛ اما در سال‌های گذشته شاهد محقق نشدن شعار رشد و رونق تولید با وجود تأکیدات رهبر حکیم انقلاب بوده‌ایم.

بی‌شک، رونق و رشد تولید و توجه به آن، موضوع بسیار مهمی است که سال‌هاست به صورت مستقیم یا غیر مستقیم برای شعار سال انتخاب می‌شود؛ اما به نظر می‌رسد طی سال‌های گذشته دولت‌ها به اولویت و اهمیت این موضوع، آنچنان که باید و شاید پی نبرده‌اند.

رشد تولید از این نظر حائز اهمیت است که با تحقق آن به صورت نسبی با مهار تورم در ارتباط است که از جمله دغدغه‌ها و مطالبات مهم مردم جامعه به شمار می‌رود، یعنی افزایش تولید در نهایت به کاهش تورم نیز منجر خواهد شد.

به هر حال با رشد تولید، اشتغالزایی ایجاد می‌شود؛ موضوعی که با درآمدزایی بیشتر به رفع مشکلات اقتصادی مردم و افزایش رفاه خانوار منجر خواهد شد. به این دلیل رشد تولید نه تنها برای بهبود روند اقتصاد کشور مفید است، بلکه بخشی از دغدغه‌های اقتصادی، رفاهی و معیشتی مردم جامعه را نیز هموار می‌کند.

بی‌تردید رشد اقتصادی وابسته به میزان تولید است. اگر تولید رشد کند، اقتصاد نیز رونق رو به رشدی خواهد یافت، به این دلیل می‌توان روی رضایت خاطر مردم جامعه حساب باز کرد. با توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های جامعه افزایش تورم و کاهش قدرت خرید جامعه است، افزایش تولید که به اشتغالزایی منجر می‌شود، با عرضه بیشتر کالا زمینه‌های کاهش قیمت را نیز فراهم می‌کند. بنابراین، مردم امکان خرید بیشتری داشته و توان بهتر و بیشتری برای پاسخگویی به نیازهای اصلی خانوار خود خواهند داشت.

رهبر معظم انقلاب بر این موضوع تأکید کردند که رشد تولید به تسهیل فضای کسب‌وکار وابسته است؛ پس برای تحقق رشد و جهش تولید باید موانع پیش روی تولید و تشریفات اداری رفع شود تا بتوانیم در راستای حل و فصل مشکلات کشور، به ویژه در بخش تولید به نتایج قابل قبولی دست یابیم. دولت و وسایع ارکان نظام اعم از قوه مقننه و قضائیه در امر جهش تولید بسیار دخیل هستند، بنابراین برای رشد تولید و جهش تولید همه ارکان نظام باید در کنار هم برای تحقق این امر تلاش کنند تا شاهد تحقق رشد تولید در سال‌های پیش رو و قرار گرفتن در مسیر رشد اقتصادی باشیم.

طبیعتاً انتخاب شعارهایی با مضمون رشد تولید از هوشمندی رهبر معظم انقلاب ناظر بر اهمیت رشد تولید سرچشمه می‌گیرد، به این دلیل باید از تمامی اشتباهات و غفلت‌های سال‌های پیشین درس عبرت بگیریم و با بهره‌برداری از علم و تجربه‌های جواب داد در جهان، به سمت و سوی مهار تورم حرکت کنیم.

گروه اقتصاد

صبح صادق

معاون اسبق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: «ما نیازمند روی کار آمدن مسئولانی هستیم که به جهش تولید بپردازند و به تأثیرگذاری رشد تولید در اقتصاد اعتقاد داشته باشند، ضمن اینکه برای رشد تولید و مردمی کردن اقتصاد باید مصمم باشند تا از طریق بنگاه‌های اقتصادی رشد تولید را در دستور کار قرار دهند.»

«علی اکبر لبافی» معاون اسبق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با «صبح صادق» درباره عوامل تأثیرگذار بر نبود رشد و جهش تولید با وجود تأکیدات مکرر رهبر معظم انقلاب در سال‌های گذشته با توجه به شعار سال ۱۴۰۲ که بر رشد تولید تأکید دارد، گفت: «رهبر معظم انقلاب طی سال‌های گذشته تأکیدات ویژه‌ای به دولت‌ها در راستای جهش و رشد تولید داشته‌اند؛ چرا که به خوبی می‌دانند رونق و جهش تولید عامل مهم رشد اقتصاد کشور به شمار می‌رود، به این دلیل روی مسائل گوناگونی، از جمله اقتصاد مقاومتی در راستای رشد تولید و بها دادن به مقوله تولید و مردمی کردن اقتصاد بسیار تأکید دارند.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «با وجود اینکه شعار سال‌ها عمدتاً اقتصادی و ناظر بر رشد و جهش تولید بوده است؛ اما رشد و جهش تولید به دلایل گوناگونی به منصف ظهور نرسیده یا به حدی که انتظار می‌رفته، نبوده است؛ چرا که متأسفانه دولت‌ها برنامه اجرایی موقتی برای پیشبرد اهداف مرتبط با رشد و رونق تولید نداشته‌اند.»

وی در این باره تصریح کرد: «تولید زمانی رشد می‌کند و شعار رشد تولید هنگامی به منصف ظهور می‌رسد که مجریان امر بر نامه‌های اجرایی مورد نیاز را در تمام موارد از قبیل تهیه کرده و

تدارک دیده باشند. با توجه به اینکه رهنمودهای رهبری در راستای رشد و جهش تولید بندهای مختلفی دارد و ناظر به همه تولیدات اعم از نوآوری‌ها و تولیدات سنتی است، برای هر یک باید برنامه‌ای در قالب سیاست‌گذاری‌های ویژه آن بخش اندیشیده شود، یعنی لازم است مسئولان برای بخش‌های گوناگون تولید، راهبردهای کلان ابلاغ شده از سوی رهبر معظم انقلاب را ترسیم کنند تا متعاقب آن به برنامه اجرایی تبدیل شود و در انتها نیز به عدد و رقم توسعه و توانمندسازی مردم منتهی شود.»

علی اکبر لبافی گفت: «با توجه به اینکه رهبر معظم انقلاب طی سال‌های گذشته روی موضوع رشد تولید بسیار تأکید داشته‌اند، باید امروز شاهد رشد و جهش ویژه‌ای در مسئله تولید بودیم؛ اما متأسفانه آنچه امروز در بخش تولید شاهد هستیم، گواه این موضوع است که اتفاق خاصی به نفع رشد تولید در کشور رخ ن داده و عملکرد دولت‌های گوناگون در این حوزه قابل قبول نیست.»

این کارشناس اقتصادی یادآور شد: «یکی از موضوعاتی که در کشور می‌توانست به تحول در زمینه‌های رشد تولید و به تبع آن اشتغالزایی بومی منجر شود و خطر ها و تهدیدهایی، چون بیکاری و فقر و آسیب‌های اجتماعی را از بین ببرد، ورود به مسئولیت‌های اجتماعی، شرکتی و نهادی بود؛ به این معنا که در این طرح، شرکت‌ها و بنگاه‌های تولیدی نسبت به مردمان پیرامونی خود متعهد می‌شوند که کار را با توانمندسازی مردم پیش ببرند تا ضمن رشد تولید، بیکاری در مناطق مختلف کشور کاهش یابد.»

وی در این باره توضیح داد: «این طرح بسیار مهم است، چرا که افزون بر توسعه و توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی، این بنگاه‌ها نسبت به افرادی که پیرامون خود زندگی و رفت

معاون اسبق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

بنگاه‌های مردم‌مدار پیشبرنده رشد اقتصادی

و آمد دارند، متعهد می‌شوند. به این معنا که بنگاه اقتصادی در قبال استفاده از فضایی که در آن شهر یا شهرستان در اختیار دارد و به آلودگی‌های محیط زیستی برای مردم آن منطقه منجر می‌شود، باید به توانمندسازی مردم آن منطقه متعهد شود. البته این مسئله، موضوع جدیدی نیست و شبیه چیزی است که امروز در دنیا نیز شاهد آن هستیم و اجرا می‌شود.»

علی اکبر لبافی در این باره تصریح کرد: «امروز بیش از ۱۰۰ کشور دنیا توانمندسازی مردم حاشیه خود را دنبال می‌کنند؛ حتی فروش ماشین‌های بزرگ و فناوری‌های روز به شرکت‌ها، به میزان توانمندسازی مردم آن ناحیه وابسته است. به بیان بهتر هنگامی که تولیدکننده قصد خریداری و نصب ماشین‌آلات سنگین را دارد، باید نشان دهد که اهمیت ویژه‌ای برای تعهدات و مسئولیت اجتماعی خود، در قبال مردم پیرامون خود قائل است؛ در غیر این صورت ماشین‌آلات و خط تولید به خریدار فروخته نمی‌شود.»

وی در این باره مثالی زد و گفت: «یکی از دلایل گسترش کسب‌وکار در کشور بنگلادش که با تلاش دکتر محمد یونس رقم خورد نیز تبعیت از این مدل بود؛ به گونه‌ای که توسعه کسب‌وکار در بنگلادش با تمرکز بر توانمندسازی مردم محلی کلید خورد؛ موضوعی که امروز به بیش از ۱۰۰ کشور دنیا تسری یافته است، اما در ایران نکات مورد نظر رهبر فرزانه انقلاب درباره اقتصاد مقاومتی اجرا نشده است، چرا که اقتصاد مقاومتی مورد نظر رهبر معظم انقلاب همان کار کردن برای مردم است، یعنی کار از طریق کسانی که توانایی راه‌اندازی بنگاه تولیدی و کار دادن و ایجاد اشتغال در روستاها و حاشیه شهرها را دارند تا طبیعتاً علاوه بر رشد تولید، مردمی کردن اقتصاد نیز اجرایی شود.»

وی در این باره معتقد است: «بسا توجه به

اینکه اقتصاد مقاومتی و رشد تولید چیزی جز این نیست که کسب و کارهای خرد برای مردم از طریق مردم رشد داده شود؛ اما شاهد این هستیم که مسئولان کمتر به این موضوع توجه داشته‌اند، با اینکه توانمندسازی مردم ایران در مقطعی از استان کرمان شروع شد و به خراسان رضوی تسری یافت و بعد از آن شاهد رونق گرفتن بنگاه‌های مردم‌مدار در بیش از ۱۷ استان کشور بودیم؛ اما با تغییر دولت‌ها متأسفانه شاهد کمرنگ شدن این موضوع بودیم، به گونه‌ای که بنگاه‌های توانمندسازی مردم نه تنها افزایش و گسترش نداشت؛ بلکه حتی در برخی از استان‌ها تعطیل هم شدند.»

معاون اسبق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتقد است: «ما نیازمند روی کار آمدن مسئولانی هستیم که به این موضوعات بها دهند و به تأثیرگذاری رشد تولید در اقتصاد اعتقاد داشته باشند، ضمن اینکه برای رشد تولید و مردمی کردن اقتصاد باید مصمم باشند تا از طریق بنگاه‌های اقتصادی رشد تولید را در دستور کار قرار دهند.»

وی در ادامه بحث خاطر نشان کرد: «یکی از اصلی‌ترین معضلات کشور این است که هر دولتی که روی کار می‌آید، خط‌طلاتی روی کارهای خوب و بد دولت قبلی می‌کشد. متأسفانه این روند خاص یک دولت نبوده، بلکه همه دولت‌ها چنین رویه‌ای داشته‌اند؛ در حالی که کارهای خوب دولت‌های قبلی باید ادامه یابد، نه اینکه با حربه سیاسی خاک مرده بر آن پاشیده شود. متأسفانه، نظارت نداشتن بر این موارد و بازخواست نکردن دولت‌ها به بالا رفتن میزان آمار بیکاری و از دست رفتن رشد تولید منجر شده است؛ به گونه‌ای که آثار و عواید منفی این روند روی سفره‌های مردم با افزایش نرخ تورم مشهود است.»

افزوده

آلفا

«آلفا» که اغلب آن را با زده فعال یک سرمایه‌گذاری در نظر می‌گیرند، عملکرد یک سرمایه‌گذاری را نسبت به شاخص بازار در نظر می‌گیرد، زیرا شاخص‌ها اغلب نشان‌دهنده نوسانات کلی بازار هستند. زده اضافی یک صندوق نسبت به زده شاخص معیار را «آلفای صندوق» می‌گویند. آلفا اغلب برای صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سایر انواع سرمایه‌گذاری‌های مشابه استفاده می‌شود. این معیار معمولاً به شکل یک عدد منفرد (مثلاً ۳ یا ۵) نشان داده می‌شود، اما به درصدی اشاره دارد که عملکرد صندوق یا پرتفوی را با شاخص معیار مقایسه می‌کند (برای نمونه ۳ درصد بهتر یا ۵ درصد بدتر).

شاخص

رشد ۴/۵ درصدی

صندوق بین‌المللی پول در جدیدترین گزارش خود از سلسله گزارش‌های چشم‌انداز اقتصادی جهان که هر سه ماه یک‌بار منتشر می‌شود، از رشد ۵/۴ درصدی اقتصاد ایران در سال میلادی گذشته خبر داد. بر اساس برآورد این نهاد بین‌المللی رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۳ با افزایش قابل توجه در مقایسه با سال قبل از آن به ۵/۴ درصد رسیده است. این گزارش رشد ۳/۸ درصدی را برای اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ اعلام کرده بود. صندوق بین‌المللی پول همچنین پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۴ را در مقایسه با گزارش سه ماه پیش خود افزایش داده و به ۳/۷ درصد رسانده است.

منهای نفت

بزرگ‌ترین فرصت

براساس آمارهای جهانی، ایران با تولید ۶۳ میلیون تن سیمان در سال ۲۰۲۱، هفتمین تولیدکننده بزرگ جهان بوده است. همچنین ایران در سال ۲۰۲۰ با تولید ۶۹ میلیون تن سیمان، تا رتبه پنجم صعود کرده بود. چین با تولید ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تن سیمان در رتبه اول جهان، هند با ۳۳۰ میلیون تن دوم و ویتنام با ۱۰۰ میلیون تن سوم بوده است، اما در بخش صادرات، ایران طی سال ۱۴۰۰ با صادرات ۴/۱۴ میلیون تن در رتبه سوم در بین بزرگ‌ترین صادرکنندگان سیمان قرار داشته است. بنابراین توجه به این صنعت می‌تواند ارزآوری برای کشور رقم بزند.

آخرین دستاوردها

حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی به مدت ۴ ساعت از نمایشگاه توانمندی‌های تولیدات داخل در محل حسینیه امام خمینی (ره) بازدید کردند. این نمایشگاه با محوریت شرکت‌های دانش‌بنیان و زنجیره تأمین تولید برپا شده بود. در این نمایشگاه شرکت‌های دانش‌بنیان در بخش‌های «انرژی»، «صنعت نفت و پتروشیمی»، «صنایع خودروسازی»، «معدن و صنایع معدنی و فلزی»، «ارتباطات و فناوری اطلاعات و ساخت ماهواره»، «صنایع غذایی و کشاورزی»، «تجهیزات پزشکی»، «صنایع دستی»، «حمل‌ونقل هوایی، دریایی، ریلی و زمینی»، «صنایع نساجی» و «مسکن و لوازم خانگی» آخرین دستاوردها و تولیدات خود را به نمایش گذاشته بودند.

بخش معدن، صنایع معدنی و فلزی و ماشین‌آلات سنگین، از جمله بخش‌های این نمایشگاه بود که شرکت‌های دانش‌بنیان تولیدات خود را عرضه کرده بودند. بخش زنجیره تولید خودرو از دیگر بخش‌های مربوط به صنعت خودروسازی بود.

یکی از بخش‌های قابل توجه این نمایشگاه، اتاق عمل کاملاً ایرانی بود که تمام تجهیزات آن در داخل تولید شده بود.

بخش صنایع بسته‌بندی، تولید خوراکی آبیاری، مدیریت آبیاری و آبیاری هوشمند، تولید نهال و دانه‌های زراعی، آبیاری، محصولات باغی، گیاهان دارویی، پرورش ماهی و زنجیره تولید مرغ و گوشت از دیگر بخش‌های این نمایشگاه بودند.

تولیدات صنایع دستی و ظرفیت‌های متنوع کشور در این زمینه نیز در نمایشگاه توانمندی‌های تولید داخل عرضه شده بود.

شبکه ملی اطلاعات و تجهیزات مربوط به زیرساخت آن و همچنین شرکت‌های مرتبط با ساخت ماهواره از جمله بخش‌های نمایشگاه بودند.

خانه تمام ایرانی با محصولاتی کاملاً ایرانی از بخش‌های قابل توجه در نمایشگاه بود.

فعالیت‌های صنعت هواپیمایی و بخش مسکن و حمل‌ونقل نیز در نمایشگاه ارائه شده بود.

توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان در طراحی و ساخت تجهیزات صنایع حفاری چاه‌های نفت و صنعت پتروشیمی و کاتالیست‌ها یکی از بخش‌های این نمایشگاه بود.

شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه برق و نیروگاه نیز دستاوردها و توانمندی‌های خود را در این نمایشگاه عرضه کرده بودند.

شرکت‌های دانش‌بنیان مرتبط با صنعت آب و اقتصاد دریامحور در این نمایشگاه حضور داشتند.

در این نمایشگاه خودروها و موتورسیکلت‌های برقی و شارژرهای آنها و موتورهای بهینه‌سازی شده خودرو با مصرف پایین ارائه شده بود.

بخش خصوصی رشد ۸ درصدی را محقق می‌کند

سخنان راهبردی رهبر معظم انقلاب در دیدار تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی

گروه اقتصاد

صبح صادق

بنگاه‌های تولیدی بزرگ کشور ما، در طول سال‌های متعدد، رشد چشمگیری داشته‌اند. این رشد چشمگیر از سوی بخش خصوصی خیلی پرمعناست؛ این نشان‌دهنده وجود یک بخش خصوصی توانا و قدرتمند در کشور است و این خبر مهمی است؛ چرا؟ چون این رشد و پیشرفت و کارهایی که انجام گرفته، همه در شرایط تحریم انجام گرفته و علاوه بر اینکه در این میان، بعضی از دوره‌ها هم دوره‌های کم‌کاری دولت‌ها بوده‌اند. ۹۰ دهه پیشرفت خیلی خوبی برای ما نبود اما در عین حال این کارها انجام گرفته. این نشان‌دهنده این است که در شرایط کنونی کشور، بخش خصوصی ما قادر است کشور را به آن چیزی که مطلوب برنامه پنج ساله هفتم است، یعنی رشد [اقتصادی] هشت درصد برساند؛ یعنی مشاهده این کاری که دارد انجام می‌گیرد و حرکتی که دارد انجام می‌گیرد، انسان را واقعاً امیدوار می‌کند به اینکه ما بتوانیم به رشد مورد نظر برسیم.

نیازمند توجه به نیروی نخبه

یک نکته اساسی در این چیزی که من در نمایشگاه و در اجمال صحبت‌هایی که آقایان کردند مشاهده کردم، مسئله وجود ابتکار است. ابتکار هم از هر کسی بر نمی‌آید؛ نیروی انسانی نخبه می‌تواند ابتکار کند، و ما در کشورمان این ثروت عظیم را داریم. حالا بعضی از کشورها در منطقه ما ادعا می‌کنند که می‌خواهند مثلاً فرض کنید تا فلان سال، اقتصاد چندم جهان بشوند؛ فقط با پول نمی‌شود اقتصاد چندم جهان شد؛ نیروی انسانی لازم است؛ نیروی انسانی تان کجا است؟ ندارند. آنچه می‌تواند راه‌های دوشوار را بیماید و کشور را به اوج برساند، به قله برساند، در درجه اول، نیروی انسانی توانا و نخبه است؛ از این جهت، ما یک ثروت عظیمی داریم. تا آنجایی که من اطلاع دارم و من می‌شناسم، کمتر کشوری دوشوارمان به قدر ما برخوردار از این ثروت و این نعمت است. می‌توان مطمئن شد که این ظرفیت عظیمی که ما داریم، منظوم ظرفیت عظیم نیروی انسانی است. قادر است چندین برابر وضع کنونی به کشور سود برساند و می‌تواند در مسائل کلان کشور گره‌گشایی کند.

ناترازی‌ها باید حل شود

بعضی از مسائل کلان کشور هست که ما به کلان بودن آن مسائل توجه نداریم. مسئله آب برای کشور یک مسئله کلان است؛ ناترازی آب برای

کشور یک مشکل و معضل اساسی است. مسئله سوخت همین‌جور؛ ما الآن در مسئله سوخت، به معنای واقعی کلمه مشکل داریم. ما کشور تولیدکننده نفت، با این همه منابع زیرزمینی نفتی، بزین وارد کنیم؟ این معنی دارد؟ معنایش همین است که ما در یک مسئله کلان دچار مشکلیم. مسئله برق همین‌طور. مسائل گوناگونی هست که مسائل کلان کشور است و ناترازی در این مسائل، کشور را رنج می‌دهد و مانع کارهای بزرگ متعددی می‌شود. بخش خصوصی ما می‌تواند در این زمینه‌ها به معنای واقعی کلمه کمک کند، همین‌طور که الآن شنیدید. اینکه حالا بخش خصوصی بیاید مثلاً فرض کنید که با یک مجموعه برق خورشیدی ۱۸۰۰ مگاوات برق تولید کند، خوب چیز خیلی خوبی است. یک بخش خصوصی می‌آید خودش سرمایه‌گذاری می‌کند، ۱۸۰۰ مگاوات برق تولید می‌کند؛ این برای کشور خیلی باارزش است. اگر ما اینها را تشویق کنیم، اگر ما به اینها کمک کنیم، اگر برنامه‌ریزی درست انجام بگیرد، مطمئناً بخش خصوصی می‌تواند در این برنامه‌های کلان، هم فکر ارائه بدهد، هم عمل ارائه بدهد. این عرض ما به مسئولان محترم و به خود شما فعالان اقتصادی بخش خصوصی است.

مردم در مرکز اقتصاد

سرمایه‌های مردم، ذهن مردم، دست‌های توانای مردم، سرانگشتان فعال و مبتکر مردم می‌تواند فعال بشود و کار کند [که در نتیجه] اشتغال زیاد خواهد شد، فقر کمتر خواهد شد. بنابراین، این زمینه‌های گسترده وجود دارد؛ منتها، هم دستگاه‌های دولتی باید احساس مسئولیت کنند، هم خود فعالان اقتصادی باید احساس مسئولیت کنند؛ یعنی از دو طرف احساس مسئولیت لازم است.

مسئولیت دولت

دولت باید موانع را برطرف کند... در این نمایشگاه با فعالان بخش اقتصادی صحبت کردیم که به نظر نزدیک چهل غرقه دیروز [اینجا] بود تعدادی از اینها اظهار ناراضی می‌کردند و من دیدم ناراضی اینها از همان چیزهایی است که قبلاً تذکر داده شده! خوب معلوم می‌شود که [آن توصیه‌ها] انجام نگرفته. باید انجام بگیرد؛ درخواست مؤکد من از آقایان مسئولین دولتی این است که دنبال کنند. البته حمایت دولت لازم است، نظارت دولت هم لازم است. ضوابطی وجود دارد که باید این ضوابط رعایت بشود؛ چه کسی باید مراقبت کند؟ دولت، بنابراین، نظارت دولت مطلقاً قابل اغماض نیست؛ اما نظارت غیر از دخالت کردن است.

من دیروز شنیدم که در بعضی از شرکت‌هایی که دولت و بخش خصوصی شریک هستند، با اینکه سهم دولت سهم زیادی نیست، مدیریت در اختیار دولت است؛ به نظر من این منطق ندارد. از همان شیوه‌های قانونی استفاده کنند، مدیریت را به خود مردم و به خود سهامداران شرکت‌ها بسپارند، منتها نظارت بشود. در این سال‌های گذشته، بعد از آنکه سیاست‌های اصل ۴۴ را بنده ابلاغ کردم (۵) و اصرار کردم و دنبال کردم، کارهای بی‌قاعده‌ای را دیدیم انجام گرفت که بر اثر عدم نظارت بود. کارهای بدی انجام گرفت، کارهای غلطی انجام گرفت؛ هم به منابع ارزی و ریالی ضربه خورد، هم به خود آن بنگاه‌ها ضربه خورد و نتیجتاً به مردم ضربه خورد؛ یک عده‌ای سوءاستفاده کردند. نظارت دولت حتمی است، لازم است، بایستی حتماً انجام بگیرد. بنابراین، آنچه ما نمی‌کنیم دخالت دولت است؛ و آلا نظارت دولت را ما لازم می‌دانیم.

بعضی از این موانعی که گفتیم برطرف بشود، مربوط به درون خود دولت است؛ یعنی ناشی از اوضاع دیوان‌سالاری موجود ما است که این باید در خود دولت حل بشود. حالا اشاره کردند که مثلاً برای مجوز اقدام در بخش بالادستی نفت، سه سال مذاکره لازم است! انسان منطق این را نمی‌فهمد که چرا سه سال مذاکره [لازم است]. خوب شرکت خارجی می‌آید، می‌شنیند ظرف چند ماه با آن یک قرارداد می‌بندند، تمام می‌شود می‌رود؛ چرا بایستی با یک بنگاه داخلی که می‌خواهد در بخش نفت بسا این اهمیت، آن هم در بخش‌های بالادستی آن کار کند و استخراج کند یا چاه‌ها را زنده کند و کارهایی که انجام می‌گیرد، [بستن] قرارداد مثلاً این مدت طول بکشد؟ این برای ما سؤال است. یا مراکز متعدد تصمیم‌گیری، یا تعارض میان بخش‌ها. چند وقت پیش، از طرف بعضی از کسانی که در بخش معدن فعالیت می‌کنند به من شکایت شد که مثلاً بین بخش معدن و محیط‌زیست، سر یک کاری که می‌خواهند انجام بدهند اختلاف و به وجود می‌آید؛ خوب این اختلاف باید حل بشود.

بعضی از موانع مربوط به بیرون از دولت است؛ مثل قوه قضائیه، مثل نیروهای مسلح و امثال اینها که تعارض‌هایی به وجود می‌آید. به نظر من سران قوا می‌توانند در این جلسه‌ای که اختیارات به آن داده شده و می‌توانند کارهای زیادی بکنند و تصمیم‌های زیادی بگیرند، این را مطرح کنند و حل کنند. حالا اگر هم حل نشد، بالاخره رهبری را در جریان بگذارند و حل کنند؛ مشکلات و تعارض‌ها را حل کنند، بگذارند راه باز بشود. این البته [جزء] مسئولیت‌های دولت است. بخش خصوصی هم همان‌طور که اشاره

کردم، بایستی واقعاً مسئولیت‌های خود را بشناسد. انضباط، مراعات ضوابط لازم، مراعات قانون و سلامت کار، جزء وظایف اصلی است؛ بخش خصوصی حتماً بایستی اینها را رعایت کند، دولت هم باید نظارت کند.

رشد نقدینگی باید متوقف شود

ما روی رشد نقدینگی تکیه می‌کنیم؛ یعنی رشد نقدینگی باید متوقف بشود، کمالینکه تلاش کرده‌اند، یک مقداری هم تأثیر داشته و رشد نقدینگی کم شده. یکی از مشکلات کشور رشد نقدینگی است. خوب وقتی که ما در این زمینه به سیاست‌های انقباضی رو می‌آوریم، طبیعتاً منابعی که بانک‌ها در اختیار فعالان اقتصادی می‌گذارند محدود می‌شود؛ ما این محدودیت را چه کار کنیم که به بنگاه‌های کوچک و متوسط که اساس کار دست اینهاست یعنی گسترده‌ترین بخش فعالیت مال بنگاه‌های متوسط و کوچک است. ضربه نخورد؟ این مدیریت لازم دارد؛ این یکی از کارهای مهمی است که البته متولی اصلی‌اش بانک مرکزی است؛ کار را باید جوری مدیریت کنند که این‌جور نباشد که حالا همین سهم محدود منابعی را که بناسد بانک‌ها بدهند، شرکت‌های دولتی بیایند بردارند ببرند یا شرکت‌های خاص شرکت‌هایی که افرادش دارند بردارند ببرند؛ این‌جور نباشد. این مدیریت لازم دارد؛ یعنی رعایت عدالت به معنای واقعی کلمه اینجا لازم است.

دشمنی‌ها را به فرصت تبدیل کنیم

ما البته مشکلات خارجی داریم، تحریم داریم، دشمنی‌های گوناگون داریم، اما همین‌ها هم می‌توانند برای ما فرصت بشود. دیروز یکی از آقایانی که در نمایشگاه بود، به من گفت که ما را تحریم کردند، ما توانستیم به خودکفایی برسیم؛ ما را تهدید کردند، توانستیم به امنیت برسیم. این نکته درستی است؛ اگرچه تحریم ضربه‌زننده است و بدون تردید مشکل‌دست‌کن است، اما از آن به عنوان یک فرصت هم می‌شود استفاده کرد؛ همین‌طور که کشور ما، جوان‌های ما، مردم ما، فعالان اقتصادی ما در یک جاهایی استفاده کردند و پیشرفت علمی پیدا کردیم. اگر به ما سلاح می‌فروختند، ما امروز در باب تسلیحات به اینجایی که رسیدیم نمی‌رسیدیم. اگر ماواری‌های ما را از فضای یکی جدامی کردند و ما را از ماواری فضائی محروم نمی‌کردند، ما امروز مثلاً فرض کنید که «ماواریه‌ها» را به فضا نمی‌فرستادیم؛ یعنی دیگر احتیاج نداشتیم، آنجا بود. آن تحریم موجب شد که ما بتوانیم این کارها را انجام بدهیم.

تقویم انقلاب

حماسه آمل

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

تقویم تاریخی انقلاب اسلامی روز ششم بهمن سال ۱۳۶۰ را روز پرماجرایی برای شهر آمل به ثبت رسانده است. گروهک‌های تجزیه‌طلب و تروریستی با پشتوانه و امکانات کشورهای غربی و شرقی، به ویژه شوروی سابق به دنبال اجرای نقشه‌ای بودند که استان‌های شمالی ایران از شهر گنبد کاووس استان گلستان در حال حاضر و استان مازندران و تا شهر آستارا استان گیلان را به اشغال خود درآوردند. ماهیت این جریان که مارکسیستی و کمونیستی بود، با حمایت جدی شوروی سابق همراه بود و مجموعه‌ای با عنوان «اتحادیه کمونیست‌ها» نامگذاری شده بود؛ البته افزون بر گروهک‌های کمونیستی ایران، مانند حزب توده، چریک‌های فداییان خلق، کومله‌ای‌ها، دموکرات‌ها و سایر گروهک‌های این چنینی، برخی گروهک‌های التقاطی به ویژه سازمان منافقین خلق و... در این آشوب و بلوای چند روزه ایفای نقش می‌کردند. برنامه آنها از قبل این بود که ابتدا جاده هراز، راه مواصلاتی تهران - شمال را قطع کنند و بعد یک گروه ۱۰۰ نفره از جنگل‌های شمال مسلحانه وارد شهر شوند و با جمعی از هواداران آنها مراکز اطلاعاتی، امنیتی، سیاسی و اداری دولت را تصرف کنند. گفتنی است، البته در روز پنجم بهمن تا حدودی موفقیت هم به دست آوردند و برخی از ساختمان‌ها، مانند ژاندارمری، شهرداری، سپاه، بسیج و کمیته و... را به اشغال درآوردند؛ اما وقتی این خبر پخش شد، مردم محله‌ها مطلع شدند و به سرعت عکس‌العمل نشان دادند و با حضور خود مبارزه را شروع کردند و با زورخوردن‌های شدید از صبح روز ششم بهمن تا غروب، غائله را خاتمه دادند و تعدادی از سران آنها دستگیر و عده‌ای هم کشته شدند. البته از نیروهای رزمنده و مقاومت مردمی هم حدود چهل نفر شهید شدند که جادارد یاد کنیم از سردار ناصر شعبانی که فرماندهی نیروهای مردمی را عهده‌دار شده بود. این غائله پیچیده و بزرگ در عرض یک روز با تلاش شبانه‌روزی و همت بلند نیروهای واحد اطلاعات سپاه در آن ایام خاتمه پیدا کرد.

محسن رضایی در خاطراتش می‌گوید: «با بازجویی از افرادی که در آمل و لاهیجان و جاهای دیگر دستگیر شده بودند به اندازه کافی اطلاعات به دست آوردیم. سپس شناسایی‌ها را انجام دادیم. زمانی که شناسایی ما در دست و بندر انزلی کامل شد، به دوستان دستور دادیم دستگیری‌ها را شروع کنند.» آقا محسن که به مدت ۹ روز در آن منطقه آشوب حضور داشته، درباره نحوه به کارگیری نیروهای مقاومت مردمی می‌گوید: «در پایان روز حادثه اولین گزارش را برای احمد آقا [حاج احمدآقا خمینی] فرستادم و گفتم برای مقابله با گروه‌ها سه نیروی عمده عمل کرده‌اند، یکی نیروهای سپاه پاسداران که از شهرهای دیگر آمده بودند، نیروهای اطلاعات سپاه پاسداران شهر آمل و مردم شهر. من خدمت احمدآقا گفتم که نیروهای مردمی که خودشان اسلحه به دست گرفته و می‌جنگیدند، اگر بیشتر از پاسدارها و نیروهای اطلاعات نبودند، کمتر هم نبودند، در حقیقت مردم گروه گروه محله خود را سنگربندی کرده و دفاع می‌کردند. وقتی متوجه شدند بعضی از اشرار واقعا جنگلی نیستند، بومی منطقه نیستند و از شهر دیگر آمده‌اند غیرت مردم آمل گل کرد و حماسه بزرگی را خلق کردند و...»

نتایج شگفت‌انگیز

مروری بر روند اولین انتخابات مجلس شورای اسلامی - ۲

گروه تاریخ

صباح صادق

همانطور که اشاره شد، فضای پر جنب و جوش رقابت‌های سیاسی در انتخابات ریاست جمهوری، یک ماه پس از آن نیز تا انتخابات مجلس تداوم یافت و جریان‌های سیاسی با همه توان به میدان تافتاج پارلمان شتوند. در این انتخابات نیز حضرت امام(ره) هیچ ممنوعیتی قائل نشده و بیه همه فعالان سیاسی به نحوی مجوز دادند تا در میدان رقابت وارد شوند و خود را در معرض رأی ملت قرار دهند.

احزاب و گروه‌ها با شعارها و ایده‌های رنگارنگ و چهره‌های شناخته شده و بعضاً جنجالی در میدان رقابت وارد شده بودند و هر یک تلاش داشتند پیروز انتخابات شده و کرسی‌های بیشتری را برای خود به دست آورند. رقابت سیاسی اوج گرفته بود و مناقشات نیز به عالی‌ترین سطح ارتقا یافته بود و حرف‌های حسابی و غیرحسابی نیز در این معرکه برای افکار عمومی قابل تشخیص نبود.

در همه این ماجراها حضرت امام خمینی (ره) ناظر صحنه انتخابات بودند و ترجیح می‌دادند وارد مناقشات سیاسی نشوند و از قانون و مجریان آن حمایت کنند. در کنار آن توصیه‌های عمومی خود به مردم درباره سپردن امور کشور به شایستگان و صاحبان صلاحیت را مورد تأکید قرار می‌دادند.

سرانجام در دور اول انتخابات که روز ۲۴ اسفندماه برگزار شد، ۴۲ نفر از نامزدهای حزب جمهوری اسلامی با آرای قاطع انتخاب شدند و از جبهه ملی و نهضت آزادی نیز چند نفر به مجلس راه یافتند. نیروهای چپ مارکسیستی نه تنها نتوانستند هیچ یک از نامزدهای خود را وارد مجلس کنند، بلکه حتی برای رسیدن به دور دوم نیز آرای لازم را به دست نیاوردند. کشتو سازمان مجاهدین خلق بود که توانست مسعود رجوسی را از تهران (با ۵۳۰ هزار رأی) و ۲۹ کاندیدای دیگر را از شهرستان‌ها به مرحله دوم برساند. این وضعیت پیش از آنکه یک موفقیت برای مجاهدین خلق باشد، یک شکست بود؛

زیرا مسعود رجوی در مقام رهبر سازمانی که خود را مترقی‌ترین نیروی انقلابی می‌دانست و از پایگاه توده‌ای عظیمی هم می‌زد، نتوانست برخلاف بسیاری دیگر از نامزدها، آرای مردم تهران را به میزان کافی جلب کند. بازندگان انتخابات که از نتیجه انتخابات سخت برآشفته بودند، مدعی تقلب و تخلف در انتخابات شدند. اعتراض سازمان به ویژه به پخش اعلامیه‌های افشاگرانه‌ای بود که از همکاری مسعود رجوی با ساواک در دوران بازداشت پرده برمی‌داشت.

در مرحله دوم انتخابات نیز فضای رقابت انتخاباتی تداوم یافت و گروه‌های سیاسی با همه توان در میدان بودند. در این میان، حمایت مهدی بازرگان از نامزدی مسعود رجوی تأمل برانگیز بود. وی که خود در مرحله اول به مجلس راه یافته بود، از مردم خواست که به رجوی رأی دهند.

استدلال او این بود که تمامی گروه‌ها و به طور خاص مجاهدین خلق که مهم‌ترین گروه سیاسی خارج از حاکمیت بودند، در مجلس حضور داشته باشند تا مجلس برآیند جامعه و محور وفاق ملی باشد. در این اعلامیه که روز ۱۶ اسفند ۱۳۵۹ صادر شد، آمده بود: «خواهران و برادران همشهری تهران و حومه، در این موقع که ملت شرافتمند و قهرمان عزیز برای دور دوم انتخابات به پای صندوق‌ها می‌روند، برای تأمین وحدت و حقوق گروه‌های اقلیت امیدواریم آقای «مسعود رجوی» که معرف جناح پرشوری از جوانان با ایمان می‌باشد نیز به مجلس راه یافته، موفق به همکاری صادقانه با گروه‌های با حسن نیت و در خدمت به خدا و خلق بشود.»

با این حال در مرحله دوم نیز مسعود رجوی با وجود پشتیبانی همه نیروهای مخالف از او، حائز

آرای لازم نشد. پیروز انتخابات حزب جمهوری اسلامی بود که چشمگیرتر از مرحله اول حائز اکثریت کرسی‌های مجلس شد.

در مجموع ائتلاف بزرگ موفق شد ۳۱ درصد آرای مجلس را به دست آورد. دفتر هماهنگی همکاری‌های مردم با رئیس جمهور، حامی ابوالحسن بنی‌صدر با ۱۲ درصد و گروه همنام، نهضت آزادی با ۷ درصد و مستقل‌ها نیز ۴۳ درصد آرا را از آن خود کردند. جالب است که جبهه ملی ایران، حزب توده و شورای مرکزی کاندیداهای انقلابی و ترقی‌خواه، سازمان مجاهدین خلق از راهیابی به مجلس بازماندند. رأی سر لیست جبهه ملی، یعنی «اسدالله مبشری» یک دهم سر لیست حزب جمهوری اسلامی بود و دیگر اعضای فهرست جبهه ملی کمتر از یک صد هزار رأی داشتند. اعضای گروهک پیکار که از منشعبان مجاهدین خلق بودند، یعنی «علی‌رضا سپاسی، حسین احمدی روحانی، مرتضی آلاذبوش و مهری حیدرزاده» هر یک حدود ۲۵ هزار رأی آوردند. سر لیست جنبش مسلمانان مبارز به دبیر کلی «حبیب‌الله پیمان» نیز ۳۵ هزار رأی آورد. اعضای قدیمی حزب توده، یعنی «کیانوری، طبری و عمویی» نیز با کمتر از ۵۰ هزار رأی به کار خود خاتمه دادند. «مسعود رجوی» حتی پس از حمایت از جانب «مهدی بازرگان» در دور دوم نیز از آرای کافی برای ورود به مجلس برخوردار نشد.

شکست‌خوردهگان انتخابات که مورد اعتماد ملت نبودند، امروز پس از سال‌ها همچنان از نتیجه انتخابات عصبانی‌اند و به فراق‌کنی رو آورده و بیه دروغ حضرت امام(ره) را مورد حمله قرار داده و به دخالت در انتخابات متهم می‌کنند و این چنین می‌نویسند: «پس از انتخابات ریاست جمهوری، انتخابات مجلس شورای ملی آخرین تجربه برای ادامه یک‌زندگی مسالمت‌آمیز سیاسی بود مسلماً در این تجربه نیز خمینی تن به حاکمیت مردم نخواهد داد. حکومت آخوندی برای جلوگیری از ورود کاندیداهای مجاهدین به مجلس دست به انواع تبهکاری‌ها و تقلبات زد. خمینی موفق به غضب حق حاکمیت مردم می‌شود.»

دهلیز

ارتش ملت

مروری بر فروپاشی رژیم دیکتاتوری پهلوی

داشتند تمام اوامر و دستورات را به فرمان ملوکانه اجرا نمایند، ضعیف‌تر گردد. در نتیجه در ارتش شاهنشاهی که مدتی بود بی‌انضباطی و فرار از سربازخانه‌ها رایج بوده و علت نبودن مواد سوختی و سایر عوامل ناشی از بحران عمومی کشور برنامه‌های آموزشی نیز تعطیل گردیده بود، یک نوع حالت بلاتکلیفی و انتظار برای وقوع حوادث به وجود آید...» در روز ۱۰ بهمن ۱۳۵۷ جامعه روحانیون مشهد در باره حمایت از درج‌داران و افسران لشکر ۷۷ اعلامیه‌ای به این شرح در روزنامه‌ها منتشر کردند: «پیشرفت حیرت‌انگیز جنبش ایران خوشبختانه تا آنجا موفقیت‌آمیز است که هر روز ما شاهد پیوستن هزاران نفر از سربازان و افسران و درج‌داران از نیروهای زمینی گرفته تا دریایی به‌خصوص کادر نیروی هوایی در اصفهان، شیراز و بندر بوشهر، دزفول، مشهد، همدان، تهران و بندر پهلوی پیوستگی خود را به جنبش اسلامی ایران به رهبری حضرت آیت‌الله خمینی آشکار کرده با اعتصاب غذا یا تظاهرات آرام موضع خود را روشن کردند... ما حمایت خود را از درج‌داران و افسرانی که به ملت پیوسته‌اند به‌خصوص اعتصابیون لشکر ۷۷ خراسان اعلام می‌کنیم.»

حافظه

داغدار تجارت

نگاهی به نتایج وحشتناک تجارت برده در آفریقا

مروری بر کاهش جمعیت در مقطعی از دوران تاریخی در قاره آفریقا و آمریکا، یکی دیگر از جنایاتی بود که به واسطه حضور استعمارگران در این جوامع به وقوع پیوست. درباره آفریقا باید گفت در طول چند سده، بخش قابل ملاحظه‌ای از نیروی انسانی کارآمد این قاره یا کشته شدند یا به بردگی رفتند. باید قربانیان دیگر تجارت برده را نیز به شمار بردگانی که به آمریکا حمل شدند، اضافه کرد. همچنین آفریقایی‌هایی که در جریان حمله و جنگ برای شکار برده کشته می‌شدند، اسیرانی که در بین راه میان اصفقار و کرانه دریا جان می‌سپردند و همین‌طور کسانی که در حین سفر وحشت‌انگیز دریایی به آمریکا تلف می‌شدند. برآورد شده، عوض هر برده‌ای که به آمریکا می‌رفت، پنج آفریقایی در خود آفریقا یا در دریا جان می‌سپردند. نتیجه این شد که آفریقا بخش عظیمی از جمعیت سالم و تندرست خود را از دست داد. عده بسیاری از آفریقایی‌ها که در جست‌وجوی پناهگاه برای رهایی از تعقیب سوداگران بودند، در جنگل‌ها و باتلاق‌ها هلاک شدند.

جمع کل شمار آفریقایی‌هایی را که از برده‌فروشی زیان دیدند (از جمله بردگانی که در شرق فروخته شدند) به ۱۵۰-۱۰۰ میلیون تن تخمین می‌زنند. این امر مدت مدیدی مانع افزایش جمعیت آفریقا شد؛ در حالی که در قاره‌های دیگر افزایش جمعیت چشمگیر بوده است. به واقع مختل کردن تولید نسل، موجب فنا و انقراض نسل‌ها شد و همین امر جلوی افزایش جمعیت آفریقا را گرفت.

قدرت رأی

مروری بر راهبردهای افزایش مشارکت سیاسی

مهدی سعیدی

جریان شناس سیاسی

مشارکت گسترده مردم در انتخابات پایان سال همچنان مسئله اصلی کشور است. چالش مشارکت دغدغه بسیاری از مسئولان، جریان‌ها و گروه‌های سیاسی و مردم است؛ چرا که از بین راهبردهای چهارگانه مورد تأکید رهبر معظم انقلاب، پایه‌ای‌ترین آنها «مشارکت مردم» است. حال این سؤال مطرح است که چه علل و عواملی سبب می‌شود در جامعه بی‌تفاوتی سیاسی و کاهش میل به مشارکت در انتخابات شکل گیرد و چگونه می‌توان این روند را برعکس کرد؟ به عبارت دیگر، راه‌ها و راهبردهای افزایش مشارکت سیاسی کدامند؟ بررسی‌های علمی نظرسنجی‌ها و همچنین تجارب عینی انتخابات‌های گذشته نشان می‌دهد، موانع مشارکت حداکثری را می‌توان در چهار علت عمده کنکاش کرد؛ ۱- ناآگاهی، ۲- بی‌اعتمادی، ۳- نارضایستی و ۴- ناتوانی که برای مقابله با آنها لازم است سیاست آگاه‌سازی، اعتمادسازی و رضایتمندسازی در دستور کار مسئولان حکومتی و تبیین سیاسی و رسانه‌ای قرار گیرد. در این شماره به طور اجمالی این موارد را شرح می‌دهیم.

۱. آگاه‌سازی

اولین مانعی که موجب می‌شود تا فرد با بی‌حوصلگی و تبلیسی از حضور در پای صندوق رأی طفره ببرد، ناآگاهی است. متأسفانه، بخشی از افراد جامعه آقدر از جایگاه اجتماعی خود و نقش تعیین‌کننده رأی خود بی‌اطلاعند که نمی‌دانند تأمین بخش قابل توجهی از حقوق‌شان با مشارکت در امور سیاسی، از جمله انتخابات حاصل می‌شود. گاه فرد اطلاعاتی از این جایگاه دارد، ولی این آگاهی تا آن حد نیست که فرد را به اقدام وادار کند. بیشتر این افراد از اقبال کم سواد جامعه بوده که در مسیر آموزش‌های جامعه‌پذیری سیاسی در مدارس و مراکز آموزشی قرار نگرفته‌اند و در این زمینه نیازمند آگاهی بخشی و آموزش هستند. مسلماً راه مساعدت برای حضور چنین افرادی در پای صندوق رأی «آگاه‌سازی» است. بخشی از این آگاهی‌بخشی‌ها

در مواردی، همانند شرح اهمیت جایگاه مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری در نظام تصمیم‌گیری کشور، شرح اهمیت حضور و مشارکت حداکثری در پسی صندوق‌های رأی، شرح میزان تأثیرگذاری رأی تک‌تک افسرد در انتخابات مجلس و اینکه گاه یک رأی می‌تواند سرنوشت انتخاباتی را دگرگون کند، شرح ابعاد شرعی ضرورت حضور در انتخابات، شرح وضعیت حساس کشور در مواجهه با استکبار جهانی در آستانه انتخابات مجلس و نقشی که مشارکت حداکثری می‌تواند در شکست نقشه‌های شوم دشمن داشته باشد، متبلور شود. این بخش امروز هم در پرتو جهاد تبیین از سوی آگاهان در خانواده‌ها، جمع‌های دوستانه و فامیلی و... قابل انجام است. به فرموده رهبر حکیم انقلاب اسلامی «همه کسانی که مخاطبانی دارند، وظیفه دارند مردم را به انتخابات دعوت کنند. علمای اعلام، اساتید دانشگاه، اساتید حوزه، صدوسیما، مطبوعاتی‌ها، جوان‌ها، افراد در داخل خانواده، اینها همه می‌توانند منادی انتخابات باشند و مخاطبان خودشان را به انتخابات دعوت کنند؛ آن‌وقت انتخابات، انتخابات پُرشوری خواهد شد.» (۱۴۰۲/۱۰/۲)

۲. اعتمادسازی

دسته دیگری از افراد جامعه کسانی هستند که از اهمیت مشارکت سیاسی و حضور در انتخابات آگاهند، اما به دلیل «بی‌اعتمادی» حاضر نیستند در رأی‌گیری شرکت کنند. منشأ این بی‌اعتمادی را می‌توان در تجربیات تلخ فردی، برخی حوادث در انتخابات گذشته و القانات و شبهه‌افکنی‌های دشمنان نظام اسلامی دانست که ذهن افراد را تحت تأثیر قرار داده و اراده آنان برای حضور در انتخابات را سست می‌کنند. اوج این سناریوی تبلیغاتی را می‌توان در قالب کودتای مخملین سال ۱۳۸۸ مشاهده کرد که چطور ادعای «تقلب» به رمز آشوب فتنه‌گران مبدل شد.

اغلب اقبشار این دسته را جوانان، دانشجویان و طبقات متوسطی تشکیل می‌دهند که بیشتر در معرض شبهه‌پراکنی رسانه‌های بیگانه و تأثیرپذیری از فضای مجازی قرار دارند و می‌توانند بر دیگر اقبشار جامعه نیز تأثیرگذار باشند. بنابراین مواجهه با این معضل یکی از ضروریات نظام سیاسی است تا مانع شیوع بیماری «بی‌اعتمادی سیاسی» در جامعه شود. در این راستا

می‌توان به ملاحظات زیر توجه کرد:

۱- راه مقابله با این معضل، «اعتمادسازی» است. اعتمادسازی هم از طریق ارائه پاسخ‌های اقناعی و مستدل حاصل می‌آید که این امر بر عهده رسانه‌های عمومی و تریبون‌های گوناگون است.

۲- نقش جهاد تبیین در عرصه اعتمادسازی شاید بیش از دیگر عوامل در افزایش مشارکت مؤثر خواهد بود. باید تلاش شود تا سؤال‌ها و ابهاماتی که موجب بی‌اعتمادی اذهان عمومی شده، احصا شده و برای آن پاسخ‌های درخوری متناسب با شرایط ذهنی مخاطب ارائه شود.

۳- همچنین برای مقابله با رسانه‌های شبهه‌افکن بیگانه باید چاره‌ای اندیشید و ضمن مقابله سخت‌افزارانه با آنها، ابعاد پشت پرده و اغراض منفعت‌طلبانه آنها را برای مخاطبان واکاوی کرد.

۴- برای اعتمادسازی، نهادهای قانونی متولی برگزاری انتخابات باید ضمن شفاف‌سازی در حوزه عملکردی و پاسخگویی به شبهات احتمالی مطرح، با حساسیت کامل از هر اقدامی که به ترویج شایعات، به ویژه در آستانه انتخابات کمک می‌رساند، پرهیز کنند.

۳. رضایتمندسازی

بخش اصلی از میان کسانی که در روز انتخابات به پای صندوق‌های رأی نمی‌آیند، کسانی هستند که به دلیل مشکلات متنوع اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی که وجود بخشی از آن طبیعی و بخشی دیگر حاصل سوء مدیریت‌هاست، حاضر نیستند به پای صندوق‌های رأی بروند. فشارهای اقتصادی اعم از گرانی و تورم و ثبات نداشتن قیمت‌ها، تشریفات اذیت‌کننده ادارات، وجود بیکاری، شکل‌گیری فسادهای اقتصادی و معضلاتی این چنینی آنان را در صف عدم رأی‌دهندگان قرار داده است. برای کسب رضایت این افراد و رفع کدورت‌های ایجاد شده، بیش از هر کس مسئولان و دستگاه‌های اجرایی وظیفه دارند که با اصلاح رفتار و ارائه پاسخ و علترخواهی از سوءمدیریت‌ها، برای جبران کاستی‌ها تلاش کنند. همچنین لازم است برای ایس‌بخش از جامعه، این نکته مهم را تبیین کرد که اتفاقاً راه حل صحیح برطرف کردن معضلات موجود مشارکت سیاسی و تلاش برای انتخاب کاندیدای اصلح و کنار گذاشتن ناآرامان است، نه قهر با صندوق‌های رأی! البته در فرصت یک ماهه باقیمانده

نیاید در کنار راهکارهای اصلی، از برخی اقدامات مقطعی رضایتمندساز عمومی، از جمله در حوزه اقتصادی و کنترل و ایجاد ثبات در بازار غفلت کرد.

۴. هموارسازی

یکی از عوامل کاهش مشارکت، موانعی است که گاه می‌تواند از رسیدن رأی مردم به صندوق جلوگیری به عمل آورد. عواملی که باید برای مرتفع کردن آنان چاره‌ای اندیشید.

۱- بخشی از رأی‌دهندگان به دلیل برخی بیماری‌ها و محدودیت‌های جسمی، ناتوان از حضور در پای صندوق رأی هستند. برای این فشر در قانون فعال‌سازی صندوق‌های سیار دیده شده است که باید در این زمینه هم اطلاع‌رسانی کافی صورت گیرد و هم امر دسترسی به این صندوق‌ها هموار شود.

۲- از طرفی برخی به دلیل حضور در خدمت سربازی، مناطق دوردست مرزی، مناطق دریایی و کشتی‌های تجاری و نظامی، زندان، و هر جایی که دسترسی به صندوق رأی وجود ندارد، امکان مشارکت ندارند. برای رأی‌گیری از این افراد نیز باید تدبیر کرد و تمهیداتی فراهم آورد.

۳- برخی دیگر همانند مسافران فاقد مدارک لازم برای رأی دادن هستند. برای حل این مشکل طبق تدبیری که در این دوره از انتخابات شده، با کارت ملی، گواهینامه، کارت پایان خدمت و گذرنامه هم می‌توان در انتخابات شرکت کرد.

۴- برخی دیگر حوصله و تحمل صفوف طولانی رأی‌گیری را ندارند و لذا به سادگی از حضور در انتخابات منصرف می‌شوند. برای حل این معضل باید تلاش کرد: اولاً، در نقاط پر جمعیت معضل کمبود صندوق رأی را مرتفع کرد. در این دوره از انتخابات اقداماتی در این راستا انجام شده است. ثانیاً، زمان انتخابات بالاخص در ساعت پایانی به اندازه کافی تعدیل شود و از همه آنهایی که خود را به پای صندوق رأی رسانده‌اند، رأی اخذ شود. ثالثاً، لازم است با توجه به تغییر و تحول در زیست فردی و اجتماعی ایرانیان به موازات تحولات جهانی و تحول وسایل ارتباطی، امر رأی‌دهی به صورت غیرحضور و اینترنتی تسهیل شود. البته شاید تحقق چنین راهکاری به صورت کامل و فراگیر به انتخابات ۱۴۰۲ نرسد، اما می‌شود برای فرهنگ‌سازی و ایجاد وفاق ملی در این باره کار کرد.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی - ۱

انقلابی مصلحت‌اندیش

هیچ کسی نمی‌هراسیدند، مصلحت‌اندیش شده‌اند! «امام انقلابی مصلحت‌اندیش»، برای اذهان بسیاری از مردم، یک ترکیب غیرمتجانس بود. مگر می‌شود انقلابی بود؛ ولی مصلحت‌اندیش هم بود؟ در طرف مقابل نیز برخی سکولارها خوشحال از این مصلحت‌اندیشی‌ها، گمان کردند که دوره انقلاب به سر آمده و شور انقلابی، جای خود را به عقل مصلحت‌اندیش داده و این مسیر، به عرفی شدن دین و حتی سکولار شدن حکومت دینی می‌انجامد! امام خمینی (ره) در قالب «انقلابی مصلحت‌اندیش» برای عده‌ای موجب نگرانی و ب‌سرای عده‌ای مایه خوشحالی شده بود؛ اما نه آن نگرانی بجا بود و نه این خوشحالی در واقعیت ریشه داشت. مشکل هر دو گروه، نداشتن درک صحیح از مصلحتی بود که امام خمینی (ره) مطرح کردند و البته درک ناصحیح از مفهوم «انقلابی بودن» و «تفکر انقلابی» نیز به این موضوع دامن می‌زد. اگر مصلحتی که امام خمینی (ره) مطرح کردند در در اداره کشور به کار بستند، به خوبی واضح شود و اگر «تفکر انقلابی» به خوبی معرفی و تبیین شود، متوجه خواهیم شد که نه تنها این دو در تقابل با یکدیگر نیستند؛ بلکه مصلحت، می‌تواند یکی از راهکارهای تفکر انقلابی باشد. همچنین مشخص خواهد شد که نه تنها مصلحت‌اندیشی درست، موجب سکولار شدن و عرفی شدن دین و حکومت دینی نمی‌شود؛ بلکه باعث احیای دین و فقه خواهد شد.

محمد رضا ملایی

پژوهشگر اندیشه سیاسی

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۷۸

شجاعت

امیر قلبی‌زاده

کارشناس فرهنگی

می‌کند، از چیزی نمی‌هراسد، رودرپایستی مانع او نمی‌شود، خودخواهی مانع او نمی‌شود، عظمت جبهه دشمن یا مخالف، مانع او نمی‌شود. اما یک آدم غیرشجاع چنین نیست.» حال نسبت زمانه خودمان را با توجه به توسعه و تنوعی که در ابزارهای اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای به ویژه در فضای مجازی ایجاد شده است، با این تعاریف از شجاعت در تبیین حقایق در نظر بگیریم. برای ایصال به این مطلوب، یعنی شجاعت در تبیین حقایق باید چگونه بود؟ مبتنی بر شجاعت در بیان حقایق باید صحنه و میدان درگیری را خوب شناخت و آن گاه با مسلح شدن به باور و ایمان، دانش و آگاهی و تحلیل فرصت‌ها و قوت‌ها و چالش‌ها اقدام کرد. دشمنان انقلاب اسلامی امروز می‌خواهند در پرتو و مصاف جنگ شناختی فرهنگ غنی اسلامی، ایرانی و انقلابی ما را منهدم و فرهنگ منحط لیبرال و سکولار و سرمایه‌داری عاری از عدالت و انصاف را جایگزین آن کنند. شجاعت در میدان تبیین ایجاب می‌کند از آرایش دشمن در فضای مجازی نهراسید و مقابل وی عمل کرد، یعنی اگر دشمن یأس‌آفرینی می‌کند، ما باید برای دولت، مجلس و سایر نهادهای انقلابی امیدآفرینی، اعتمادزایی و اعتبارسازی کنیم. در این عرصه هم باید انسان با شجاعت جان، آبرو و حیثیت اجتماعی خود را در طبق اخلاص بگذارد و با شجاعت تمام و انتشار حقایق علمی و دینی در این دنیای سیاه، نوری روشن کند تا مانع خروج عده‌ای از مسیر امن الهی شوند و همچنین اگر انسانی دل در گرو حقیقت دارد، با شنیدن و دیدن تبیین‌ها تسلیم حقیقت شود.

۱۱

خرد

شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲

مصادیق

سیاست نامه

سیدعبدالحسین لاری - ۴۲

حاکمیت مکتب

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

ملاک‌های حاکم بر جامعه در زمان غیبت امام معصوم (ع) عبارت است از: «علم و تقوا». این مطمئن‌ترین مجرای است که می‌تواند بیان‌کننده احکام خدا از منبع وحی در میان مردم باشد و «فقیه جامع‌الشرایط» در فرهنگ اسلامی کسی جز اسلام‌شناس متقی نیست.

بدین‌گونه اصل «ولایت فقیه» زمینه تحقق رهبری فقیه، عادل، متقی، آگاه به زمان و مدیر و مدبر و سیاست‌مدار و شجاع را فراهم می‌کند. چنین رهبری بر اساس ارزش‌های مکتبی انتخاب می‌شود و امت از نظر مکتبی موظف است که لحظه لحظه زندگی فرد منتخب و جزئیات رفتار و تصمیمات او را زیر نظر داشته باشد؛ چرا که در اسلام فرد و گروه حاکم نیست، بلکه مکتب حاکم است. نظارت مستقیم و همه‌جانبه یکایک افراد امت در این باره تنها یک حق نیست، بلکه بنا به اصل امر به معروف و نهی از منکر یک وظیفه است.

سید لاری مباحث علمی و استدلالی فقهی مفصلی را در اثبات این اصل اساسی و میزان اختیارات وسیع فقیه ولی امر در امر حکومتی و قضایی دارد و عام بودن وظیفه برای پیاده کردن حکومت اسلامی را حتی در زمانی که پیامبر و امام معصوم در میان نباشند، برای فقیه جامع‌الشرایط با استدلالات متقن فقهی به اثبات می‌رساند. به عقیده او اجرای قوانین اسلامی در هیچ زمانی تعطیل‌بردار نیست و «ولی فقیه» از جانب امام دوازدهم (عج) نیابت و خلافت عامه دارد که زندگی بشر را در غیبت او بر اساس وحی تنظیم کند^(۱)

مرحوم آیت‌الله لاری ضابطه کلی و مشروعیت قانون و مجلس و انجمن شورایی را ولایت فقیه می‌داند و برای رفع موانعی که در نهضت مشروطه بر سر اجرای قوانین الهی به وجود آمد و سبب انحراف نهضت مشروطه به غرب شد، معتقد است باید به این اصل که ضابطه کلی و جامع علمی و عملی است، برگشت. وی در این باره تأکید می‌کند: «ضابطه کلی و جامع علمی و عملی شرایط ملی و عرف موانع فعلی، ولایت فقیه است که از تفسیر کلام گهر بار حضرت امام حسن عسکری (ع) به موازین آن پی می‌بریم؛ «اما من کان من الفقهاء صاندا لنفسه، حافظا لدینہ، مخالفا علی هواه، مطیعا لامر مولا، فللعوام ان یقلده و ذلک لایکون الا بعض فقها الشیعه لاکلهم» اما از میان فقیهان و حکمای دین، آن کس که بر نفس و امیال نفسانی مسلط باشد و خویشن‌دار از گناه و انحراف بوده و دین خود را پاس دارد و بر روی هوا و هوس خویش پانهد و تنها مطیع و فرمان بردار دستورها و احکام خداوند اعم از فردی و اجتماعی باشد، بر مردم است که از او پیروی کنند، ولی همه فقهای شیعه واجد این صفات نیستند، بلکه بعضی از آنها دارای این ویژگی‌های متعالی و واجد این شرایط سخت و مشکل هستند.»^(۲)

از سوسی دیگر، مرحوم سیدلاری به دلیل گستره اعتقادی‌اش به ولایت مطلقه فقیه معتقد بود، در زمان غیبت، فقیه می‌تواند با اجتماع شرایط، ابتدا به بلاد کفار حمله ببرد (جهاد ابتدایی بکند) و حکومت اسلامی را در آن جا مستقر کند.^(۳)

دفتر نشریه موجود است.

نکته گرام

امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه کشورمان:

موفقیت آفریقایی جنوبی در دیوان کیفری بین‌المللی در جریان طرح شکایت از رژیم صهیونیستی را به دولت و ملت آفریقایی جنوبی، ملت فلسطین و خانم نالدی پاندور، وزیر امور خارجه این کشور تبریک می‌گویم. بار دیگر بر حمایت جمهوری اسلامی ایران از ابتکار عمل دولت آفریقایی جنوبی تصریح می‌کنم.

قیس قریشی، فعال رسانه: کار به جایی رسیده

که «ایهود اولمرت» نخست‌وزیر اسبق اسرائیل می‌گه بن‌گوریه همراه اسموتریج (دو وزیر کابینه نتانیاها) خواهان نسل‌کشی فلسطینی‌ها هستند و آنها را دشمن دولت اسرائیل معرفی می‌کنند.

مرتضی سیماری، فعال رسانه: کشته شدن

سه تروریست سنکتام و زخمی شدن تعدادی دیگر پاسخ به جنایت آمریکایی‌ها در القانم و جرف‌الصخر بود. بایدن میان ضربه به کمپین انتخاباتی‌اش و حفظ صهیونیست‌ها در غزه باید یکی را انتخاب کند! مشت آخر را در بازی اول به دشمن نمی‌زنیم....

امیرعلی ابوالفتح، کارشناس آمریکا: ارتش

اول جهسان! که در جنگ با یمن دچار مشکل شده، دست به دامن چین شده است تا ایران را تحت فشار قرار دهد و ایران، یمن را و چین هم جواب سر بالا داده است به کشوری که روزگاری، حرف اول و آخر را در منطقه غرب آسیا می‌زد.

بهادری جهرمی، سخنگوی دولت: بازدهمین

پرتاب فضایی موفق در دولت سیزدهم با پرتاب هم‌زمان سه ماهواره ایرانی مه‌دا، کیهان ۲ و هاتفا با ماهواره‌بر سیمیرغ، یک پیام مهم داشت: ما می‌توانیم! امروز اثبات شده هر جا به توانمندی جوان نخبه ایرانی اعتماد کردیم، موفقیت حاصل شده است.

کتعانی، سخنگوی وزارت خارجه: در آزمون

غزه هیچ اعتباری برای شعارها و نهاد‌های حقوق بشری غربی باقی نمانده و نقاب از چهره تزویر مدعیان حقوق بشر غربی، از جمله دولت آمریکا نزد افکار عمومی جهان بر افتاده است.

محمد جمشیدی، معاون سیاسی دفتر

رئیس‌جمهور: سفیر جدید پاکستان با تقدیم استوزان‌نامه خود، مدیریت شخصی دکتر رئیس‌ی در قضایای اخیر را الهام‌بخش و مؤثر دانست و بر آمادگی پاکستان برای گشودن فصل جدیدی از روابط برادرانه تأکید کرد. رئیس‌جمهور نیز تصریح کرد امنیت پاکستان را امنیت خود می‌دانیم و توسعه روابط اقتصادی، اولویت دستور کار ماست.

مهدی کشت‌دار، مدیر عامل خبرگزاری میزان:

فرزندان یک چهره مشهور اقتصادی که سابقه محکومیت هم داره، چندین هکتار از زمین‌های جنگلی جلگه‌ای در شهرستان نوشهر را تغییر کاربری داده بودن و در حال ساخت ۶۴ ویلا بودن که از امروز تخریب ویلاها شروع شده. هر کدام از این ویلاها بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد تومن پیش‌فروش شده بودن.

ابوذر گوهری مقدم، استاد دانشگاه: تأیید

صلاحیت دیوان دادگستری بین‌المللی جهت رسیدگی به پرونده جنایات جنگی و نسل‌کشی رژیم صهیونیستی و صدور قرار دیوان برای توقف جنایات، هر چند گامی اولیه، اما رویه بسیار مهم علیه رژیم جنایتکار و سفاک است.

GPS ایرانی در راه است؟

منظومه ماهواره‌های کشورمان در راه است

ساخته شده است. نکته مهم اینکه این ماهواره به عنوان نسخه آزمایشی اول از مجموعه ماهواره‌های منظومه ماهواره‌های شهید سلیمانی به فضا پرتاب شده است. این ماهواره اولین قدم تحقیقاتی در راستای منظومه اینترنت اشیاست که در راستای برنامه ۱۰ ساله فضایی کشور تعریف شده است؛ به همین منظور قراردادی با سازمان فضایی منعقد شده تا در آینده تعدادی ماهواره در قالب یک منظومه قرار بگیرند، لذا این ماهواره اولین گام تحقیقاتی برای شروع منظومه اینترنت اشیا یا «مخابرات باریک باند» تعریف شده است.

همانطور که گفتیم ماهواره هاتفا ۱ نسخه آزمایشی اول از مجموعه ماهواره‌های منظومه ماهواره‌های شهید سلیمانی است که به فضا پرتاب شده است. به گفته «سلاویه» رئیس سازمان فضایی کشور یکی از مهم‌ترین پروژه‌های این سازمان، «منظومه ماهواره‌های مخابراتی باریک باند» موسوم به «پروژه شهید سلیمانی» است که متشکل از ماهواره‌های سبک وزن

فناوری‌های بومی در فضاست. نانو ماهواره کیهان ۲ از سری ماهواره‌های مکعبی شرکت صایران است که برای اثبات فناوری موقعیت‌یابی فضاپایه طراحی و ساخته شده و امکان تعیین موقعیت را به صورت بومی و مستقل از سامانه‌های موقعیت‌یابی جهانی، برای گیرنده‌های زمینی فراهم می‌کند و نشانه‌های تلاش کشورمان برای GPS بومی است. در این ماهواره، از زیرسامانه تعیین و کنترل وضعیت به منظور نشانه‌روی پایدار و دقیق به سمت زمین استفاده شده است. این ماهواره در حوزه ناوبری فضاپایه و تعیین موقعیت گام اول تحقیقاتی در این حوزه است که متخصصان وزارت دفاع آن را توسعه داده‌اند و ایستگاه‌های زمینی آن نیز توسعه داده شده است. قدم‌های بعدی برای پرتاب دیگر ماهواره‌ها در این حوزه نیز انجام خواهد شد. نانو ماهواره هاتفا ۱ نیز از سری ماهواره‌های مکعبی شرکت صایران است که به منظور اثبات فناوری مخابرات باند باریک با کاربرد اینترنت اشیا

امیر مهدی صالحی
کارشناس فناوری اطلاعات

در آستانه دهه فجر و چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، در بامداد هشتم بهمن ماه ۱۴۰۲ برای نخستین بار سه ماهواره ایرانی با ماهواره‌بر «سیمیرغ» به صورت هم‌زمان به فضا پرتاب شد و با موفقیت در مدار مربوطه قرار گرفت. ماهواره‌بر سیمیرغ از جمله دستاوردهای متعلق به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ماهواره‌های پرتاب شده نیز جزء تولیدات متخصصان جوان مراکز علمی و فناوری کشورمان است.

ماهواره‌بر سیمیرغ در حالی در پرتاب جدید و هفتمین پرواز خود ماهواره «مه‌دا» و دو نانو ماهواره «کیهان ۲» و «هاتفا ۱» را از پایگاه امام خمینی (ره) با موفقیت در مدار بیضوی با ارتفاع کمینه ۴۵۰ کیلومتر و ارتفاع بیشینه ۱۱۱۰ کیلومتری زمین تزریق کرد که این اولین بار است تزریق چندگانه در حوزه فناوری فضایی کشور به ثبت رسیده و هم‌زمان ماهواره‌بر توانسته به مداری با ارتفاع و اوج ۱۱۱۰ کیلومتر دست یابد تا جمهوری اسلامی ایران برای اولین بار، از ارتفاع هزار کیلومتری در پرتاب‌های خود عبور کند.

ماهواره مه‌دا یک ماهواره از سری ماهواره‌های سبک وزن پژوهشگاه فضایی ایران است که به منظور آزمایش زیرسامانه‌های توسعه‌یافته ماهواره‌های طراحی و ساخته شده‌اند. مأموریت اصلی این ماهواره، بررسی صحت عملکرد ماهواره‌بر سیمیرغ در تزریق چندگانه محموله‌های فضایی در مدار پایین زمین و ارزیابی عملکرد برخی از طراحی‌های جدید و قابلیت‌های امنیتی

رسانه

گزارش چند شکست!

کاووشگر قطبی مریخ در سال ۱۹۹۹ بود که از دو کاوشگر برای نفوذ به سطح مریخ تشکیل شده بود. تماس با هر دو کاوشگر قطع شد و سرنوشت آنها ناشناخته باقی مانده است.

فاجعه شاتل فضایی چلنجر در سال ۱۹۸۶ که طی مأموریت تنها ۷۳ ثانیه پس از بلند شدن رخ داد و به مرگ هر هفت خدمه منجر شد. علت این فاجعه را خرابی یکی از واشرهای درگیری در یکی از موتورهای پیشران جامد اعلام کردند.

شاتل فضایی کلمبیا اس‌تی‌اس ۱۰۷ در سال ۲۰۰۳ در حین ورود مجدد به جو زمین متلاشی و به مرگ هر هفت خدمه منجر شد. این فاجعه به آسیب وارد شده به سیستم حفاظت حرارتی شاتل در هنگام پرتاب نسبت داده شد.

فضاپیمای دیدهبان مریخ یکی از مأموریت‌های فضا و کاوشگر فضایی ریاتیکی بود که برای مطالعه این سیاره در سال ۱۹۹۳ به سمت آن فرستاده شد. با این حال، تماس با فضاپیما درست قبل از برنامه‌ریزی برای ورود به مدار مریخ از بین رفت. علت شکست ناشناخته باقی ماند.

مأموریت «جنسیس» در سال ۲۰۰۴ قصد داشت ذرات باد خورشیدی را جمع‌آوری کرده و به زمین بازگرداند. با این حال، کپسول برگشت نمونه در صحرای یوتا به دلیل نقص در استقرار چتر نجات ناشی از نصب حسگرها به عقب سقوط کرد.

کاووشگر «پرگرین» ماه با سرمایه‌گذاری ناسا و از سوی شرکت استروویاتیک در ماه ژانویه ۲۰۲۴ از ایستگاه نیروی فضایی کیپ کاناورال فلوریدا به فضا فرستاده شد؛ اما با شکست مواجه شد. پرگرین برای رساندن محموله‌ها به سطح ماه طراحی شده بود. مشخص شد که یک نقص در سیستم پیشران سبب از دست دادن شدید سوخت و آسیب به نمای بیرونی فضاپیما شده است.

شکست مأموریت‌های ارسال فضا نورد به ماه در شرایطی است که ایالات متحده ادعا کرده است در سال ۱۹۶۹ و چندسال بعد از آن، ۱۲ فضا نورد را به ماه فرستاده است؛ یعنی بیش از ۵۰ سال پیش، مدعی شده است به فناوری کامل ارسال انسان به ماه دست یافته است.

فضاپیمای «دپ اسپیس ۲» بخشی از مأموریت

ماهواره مغناطیس کره زمین را رصد می‌کرد. در حالی که یکی از دو ضبط‌کننده داده Geotail در سال ۲۰۱۲ از کار افتاد، دومی به کار خود ادامه داد تا اینکه در ۲۸ ژوئن ۲۰۲۲ با یک ناهنجاری مواجه شد. پس از شکست تلاش‌ها برای تعمیر ضبط از راه دور، عملیات مأموریت در ۲۸ نوامبر ۲۰۲۲ پایان یافت.

ماهواره رصد زمین ناسا، به نام «گلوری»، صبح ۴ مارس ۲۰۱۱ به فضا پرتاب شد، اما دانشمندان در عرض چند دقیقه، متوجه شدند که این موشک به مدار نمی‌رسد. مخروط دماغه موشکی که ماهواره را پوشانده بود، از هم جدا نشد و آن را بسیار سنگین و برای رسیدن به مدار کند کرد. این پرتاب ناموفق پس از یک هفته تأخیر به دلیل مشکلات فنی انجام شد و دومین شکست متوالی برای یک موشک Taurus XL بود.

موشک «آنتارس» متعلق به اربیتال اسپیس تنها چند ثانیه پس از پرتاب در سال ۲۰۱۴ منفجر شد. این موشک حامل آزمایش‌های علمی و تدارکات برای ایستگاه فضایی بین‌المللی بود.

خبر خوب

قطب نانودارو

۹۷ درصد نیاز دارو بومی شد

کمتراز ۱۰۰ نانودارو به ارزش حدود ۵۴ میلیارد دلار در بازار جهانی، تولید و توزیع می‌شود که این رقم در داخل کشور ۱۶ نانو دارو است. در حال حاضر، ارزش بازار جهانی دارو ۱۴۰۰ میلیارد دلار بوده و در داخل کشور این بازار حجمی حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان دارد. سرانه جهانی هزینه دارو ۱۶۵ دلار و در ایران ۷۵ دلار است. ارزش واردات دارو در کشور کمتر از دو میلیارد دلار بوده که می‌توان گفت بیشتر داروهای مصرفی در داخل کشور تولید می‌شود. ۹۷ درصد از داروهای مصرفی در داخل کشور تولید داخل بوده و بخش کوچکی از آنها وارد می‌شود.

پژواک

خریدار سیاه

NSA با داده‌ها چه می‌کند؟

مدیر آژانس امنیت ملی آمریکا تأیید کرده است، این آژانس داده‌های وبگردی آمریکایی‌ها را از کارگزاران گوناگون بدون دریافت مجوز اولیه خریداری می‌کند. «بل ناکسون» مدیر فعلی این آژانس می‌گوید: «آژانس انواع مختلفی از اطلاعات را برای رفع نیازهای خود در حوزه اطلاعات خارجی، امنیت سایبری و سایر اهداف مأموریت مجاز به دست می‌آورد که به تقویت اطلاعات مورد استفاده در نرم‌افزارهای جاسوسی و مأموریت‌های امنیت سایبری منجر می‌شود. این روند ممکن است شامل اطلاعات مرتبط با دستگاه‌های الکترونیکی باشد که در خارج و در موارد خاص در داخل ایالات متحده استفاده می‌شوند.»

نرم افزار

چک من

بدهی‌هایت رو فراموش نکن!

برخی از ما که اوضاع مالی بهتری داریم و می‌توانیم خطر کنیم و برای خرید نیازهای خود چک بکشیم، ترس این را داریم که نکند موعد پرداخت آن را فراموش کنیم. «چک من» یک نرم‌افزار ساده و روان برای یادآوری و پیش‌یادآوری چک‌های بانکی است. ویژگی‌های اصلی این برنامه عبارت است از: مدیریت دسته چک‌های صیادی، یادآوری و پیش‌یادآوری چک‌ها، اعلام اعتبار حساب بانکی، ثبت چک‌های دریافتی و پرداختی، نمایش چک‌های ماهانه بر روی نمودار، بایگانی چک‌های برگشتی، پاس‌شده، خرج‌شده و مسترد شده و بسیاری کاربردهای دیگر که با نصب این برنامه می‌توانید به آنها دسترسی داشته باشید.

قسم به آفتابی که احمد مصطفی است

گفتاری از آیت الله العظمی حسین وحید خراسانی

مطالبی است که ذات قدوس حق در وصف او (خاتم النبیین) گفته، فقط به یک کلمه اکتفا می کنیم. یک سوره نازل کرده به اسم سوره شمس، یک سوره نازل کرده به اسم سوره ضحی و مهم این است که در یک سوره قسم خورده به خود آن خورشید و به ضحی و نوری که از او در عالم پخش شده. باز در یک سوره دیگر بالنسبه به نوری که از او منتشر شده، قسم مستقلی یاد کرده است. در این سوره فرموده است: «وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا». منظومه دو منظومه است: یکی منظومه مُلک، یکی منظومه ملکوت. قرآن مجید، ظاهرش ناظر به مُلک است، باطنش ناظر به ملکوت است. «مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَؤُتٍ». اگر در این منظومه برای پرورش معادن، خورشید [را] آفریده، در آن منظومه هم برای پرورش معادن انسانیت... الناس معادن... «الناس معادن المعدن الذهب والفضة»؛ مستخرج این معادن، شمس منظومه ملکوت است. لذا حجت خدا فرمود: تأویل آیه این است، قَسَم به آفتابی که احمد مصطفی است، اوست آفتاب منظومه ملکوت و ضحای او دینی است که از او در عالم منتشر شده است. حالا خود او چه

گوهری است، ضحای او که باز در آن سوره دیگر فرموده: والضحی، آن ضحی چه ضحایی است، باید رجوع کرد به کلمات آن کسی که وجود تنزلی او یعنی امیرالمؤمنین (ع) است... قسمتی از آن کلمات [او] چون همان طوری که ابن ابی الحدید تا حدی که فهمید دون کلام خالق است و فوق کلام مخلوق، لذا نمی شود ترجمه کرد، ترجمه قاصر است، متن روایت که اهل دقت این را درک کنند، آن هم نهج البلاغه، بیان این است: اصلا عقل بشریت مبهوت می شود. این است کلی منحصراً به فرد. والمعلن الحق بالحق، دیگر ختم کلام، در حق است. حق و بالحق منتهی به اوست. این است ذهاب او. والمعلن الحق بالحق، فهو آمینک، او آمین تو است. آمین اگر آمین خدا بود، دیگر کافی است؛ ولی نکته مهم این است که باز ضمیمه کرده است. این کلام کیست؟ کلام کسی است که عقل مبهوت است در بلاغت و فصاحت و حکمت او؛ فهو آمینک المأمون. این مقدمه است. ذی المقدمه این است: وخازن پیغمبر را بشناسید- وخازن علمک المخزون. دو علم دارد ذات قدوس او: یک علمی که تحمیل کرده به انبیاء، اولیاء؛ آن علم به

صورت کتب سماوی آمده، اما غوغا اینجاست... این است کسی که ثانی برای او قابل تصور نیست. آن خدایی که علم مخزون دارد، خزینه آن علم، قلب خاتم النبیین (ص) است. وخازن علمک، اما نه علم مشهود، علم مخزون. ابراهیم این جا به زمین افتاده! از آدم تا عیسی سر به پایش نهاده! خزینه دار علم مخزون، اوست... اما در قرآن: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَذَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ وَيَسْرًا جَاءًا مُبِيرًا»... مبدأ خلقت، نور عظمت خدا. کی خلق شده؟ تا عالم خلق شده چقدر فاصله بوده؟ «اول ما خلق» اوست، آن هم مبدأ خلقت این. بعد اهل بیت او از نور او، بعد بقیه انوار از نور اهل بیت او، سیر مسئله این است. آنچه درکش برای ما قابل نیست، فقط گفتش میسر است: هزار دهر... دهر چیست؟ عالم، سه عالم است: زمان، دهر، سرمد. هزار دهر فقط او بود و خدا؛ خدا بسود و او، هزار دهر... بعد از هزار دهر، ارواح انبیاء را خلق کرد. از وقت خلقت ارواح انبیاء تا زمان خلقت آدم دو هزار سال فاصله است، نه به سالی که در

۱۳
دین

شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲

صداقت

آیه

تعریف علم

سید محسن حجازی

کارشناس علوم دینی

خداوند در قرآن کریم ۱۴ مرتبه از سیر کرن، گشتن، جست و جو کردن و تحقیق سخن گفته است که ۱۳ مرتبه از آن سیر و گردش در زمین را دستور داده است. انسانی که می خواهد یک زندگی دنیایی و آخرتی خوب برای خود رقم بزند، باید با تحقیق درباره تکالیف خود، عاقبت مجرمان و مستکبران و احوال انسان هایی را که قبل از او در زمین زندگی می کردند، رشد علمی و عقلی پیدا کند و از اشتباهات گذشتگان عبرت بگیرد و افعال نیک آنان را سرمشق خود قرار دهد. خداوند به رسول خود می فرماید: «بگو که در زمین سیر کنید و ببینید که خدا چگونه خلق را ایجاد کرده... (تا از مشاهده اسرار خلقت نخست بر شما به خوبی روشن شود...)» (عنکبوت/ ۲۰) انسان باید از مبدأ خلقت مخلوقات و خلقت خودش شروع کند به تحقیق و علم آموزی تا چگونگی زندگی صحیح و همه این تجربه ها را چراغ راه خود قرار دهد. امام کاظم (ع) درباره این جست و جو و کسب معرفت می فرماید: «وَجَدْتُ عِلْمَ النَّاسِ فِي أَرْبَعٍ: أَوْلَاهَا أَنْ تَعْرِفَ رَبِّكَ، وَالثَّالِثَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا صَنَعَ بِكَ، وَالرَّابِثَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا أَرَادَ بِكَ، وَالرَّابِعَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا يَخْرُجُكَ عَنْ دِينِكَ»؛ تمام علوم جامعه را در چهار مورد شناسایی کرده ام: اولین آنها اینکه پروردگار و آفریدگار خود را بشناسی و نسبت به او شناخت پیدا کنی؛ دوم اینکه بفهمی از برای وجود تو و نیز برای بقای حیات تو چه کارها و تلاش هایی صورت گرفته است؛ سوم، بدانی که برای چه آفریده شده ای و منظور چه بوده است؛ چهارم، معرفت پیدا کنی به آن چیزهایی که سبب می شود از دین و اعتقادات خود منحرف شوی؛ یعنی راه خوشبختی و بدبختی خود را بشناسی و در جامعه چشم و گوش بسته حرکت نکنی. (کافی، ج ۱، ص ۵۰) خداوند در قرآن کریم درباره این تمایزات تذکرات بسیاری داشته و بارها فرموده است، کسی که معرفت دارد، تحقیقی می کند، علم کسب می کند تا تکلیف خود را بشناسد هرگز با کسی که خود را به نفهمیدن می زند، برابر نیستند و جایگاه بسیار متفاوتی در قیامت دارند. برای نمونه می فرماید: «مثل این دو گروه به مانند نایبانیان ناشنوا و بینایان شنواست، آیا اینان با هم برابرند؟ پس چرا نمی اندیشید و به هوش نمی آید؟!» (هود/ ۲۴) در «کشف الاسرار» خواجه عبدالله انصاری آمده است: «نایبانی به حقیقت اوست که نه دیده عبرت دارد تا از روی استدلال به آیات آفاق نظر کند، نه دل فکرت دارد تا در آیات انفس تأمل کند، نه بصیرت حقیقت دارد تا به نور فرست مکاشفات اسرار غیبی بیند و بینای به حقیقت اوست که به علم الیقین شواهد افعال نگیرد.» در هر صورت خداوند کسی را که معرفت دارد و زندگی را خلاصه در دنیا و داشته های فانی آن نمی بیند، بینا می داند و کسی را که غرق در شهوات دنیایی هست، نابینا می خواند؛ اما فراموش نکنیم بیانات شریف انمه معصوم (ع) هم معطوف به روشنائی بخشیدن و معرفت افزایی است. ایشان به طور خلاصه رمز زندگی را در اختیار مافار دادند تا با سرعت به بالاترین جایگاه و بهترین مقاصد برسیم. ما به هیچ وجه نمی توانیم این لطف بی حد و حصر اهل بیت (ع) در تبیین قرآن و فلسفه زندگی و شناساندن راه درست را بفهمیم و جبران کنیم

آگاهی و علم منبعث از بعثت رسول خدا (ص)

سید حسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

خداوند با مبعوث کردن رسول گرامی اسلام، حضرت محمد مصطفی (ص) ارزشمندترین هدیه را به بشر اعطا کرد که چیزی نبود جز «آگاهی»؛ آیات و روایاتی که بدون تگ دستوری نور ذهن و دیده انسان را برای یک حرکت مهم - که «زندگی انسانی الهی» است - زیاد می گرداند و نگاه او به زندگی را عمق می بخشد. برای نمونه، هیچ دینی مانند اسلام نتوانست «غایت زندگی» را برای انسان ترسیم کند و لوازم اندیشه درباره آن را در اختیارش قرار دهد. انسان در هیچ مسیری نمی تواند قدم بگذارد تا نداند در انتهای مسیر چه چیزی در انتظار اوست و آیا تصورات او صحیح است یا خیر؟ پس آگاهی بخشی با اولین قدم اسلام بود. شهید مطهری می گوید: «هدف، آن نقطه مطلوبی است که شیء به سوی آن در حرکت است. به عبارت دیگر، هر جسمی که در حرکت است، نهایت و مقصدی را جست و جو می کند و می خواهد با حرکت، به آن مقصد برسد.» (مجموعه آثار، مطهری، ج ۶، ص ۷۵۸) خداوند انسان را با فطرتی اهل سؤال، دقت، تفکر و پرسش آفرید و هیچ محدودیتی برای

آن قرار نداد. انسان باید اول بداند و بفهمد سپس عمل کند. برای نمونه، «معنای زندگی» چیست؟ برای رسیدن به پاسخ این پرسش باید هدف غایی را بفهمیم تا بتوانیم معنای زندگی را درک کنیم. اینکه خداوند در قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت (ع) در بیاناتش مدام از زندگی ابدی می فرماید و این قدر پاداش، ثواب، ارزش افعال خیر در آخرت، توصیف بهشت و بیشترین پاداش برای کمترین افعال نیک را ترسیم می کند، به این دلیل است که آن هدف باید در ذهن شما بسیار ارزشمند، عزیز، محترم و دوست داشتنی شود تا شما سختی ها را تحمل کنید و به سمتش بروید. به عبارتی هر قدر آن هدف بزرگ (اما در دسترس) توصیف شود و شما بیشتر به آن معتقد شوید، تحمل سختی ها که جزء ذات زندگی دنیایی است، آسان تر می شود. به همین میزان نحوه عملکرد انسان و تعهد او نسبت به همه افعال و رفتاری که از او سر می زند، تغییر می کند و کیفیت بیشتری می یابد. «هدف» در لغت، به معنای نشانه و غرض است؛ اما در اصطلاح، چیزی است که شخص قبل از عمل، آن را در نظر می گیرد و نیروی خویش و وسایل الزام را برای وصول به آن به کار می برد و غرضش دستیابی و رسیدن به آن است. دین اسلام جامع است و تمام ابعاد زندگی را در نظر دارد و در این بین به هدف نیز توجه خاصی دارد. دین اسلام خوب و بد را معرفی

کرده و همچنین غایت کوتاه مدت و بلندمدت رفتارها و کردارهای انسان را بیان می کند. در این دنیا که هر کسی ادعایی داشته و دین، نحله، مکتب، تفکر و فرقه ای برای خود راه انداخته و انسان را به دنبال خود کشانده و ایجاد سردرگمی کرده، لازم است انسان ها ادعای مدعیان را هم بسنجند. ما برای سنجش صحت ادعاها می توانیم از یک راه استفاده کنیم که چیزی جز بررسی «هدف غایی» این فرقه ها و نحله ها نیست. مخلص کلام اینکه باید ببینیم چه چیزی را هدف غایی معرفی می کند؛ این هنری بود که حضرت ابراهیم خلیل (ع) داشت. ایشان همه دین های غیر الهی را با همین روش شناخت و شناساند. حضرت ابراهیم نمی توانست انسان را خلاصه در زندگی این دنیا بیابد و خدا را محدود در محیط کوچکی مانند دنیا ببیند. او از هدفی که مردم برای خود ترسیم کرده بودند، می پرسید و وقتی توضیحی منطقی و عاقلانه نمی یافت، از آنها دور می شد. هدف مردم از خورشیدپرستی، ماه پرستی، آتش پرستی، بت پرستی و... چه بود؟ افق دید آنها کجا را در نظر داشت؟ بناسبت انسان به کجا برسد و این نوع پرستش او را به کجا برساند؟ بناسبت پس از تحمل این سختی ها و حسرت خوشی ها کجا برویم؟ این سؤال را باید جواب بدهیم تا زندگی برای مان معنا پیدا کند مانند حضرت ابراهیم و دیگر انبیاء؛ بسیاری از ما مردم این را نمی دانیم و درباره اش فکر

نکرده ایم؛ ما وقتی هدف نهایی خود را فهمیدیم، می توانیم مطابق دستورات دین عمل کنیم. البته برخی افراد یا دین های جعلی هم خواستند همین کار را انجام دهند؛ اما به واسطه اینکه به «علوم الهی» دسترسی نداشتند، نتوانستند زندگی درستی را برای پیروان خود رقم بزنند. همان طور که دین اسلام اهداف غایی را مشخص می کند، آنها نیز این کار را انجام دادند و افرادی را به دنبال خود کشاندند و از آنها تابعان و پیروانی سرسخت ساختند؛ اما هر چه رفتند انسانیت دیده نشد. از دین سازی هایی مانند کابالا و بهائیت تا فرقه سازی هایی، مانند داعش و گروه های سلفی و تکفیری؛ هدف غایی در دین و مذهب جااعلان اشتراکاتی با اسلام دارد، اما اختلاط آن با تفکرات شیطانی اثر بدی در عملکردشان به جای گذاشت. عظمت دین اسلام که رسول خدا (ص) منادی آن بود و با زحمات فسراوان آن را نهادینه کرد و تعلیماتش را تا قیامت تضمین فرمود، این طور شناخته می شود که هدف و غایتی را ایجاد کرد که انسان را به «بی نهایت» متصل می کند. اینکه انسان می تواند عظمت خود را درک کند یا نه؟ خود بحشی جداگانه می طلبد؛ اما آنچه انکارناپذیر است و مایه مباهات ماست، این غایت بی نهایت عظیم است که می تواند خود معجزه های از معجزات رسول خدا (ص) دیده شود.

سلوک

دین کمیت نیست!

حجت الاسلام والمسلمین سید عبد الله فاطمی نیا: مردم فکر می کنند اولیای خدا روزی هزار رکعت نماز می خوانده اند که این طوری شدند. خیر؛ صفات عالیه انسان راه فرسخ ده فرسخ جلو می اندازد. یک خشم فرو خوردن آدم را از هزار رکعت نماز زودتر به خدا می رساند، خسته شدم بس که گفتم این دین، دین کیفیت است نه کمیت! مقصود این نیست که مستحبات را انجام ندهیم، نمازهای طولانی نخوانیم، آن به جای خودش، اما باید با باطن به خدا رسید. هنوز باطن را اصلاح نکرده، مرتب دعای کمیل می رود؛ هنوز بلد نیست در منزل با خانواده رفتار کند، هر سال به عمره می رود! چه فایده؟

احکام

احتیاط یا تقلید؟

تقلید، اصطلاحی فقهی به معنای پیروی شخص مکلف از مجتهد در احکام عملی دین است. تقلید در اصول دین جایز نیست و باید خود شخص با تحقیق و بررسی، به اصول دین ایمان آورد؛ ولی در احکام باید خود شخص مجتهد باشد، یا به احتیاط عمل کند و یا از شخص متخصص در فقه که به او مجتهد جامع الشرایط یا مرجع تقلید می گویند، تقلید نماید. به کسی که از مجتهد تقلید می کند، «مقلِّد» می گویند.

استفتائی در خصوص تقلید:

پرسش: آیا تقلید، صرفاً یک مسأله عقلی است یا ادله شرعی نیز دارد؟

پاسخ: تقلید، ادله شرعی دارد و عقل نیز حکم می کند که شخص ناآگاه به احکام دین باید به مجتهد جامع الشرایط مراجعه کند.

پرسش: به نظر شریف حضرت عالی، عمل به احتیاط بهتر است یا تقلید؟

پاسخ: چون عمل به احتیاط مستلزم شناسایی موارد و چگونگی احتیاط و صرف وقت بیشتر است، بهتر آن است که مکلف در احکام دین از مجتهد جامع الشرایط تقلید کند.

(أجوبة الاستفتاء، آیت الله العظمی خامنه ای، سوال ۲۰)

راهنا

اجرای حدود و تربیت!

حجت الاسلام هادی عجمی: در خصوص اثر تربیتی اجرای حدود و تعزیرات دو احتمال وجود دارد: یک اینکه برای بینندگان نیز نوعی تئیه تربیتی است؛ زیرا آنها نیز از دیدن این صحنه آزار می بینند و این آزاری بازدارنده و تربیتی است. احتمال دوم این است که اثر تربیتی بر بینندگان در حقیقت انذار است؛ نه تئیه تربیتی. به هر روی، اجرای علنی حدود و تعزیرات، این دو جهت تربیتی را دارد: تأثیر بر فرد و بر بیننده آن. در نتیجه اجرای حدود علاوه بر بازدارندگی شخصی، بازدارندگی اجتماعی نیز دارد. این مسئله عبرت گیری، همانگونه که در روش های زمینه سازی بیان شد، می تواند سبب اصلاح محیط عام اجتماعی شود.

سربازان روح‌الله

یادداشتی درباره نسلی که شاه را بیرون کردند و خرمشهر را آزاد کردند

قیام عاشورا درونمایه اصلی فکری و ارزش‌های محوری رزمندگان دوران دفاع مقدس را تشکیل می‌دهد. رزمندگان در دوران دفاع مقدس، با باور راسخ به این مبانی عقیدتی و الهام گرفتن از ارزش‌های عاشورای حسینی، سختی‌های راه جنگی نابرابر را به جان خریدند و از دین و خاک و کیان مملکت خویش دفاع کردند.

نظام آموزشی و تربیتی حکومت پهلوی که مبتنی بر مادی‌گرایی، لذت‌طلبی، عیش و عشرت و دنیا‌محوری بود، در تضاد کامل با پذیرش سختی‌های جنگ و جهاد و مبارزه قرار داشت و فقط آموزه‌های دین اسلام و مکتب عاشورا می‌توانست الهام‌بخش روحیه جهاد و شهادت‌طلبی در اذهان نوجوانان و جوانانی باشد که با حضور در مساجد، حسینیه‌ها و هیئت‌های دینی، این آموزه‌ها را در خود درونی کرده بودند.

بررسی مختصر و نسبت‌سنجی کلی بین نظام آموزشی، فرهنگی و تربیتی حکومت شاهنشاهی با نظام عقیدتی و فکری رزمندگان ایرانی نشان می‌دهد، در دوران دفاع مقدس، رزمندگان ایرانی از اقام و اقصاء مختلف و حتی ادیان و مذاهب گوناگون با اعتقاد به آموزه محوری توحید و یکتاپرستی و زندگی اخروی، فریضه جهاد، شهادت‌طلبی و تاسی به حماسه عاشورا به دفاع از تمامیت ارضی و آزادسازی و حفظ سرزمین‌های ایران و صیانت از حیثیت و شرافت و عزت ملی همت گماشتند. در این بین، نظام آموزشی و تربیتی حکومت شاهنشاهی به دلیل ویژگی‌های خاص خود، از جمله دنیا‌محوری و لذت‌طلبی، به هیچ وجه از ظرفیت لازم برای الهام‌بخشی به افراد برای تحمل سختی‌های مبارزه و بذل جان و پذیرش شهادت و جانبازی و اسارت، برخوردار نبود و در عین حال، پرورش‌یافتگان آن سیستم تربیتی با ترک وطن، سکوت، کناره‌گیری و بی‌توجهی به تجاوز بیگانه و در مواردی همانند یادداشتی که در شماره قبلی هفته‌نامه با عنوان رژیم بعث پهلوی ارائه کردیم خدمت به دشمن خبیث و در نتیجه خیانت به کشور خود، کارنامه‌سباهی در قبال تجاوز ارتش بعثی به وطن مادری دارند.

در این میان تنها آموزه‌های اسلام شیعی که نظام معنایی رزمندگان ایرانی را تشکیک می‌داد و با نور کلام اسام خمینی (ره) بر قلب‌ها نشست، از این توان برخوردار بود که رزمندگان ایرانی را به پذیرش سختی‌های جهاد و مبارزه و یک جنگ دشوار و نابرابر آماده کند؛ به بیانی دیگر، الگوی نبرد عاشورایی که نوجوانان و جوانان ایرانی در مساجد، حسینیه‌ها و هیئت‌های مذهبی از روحانیت مبارز و مجاهد آموختند و به آن خو گرفتند، موجب شد رزمندگان ایرانی تحت تأثیر تحول روحی و معنوی که دم مسیحایی امام خمینی (ره) در آنها پدید آورده بود، با شجاعت و بی‌باکی و بدون ترس از خطر‌ها و آسیب‌ها و بدون هراس از مرگ، قدم در میدان‌های مهیب، دشوار، طاقت‌فرسا و مخاطره‌آمیز نبرد بگذارند و ضمن آزادسازی خاک میهن از لوٹ وجود اشغالگران، عزتی ماندگار و شوکوهی جاودان برای خود و میهن اسلامی شان کسب کنند.

بوده و الحق می‌توان آن را فتح الفتوح انقلاب اسلامی دانست. بی‌یاد نیست که امام خامنه‌ای در این باره می‌گویند: «امام بزرگوار ما در یک حادثه مهم جنگی که خیلی از شماها آن وقت شاید متولد هم نشده بودید در قضیه یکی از عملیات که پیروزی‌ای به دست رزمندگان آمده بود، یک پیامی دادند. در آن پیام این نکته وجود داشت که فتح الفتوح انقلاب اسلامی، تربیت این جوان‌هاست. همه توقع داشتند که امام بگوید این پیروزی‌ای که شما به دست آوردید، فتح الفتوح است؛ از آن پیروزی ستایش کنید؛ امام نه، از رزمندگان تشکر کردند. اما گفتند فتح الفتوح انقلاب ما تربیت این جوان‌هاست؛ که در آن شرایط دشواری که همه دنیا در مقابل ما با چهره دژم و سلاح آماده شلیک ایستاده بودند، اینها توانستند یک چنین پیروزی بزرگی را به دست آورند؛ عملیات طریق‌القدس بود. من همین را تکرار می‌کنم: فتح الفتوح انقلاب اسلامی اینهاست. پیشرفت واقعی این است که جوان‌های ما، نخبگان ما نسبت به آینده احساس مسئولیت کنند؛ برای خودشان دیدگاه تعریف کنند؛ برای کشور آینده‌ای را تصویر کنند و مجسم کنند و احساس کنند و این احساس را اظهار کنند؛ که آماده‌اند برای رسیدن به این آینده، تلاش کنند.»

خاطرات و دست‌نوشته‌های رزمندگان و شهدا نشان می‌دهد، مبانی دین مبین اسلام، به ویژه آموزه‌های

را در احکام و آموزه‌های دین مبین اسلام جست‌وجو می‌کردند. بسیاری از فاتحان خرمشهر به ویژه فرماندهان جوان دوران دفاع مقدس، به دلیل انزجار از نظام آموزشی و ارزش‌های فرهنگی و تربیتی رژیم شاهنشاهی، با پیوستن به گروه‌های مبارز اسلامی، راه خود را از هر جهت به ویژه از منظر چارچوب فکری، عقیدتی، سبک زندگی و ارزش‌ها، از حکومت وقت جدا کردند و با پیوستن به حلقه‌های روحانیت مبارز به نمایندگی از امام شهیدان خمینی کبیر (ره)، در جریان نهضت ضد شاهنشاهی و پیروزی انقلاب اسلامی، نقش بی‌بدیلی ایفا کردند.

نکته مهمی که در این میان نباید از آن غافل شد، همت، زین‌الدین و... و شرح زندگی و وصیت‌نامه شهیدان می‌کنند، این فرماندهان جوان و همچنین بیشتر رزمندگان دوران دفاع مقدس را می‌بیند که دوران نوجوانی و گاه جوانی خود را در دوره حکومت شاهنشاهی سپری کرده بودند، نه تنها هیچ‌گونه سنجی با برنامه‌های فرهنگی و نظام آموزشی حکومت پهلوی از قبیل کاخ جوانان، جشن فرهنگ و هنر، عشرت‌کده‌ها و... نداشتند، بلکه در همان دوران پهلوی نیز در خط مقدم مبارزه با این جریان فکری غرب‌گرا و دنیا‌محور بودند. این نوجوانان و جوانان با فاصله گرفتن از مراکز فرهنگی و آموزه‌های تربیتی حکومت پهلوی در مساجد، حسینیه‌ها، هیئت‌های مذهبی و تحت تأثیر و ارشاد روحانیت، کعبه‌آمال خود

حسن نوروزی

دبیر گروه جبهه

نقل است که وقتی در سال ۱۳۴۲ امام خمینی (ره) به سوی تبعیدگاه برده می‌شدند، یک مأمور ساواک از ایشان پرسید: «پس یاران شما کجا هستند؟» که امام خمینی (ره) در جوابش این جمله تاریخی را فرمودند: «یاران من در گهواره‌های مادران‌شان هستند.» به راستی امام خمینی (ره) درست می‌گفتند؛ یاران‌شان در آن زمان در گهواره بودند و ۱۵ سال بعد، یعنی در سال ۱۳۵۷ و پس از آن در هشت سال دفاع مقدس جوانان رشیدی برای حفاظت از امام خمینی (ره) و میراث‌گر انقلاب‌ها صاف تا شهید شدند. جوانانی که از جان‌شان گذشتند تا نهضت امام خمینی (ره) وارد دهه پنجم عمر خود شود.

شاید کم نشنیده باشید که برخی از معاندان و نیروهای بی‌چیره و مواجب غربی در این روزها برای اینکه شعله جوشش انقلابی مردم را کمتر کنند، از هر حرف و حدیث بی‌پایه و اساسی بهره ببرند. برای نمونه، این افراد می‌گویند القا کنند که این جوانان دست پرورده رژیم شاهنشاهی بودند که خرمشهر و دیگر مناطق اشغالی را از لوٹ وجود قوای متجاوز بعثی آزاد کردند. این‌گونه تحلیل‌ها صرفاً تولد و بزرگ شدن در دوران حکومت پهلوی را مبنای ادعایی قرار می‌دهند، بدون توجه به این امر که اگر صرفاً تولد و بزرگ شدن در دوران شاهنشاهی را ملاک قرار دهیم، به همین منوال می‌توانیم استدلال کنیم که جوانانی که شاه تربیت کرده بود، حکومت خود وی و رژیم شاهنشاهی را سرنگون کردند که در واقع به نوعی نقض غرض خود آنان محسوب شده و چنین ادعا و استدلالی را در کل از مبنای نظری ویران می‌کند. یا بهتر است به آنها بگوییم اگر جوانان و پیران این مرز و بوم ارادتی به خاندن پهلوی داشتند، پس چرا وقتی رضاخان دیکتاتور را تبعید می‌کردند یا وقتی پسر دیکتاتورش دم‌ش را روی کولش گذاشت و فرار کرد، کسی حرفی نزد؟ خرده‌ای نگرفت؟

شما وقتی یک نگاه کلی به اسامی فرماندهان شهید دوران دفاع مقدس (صیادشیرازی، باکری، خرازی، همت، زین‌الدین و...) و شرح زندگی و وصیت‌نامه شهیدان می‌کنید، این فرماندهان جوان و همچنین بیشتر رزمندگان دوران دفاع مقدس را می‌بینید که دوران نوجوانی و گاه جوانی خود را در دوره حکومت شاهنشاهی سپری کرده بودند، نه تنها هیچ‌گونه سنجی با برنامه‌های فرهنگی و نظام آموزشی حکومت پهلوی از قبیل کاخ جوانان، جشن فرهنگ و هنر، عشرت‌کده‌ها و... نداشتند، بلکه در همان دوران پهلوی نیز در خط مقدم مبارزه با این جریان فکری غرب‌گرا و دنیا‌محور بودند. این نوجوانان و جوانان با فاصله گرفتن از مراکز فرهنگی و آموزه‌های تربیتی حکومت پهلوی در مساجد، حسینیه‌ها، هیئت‌های مذهبی و تحت تأثیر و ارشاد روحانیت، کعبه‌آمال خود

قبیله عشق | من از شهدا خجالت می‌کشم!

حسن خیلی علاقه‌مند بود که به مناطق جنگی بیاید و در جبهه‌های حق علیه باطل شرکت کند و همیشه می‌گفت: «من دوست دارم با صدام بجنگم.» پدر ایشان نقل می‌کند: «مدتی بود که از مسیر گلزار شهدا رد نمی‌شد و از راهی دیگر می‌رفت. یک روز من متوجه شدم بهش گفتم: چرا مسیرت را عوض می‌کنی و از راه دیگری می‌روی؟ آیا با کسی مشکلی داری؟»

در جواب گفته بود: «بله من مشکل دارم و با خودم مشکل دارم. هر وقت از گلزار شهدا رد می‌شوم، از شهدایی که در اینجا خفته‌اند، احساس خجالت و شرمساری می‌کنم. آنها هم مثل من جوان بوده‌اند. با هزاران آرزو اما رفتند و جان‌شان را فدای آسایش و دین ما کردند. من چطور می‌توانم بی تفاوت به کارهای روزمره برسم؟ من هم می‌توانم به جبهه بروم و دین خود را ادا کنم تا در آن دنیا شرمند امام و شهیدان نباشم.»

بالاخره حسن وارد جبهه می‌شود و در کربلای ۱ شرکت می‌کند. قبل از عملیات هر وقت با هم ملاقات می‌کردیم، می‌گفت: «دایی جان من دوست دارم شهید شوم.» می‌گفتم: «دایی جان شما هنوز سن‌تان کم است و وقت برای خدمت به اسلام زیاد داری.» می‌گفت: «نه، من آمده‌ام بجنگم و شهید شوم.» ایشان به فیض شهادت آگاهی کامل داشت و برای همین آنقدر علاقه داشت که شهید شود. عملیات کربلای ۱ گذشت و مرحله بعد با سپاهیان محمد وارد شد و در مرحله دوم عملیات کربلای ۵ شرکت کرد و این بار علاقه او به شهادت چند برابر شده بود. قبل از عملیات به من گفت: «دایی جان این بار من شهید خواهم شد و مدام در حال ذکر گفتن و دعا بود.»

همیشه با دوست صمیمی‌اش شهید محمد حسینی‌پور (کاظم‌آباد) با هم بودند. حسن در بیرون سنگر بود و دوستش داخل سنگر که یک گلوله خمپاره به سنگر اصابت می‌کند و محمد حسینی‌پور به شهادت می‌رسد. حسن گفت: «دایی من هم تا دقایقی دیگر به شهادت می‌رسم.»

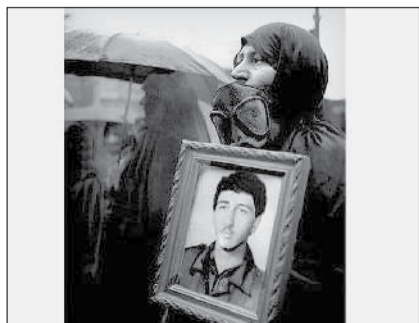
در همین حین عملیات مدتی نگذشت که شخصی پیش من آمد و گفت: «حسن کریمی تیر خورد.» رفتم کنارش تیر دوشکا به قلبش اصابت کرده بود و به آرزوی همیشگی‌اش، یعنی شهادت رسید. به نقل از محمودنادعلی نسب دایی شهید حسن کریمی

شهید حسن کریمی در سال ۱۳۴۹ در روستای یوسف‌آباد شهرستان رفسنجان کرمان متولد شد. حسن در خانواده‌ای مذهبی قدم نهاد و از نخستین روزهای زندگی با مذهب، دین و مکتب انس و الفت داشت. وی تحصیلات خود را تا اوایل دبیرستان ادامه داد. نجیب و مهربان بود و به جبهه عشق می‌ورزید و همین عشق او را به سوی خویش کشاند و سرانجام نیز این عاشق و معشوق در تاریخ ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ در منطقه شلمچه به وصال یکدیگر رسیدند و حسن نیز چون دیگر شهدا در راه حق و حقیقت به معراج پرواز کرد.

قاب

مجید من زیر بارونه!

«علیرضا عابدی» که این عکس متفاوت را از یک مادر شهید ثبت کرده است، فرزند جوان و برومندش در جریان هشت سال دفاع مقدس مفقودالاثر شده و خبری از آن ندارد. عابدی درباره این عکس توضیح می‌دهد: «مادر شهید مفقودالاثر مجید امید، هر وقت باران می‌آمد می‌رفت زیر باران می‌ایستاد و چشم‌های ابریش بارانی می‌شد. وقتی ازش می‌پرسیدند: آخه مادر من چرا زیر بارون و ایستادی؟ خیس می‌شی، سرما می‌خوری؟ آروم زیر لب زمزمه می‌کرد، گلی گم کرده‌ام می‌بویم او را، آخه الان بدن مجید من زیر بارونه... بدن مجید من معلوم نیست کجاست... می‌خوام بگم مادر، عزیزم، من به یادتم...»

رویداد

سرزمین قهرمانی

نخستین رویداد سرزمین قهرمانی با هدف معرفی استعدادها و ایده‌های خلاقانه در دبیرش قوه‌نویسی و تصویرسازی برگزار می‌شود. در این رویداد شرکت‌کنندگان می‌توانند با انتخاب از میان اسطوره‌های ملی موردنظر (ستارخان، میرزا کوچک‌خان، تختی، حاج طیب رضایی، شهید نواب صفوی، شهید مصطفی چمران، شهید آیت‌الله مدرس، شهید سعید کاظمی آشتیانی، شهید مجید شهریاری و شهید مصطفی صدرزاده) با طرح قصه و تصویرسازی شرکت کنند. علاقه‌مندان به این رویداد می‌توانند آثار خود را تا ۲۲ بهمن ماه امسال به نشانی event.sarzamineghahramani@gmail.com ارسال کنند.

کتابخانه

گنجینه دفاع

مدیر کتابخانه تخصصی موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، «مرجان خالقی» با عنوان کردن خبر عضویت رایگان در کتابخانه تخصصی موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس گفت: «علاقه‌مندان برای عضویت رایگان در کتابخانه تخصصی موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در ایام مبارک دهه فجر انقلاب اسلامی، از تاریخ ۱۱ تا ۲۲ بهمن‌ماه به صورت مجازی به نشانی lib.iranhdm.ir و به صورت حضوری به آدرس کتابخانه مراجعه کنند یا با شماره تماس‌های ۰۲۶ ۸۸۶۵۷۰۲۶ داخلی ۶۷۱ و ۶۷۲ ارتباط بگیرند. این کتابخانه هر هفته در نماز جمعه تهران آماده عضویت و ارائه کتاب است.»

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: بدالله جوانی

سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعدالله زارعی،

عزیز غضنفری، فرهاد مهلوی، مهلی سعیدی،

فتح الله پریشان، احد کریم خانی، حسین عبداللهی فر

دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی

مدیر فنی: محمد صالح نادری

نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقای

صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی

عکاس: حامد گودرزی

ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۱۱۰ و ۱۰۰۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)

basirat.ir

@ssweekly

نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶

سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۱۲۹ | دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۲

صبحانه

تبادل و میانروی

انجام بعضی از کارها اگر چه سختی زیادی به دنبال دارد، اما در زندگی بسیار تأثیر گذار و مورد نیاز است، که البته تمرین و ممارست هم ضروری است. یکی از سخت‌ترین کارها در زندگی حفظ تعادل است! تعادل بین شوخی کردن و جدی بودن، تعادل بین خندیدن و نخندیدن، تعادل بین حرف زدن و حرف نزن، تعادل بین احساس و عقل و تعادل بین غریزه و فطرت و...؛ همواره تعادل داشتن است که زندگی را به ثبات و ایستایی می‌رساند.

صادقانه

سبقت در رفع اختلاف

امام حسین (ع) درباره انسانی که در حل اختلاف و برطرف کردن کدورت میان خود و دیگری تلاش کند، می‌فرماید: «هر یک از دو نفری که میان آنها نزاعی واقع شود و یکی از آن دو رضایت دیگری را بجوید، (در حل اختلاف پیش قدم شود)، او در ورود به بهشت از دیگری سبقت می‌گیرد.»

محبه البیضاء، ج ۴، ص ۲۲۸

تلخند

وضیعت قرمز و مضحک رژیم صهیونیستی در تونل‌های غزه - کارتونیست: عماد حجاج/ اردن

داستان

آن روز...

دلم می‌خواهد تا در خانه بدم و از جلوی چشم اینها فرار کنم از بس که نامردند. دیده‌ام چه طور آدم می‌کشند و مهم نیست برای‌شان. سرباز هنوز دارد دور خودش می‌چرخد و نمی‌داند کجا فرار کند. صدای انفجار و تیراندازی هر لحظه نزدیک‌تر و بلندتر می‌شود. نگاهمان به هم قفل می‌شود. کت و شلوارم را برانداز می‌کنم. الآن وقت استخاره نیست. اصلاً وقت هیچ چیز نیست. جلو می‌روم و کت و شلوار را به سمتش می‌گیرم و فریاد می‌زنم و مسرودم را دور خودم جمع می‌کنم. لباس‌هایم را درمی‌آورد و همان‌طور که مشغول پوشیدن کت و شلوارم است، می‌گوید: «خیلی سردی...!» نمی‌دانم توی این شلوغی کی کلاه سرش بود یا کی کلاه آورد؟ اما وقتی لابه‌لای جمعیت، دور شدنش را نگاه می‌کنم با خودم می‌گویم: «این کت و شلوار تو کجا و آن کلاه رنگ و رو رفته کجا؟!» سلاته سلاته به طرف ته کوچه می‌روم. نمی‌دانم جواب این همه آدم را که الآن منتظر هستند، چه بدهم؟ در را که باز می‌کنم همه می‌دوند به طرفم. مادر، اول از همه می‌رسد و در حالی که چشم‌هایم پر از اشک است، می‌گوید: «خدا روشکر سالمه... رسید...» لباس‌های سرباز و پوتینش یادم می‌آید از که از چه فاجعه‌ای جان سالم به در بردم.

نکردم به ندا دادم به بچه‌ها؛ تا سرشون گرم بود، از در یادگان زدیم بیرون. نمی‌دونم کدوم نامردی راپورت داد تا اینجا دنبال‌مون اومدن.» آن قدر شلوغ است که راه بسته شده. نمی‌توانم بگذرم، ایستاده‌ام و تماشا می‌کنم. در خانه همسایه‌ها باز می‌شوند و یکی کفش به دست، دیگری پیراهن، یکی کلاه و شال گردن و از پنجره طبقه دوم خانه حسن آقا دو تا شلوار باد می‌خورد و چند متر آن طرف‌تر روی سر جمعیت می‌افتد. مردم سربازها را دوره می‌کنند و وقتی کنار می‌روند، از لباس‌های نظامی و پوتین‌ها و سر کچل‌شان خبری نیست. راه باز می‌شود و می‌آیم که بروم. مادر کلی سفارش کرده: «رفتی کت و شلوارت رو از اتشویی بگیری مواظب باش. بگو خوب اتو کنه.» دستم را بالا گرفته‌ام؛ سر جالباسی توی دست راستم است و کت و شلوار را مثل یک نوزاد تازه به دنیا آمده، نرم توی دست چپم گذاشته‌ام. صدای سوت بلند و گروپ گروپ چکمه‌های ارتشی‌ها که روی زمین می‌کوبند، از دور به گوش می‌رسد. صداها هر لحظه نزدیک‌تر می‌شود. دل آدم هری می‌ریزد. یکی از سربازها مستأصل مانده انگار لباسی هم اندازه او پیدا نشده. سراسیمه دور و برش را نگاه می‌کند و نمی‌داند توی کدام سوراخ موش فرار کند.

مریم سادات زکریایی

نویسنده

از سر خیابان می‌گذرند. می‌بینم‌شان که لابه‌لای جماعت می‌دوند. تعدادشان زیاد است و هر چه باشد از صد فرسخی هم می‌شود تشخیص‌شان داد با آن سر و وضع‌شان، آخر یکی نیست به این دختر بگوید توی این هیر و ویر چه وقت عروسی گرفتن است؟ دارند مردم را توی کوچه پس‌کوچه‌های این شهر قتل‌عام می‌کنند، آن وقت خانم به من دستور چراغانی در و دیوار خانه را می‌دهد! مردم چه می‌گویند؟ نمی‌گویند ما داریم خون می‌دهیم و این فقط به فکر زندگی خودش است؟ دلم نمی‌آید دلش را بشکنم؛ وگرنه می‌زدم زیر همه چیز و پام را می‌کرم توی یک کفش که الا و بلا عروسی بی‌عروسی! یک مراسم ساده و بی‌سر و صدا می‌گرفتم و تمام.

تو این شلوغی عروسی دیگر چه معنایی دارد؟ همه جا پر شده از سرباز و تانک و... سر کوچه ما ایستاده‌اند. یک نفر که نمی‌توانم ببینمش داد می‌زند: «این سربازها از یادگان فرار کردن... لباس می‌خوان...» یکی‌شان هول‌هولکی به آن که داد زد، می‌گوید: «اعلامیه آقا رو که دیدم دیگه معطلش

کتیبه سبز

ایران که کوفه نیست

در آستانه راهپیمایی ۲۲ بهمن

ای دشمنان دین، ایران که کوفه نیست بنشینسته‌ای کمین، ایران که کوفه نیست اینجا خدا خدا، تا عرش می‌رسد ذکر موحدین، ایران که کوفه نیست ذکر علی (ع) هرگز شعار نیست با جان شده عجبین، ایران که کوفه نیست در پشت رهبری، سد سکندریم آماده روی زین، ایران که کوفه نیست هر نقشه می‌کشی، بر باد می‌دهیم هستیم ریزبین، ایران که کوفه نیست ایران مقدس است، آزاد و مستقل در سایه‌سار دین، ایران که کوفه نیست تو تخم فتنه راه، هر لحظه کاشتی کندیم از زمین، ایران که کوفه نیست از کید و مکر تو، ما را هراس نیست با عزم آهنین، ایران که کوفه نیست فریادهای ما، گوشت نمی‌رسد؟ همواره در طنین، ایران که کوفه نیست خسته نمی‌شوی؟ از این همه شکست؟ عاقل کند یقین، ایران که کوفه نیست

عبدالمجید فراتی

کلیم معجزه

نشان ز تیر ظفر آفرین بهمن داشت شنبی که بارقه صبح را به گردن داشت ندیده بود کسی این قدر که ما دیدیم شکوه فصل بهاران که باغ بهمن داشت کلیم معجزه از راه دور می‌آمد خبر ز وادی طور و دیار ایمن داشت دمیده بود به گلزار شهر ما گل سرخ ولیک باد خزان طبع گل پر اکن داشت زکاف عشق پدیدار آمد آن خورشید که در رکاب هزاران چراغ روشن داشت شفق در آینه روی او نمایان بود به گرد مهر رخس آفتاب خرمن داشت زآسمان نگاهش ستاره جاری بود به سوگواری گل، ژاله‌ها به دامن داشت پیام داشت ز قرآن پیام داشت ز فجر ز عشق سرخ حسینی خطی معین داشت بهار آمد و بر شاخه‌ها جوانه دمید خرد این سرا که به باغش خزان نشیمن داشت

جواد محذثی

راه نرفته

چهار گام تا آرامش

مریم جولایی

روانشناس بالینی

آرامش ذهن با مدیریت ذهن به دست می‌آید. اینکه شما بتوانید در شرایط مختلف ذهن و فکر خود را مدیریت کنید، بسیار مهم است. برای تمرکز ذهن و مدیریت آن چند راهکار ساده توصیه می‌شود، که رعایت آن به آرامش درونی کمک می‌کند.

گام اول: از قضاوت خود و دیگران دست بردارید تا هیاهوی ذهن‌تان کم شود. اینکه برای رفتارهای غلط و درست دیگران مدام در پی توجیه و تفسیر باشیم، آرامش درونی و ذهنی را کم می‌کند، یا سرزنش کردن خود به دلیل رفتارها، حرف‌های نگفته یا عکس‌العمل‌های گذشته، انرژی را تحلیل می‌برد و ذهن را دچار آشفتگی می‌کند، در نتیجه عدم خودباوری و حقارت را به دنبال دارد.

گام دوم: زاویه دید و نگرش خود را تغییر بدهید، مدیریت کردن زیاد و برنامه‌ریزی افراطی نداشتن باشد. مدام در حال برنامه‌ریزی و عمل به آن در ساعات مقرر نباشید، این کار باعث می‌شود شما کم‌کم از اخبار ناگهانی یا اتفاقات ناخواسته، حتی مهمان ناخوانده به وحشت و اضطراب بیفتید. گاهی باید هرچه را که از عالم هستی به ما می‌رسد، با رویی باز بپذیریم تا لذت زندگی تکمیل شود.

گام سوم: از شرح حال دادن کارها و وقایع گذشته دست برداریم و آنها را توجیه نکنیم. گذشته‌ها گذشته، کافی است فقط از آنها درس بگیریم، نه حسرت بخوریم و نه سرزنش کنیم.

گام چهارم: بی‌خبر باشیم. سؤال کردن را کنار بگذاریم. هر چه کمتر از دیگران بدانیم، کمتر هم اذیت می‌شویم. برای خودمان حریم داشته باشیم و به حیاط خلوت دیگران سرک نکشیم. دانستن بسیاری از اطلاعات درباره دیگران نه تنها کمکی به ما نخواهد کرد، بلکه ما را در فضایی ناآرام و پر تنش قرار می‌دهد. این اطلاعات ما را به مقایسه، سرزنش، حسرت، نگرانی، تلخی و هزار پیامد تلخ می‌کشاند.

سلامت

دمنوش آری یا خیر؟

محبوبه سادات رضوی

کارشناس تغذیه

سبک زندگی امروزه مردم سبب شده است همه به دنبال راهکاری طبیعی باشند که سلامت جسم و روح آنها را تضمین کند؛ راهی که کمترین میزان عوارض را داشته و خیلی زود به نتیجه مطلوب برسد. یکی از این موارد مصرف دمنوش‌هاست، به گونه‌ای که امروزه بسیاری از افراد جامعه به مصرف دمنوش‌ها روی آورده‌اند؛ اما مصرف همین دمنوش‌ها و جوشانده‌های گیاهی نیز تدابیر خاص خود را می‌طلبد و مصرف خودسرانه و زیاد آنها توصیه نمی‌شود.

دمنوش‌ها در مقایسه با جوشانده‌ها عملکرد ملایم‌تر و بالطبع عوارض کمتری دارند، ضمن اینکه برای مزاج‌ها، سنن و آب و هوای گوناگون نیز سازگارتر هستند. عمده دمنوش‌هایی که در حال حاضر مصرف آن رایج شده، مزاج گرم دارند. البته این مسئله به این معنا نیست که مصرف دمنوش در افراد گوناگون بدون عارضه است. دمنوش‌ها به مثابه گروه‌های متفرقه در تغذیه مصرف می‌شود و نوشیدنی‌روتین که همه مردم از آن استفاده کنند، نیستند.

با وجود سودمند بودن داروها و دمنوش‌های گیاهی در بسیاری از بیماری‌ها، مصرف خودسرانه آنها ممکن است بسیار خطرآفرین بوده و تهدیدی برای سلامت جامعه باشد و همین مسئله موجب می‌شود به جای بهره‌مندی از خواص گیاهان دارویی، به عوارض جانبی ایجاد شده از مصرف خودسرانه داروهای گیاهی گرفتار شوند و متأسفانه در برخی موارد، نمونه اصلی گیاه عرضه نمی‌شود یا نمونه عرضه شده با آلودگی‌هایی همراه است، اما باید بدانید در مواردی هم تداخل اثر چند گیاه با یکدیگر می‌تواند از خواص دمنوش کاسته یا با ایجاد سم، موجب بروز عوارض جزئی یا شدید در مصرف‌کننده شود. در نتیجه بدون آگاهی، از مخلوط کردن چندین نوع گیاه با یکدیگر بپرهیزید. برخی خانواده‌ها عادت به مصرف میزان زیادی دمنوش در طول شبانه‌روز دارند و اغلب نگرانند که مصرف زیاد از حد این نوشیدنی‌ها تهدیدکننده سلامت‌شان باشد.

غیر رسمی

نظریه مقاومت

شخصیت رهبر انقلاب شخصیتی چند وجهی است که در ابعاد مختلف با درجه ممتازی قابل توجه است. یک شخصیت فرهیخته، یک فقیه، یک سیاستمدار که جبهه مقاومت را رهبری می‌کند و به مانعی علیه ستم‌پیشگان تبدیل شده است. این ابعاد فکری و اندیشه‌ای ایشان برگرفته از قرآن است. باید زودتر به اندیشه‌های قرآنی رهبر اندیشمند بپردازیم. شخصیت و سیره قرآنی ایشان باید از جنبه‌های گوناگون مورد توجه و بررسی قرار گیرد.

رهبر معظم انقلاب بیش از نیم قرن تأمل قرآنی دارند و ایشان قرآن را مجموعه کامل و پاسخ‌دهنده به تمام نیازهای بشریت می‌دانند. رهبر معظم انقلاب در زمان طاعت و در شرایطی که فرده محوری و غیر اجتماعی تلقی کردن دین بزرگ‌ترین آسیب و آفتی بود که از سویجریان‌های منحرف دینی در دوره‌های مختلف تاریخ کشور شکل گرفته بود، رهبر معظم انقلاب مفاهیم قرآنی را از کنج خانه‌ها به جامعه کشاندند تا سعادت مردم و جامعه را دنبال کنند. محورهای قرآنی ایشان درباره مقاومت که می‌توان نظریه مقاومت را از آن خارج کرد، دلیل عزت و سربلندی کشور است. بیانه گام دوم انقلاب اسلامی که رهبر معظم انقلاب ابلاغ کردند، باید سرلوحه تمام فعالیت‌ها قرار گیرد.

«حجت‌الاسلام و المسلمین رشاد»

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

حسن ختام

ما را دیده‌اید

در میان تمام شب‌های دل‌تنگی و روزهای درماندگی، دلم‌مان برای آمدن‌تان، برای دیدن‌تان و برای نبودن‌تان تنگ می‌شود. نمی‌دانیم در کجای این قصه زندگی جا مانده‌ایم که سال‌هاست از دیدار روی ماه‌تان محرومیم.

شما آخر جاده ما را دیده‌اید؛ بغض‌هایی که در خلوت‌مان شکسته‌اند و باران‌هایی که از ابر سفید چشمان‌مان پایین آمده‌اند. غم‌های‌مان را حسن کرده‌اید و شادی‌های‌مان را از دور نظاره کرده‌اید.

شما تهیای و غربت و بی‌کسی ما را دیده‌اید؛ شما آن لحظه‌هایی که در بیابان خشک و بی‌روح احوال‌مان خلوتی را انتخاب کرده‌ایم و گریه کرده‌ایم و خیال کرده‌ایم که کسی ما را نمی‌بیند، ما را دیده‌اید. دیده‌اید که ابرهای دل‌تنگی‌مان را کنار زده‌اید و غصه‌های‌مان را پس زده‌اید. مگر می‌شود دست محبت شما بر سر ما بنشیند و غصه‌ای باقی بماند.

مولا جان یا صاحب‌الزمان (عج)، این روزهای دنیای مسلمانان از داغ ظلم و جنایت ستمگران تبار است. این روزها دست شما را بیشتر می‌خواهیم؛ می‌دانیم که این روزها هم ایستاده‌اید بالای سرمان و حواس‌تان هست که این تن تبارد جامعه مسلمانان از پا نیفتد. قسم به روز آزادی مسلمانان، قسم به روز آزادی فلسطین که می‌دانیم حواس‌تان لحظه‌ای از ما دور نیست.